

„Fie ca exemplul generațiilor care au înălțat prin munca și lupta lor România pe culmile civilizației
azi să însuflească întotdeauna tinerele vlăstare ale poporului nostru, pentru a-și pune întreaga
pricepere și forță în slujba patriei, a înfloririi națiunii noastre socialiste”

Biblioteca Jud. Hunedoara
SALA DE LECTURA

NICOLAE CEAUȘESCU

Acastă generație minunată, eroică

Aniversarea celor șase decenii de la înființarea Uniunii Tineretului Comunist se impune inimii și cugetului nostru nu numai prin solemnitatea momentului ei, deopotrivă, prin lărgă și vibranta retrospectivă a unui trecut, de-a lungul căruia tineretul comunist și-a afirmat cu hotărâre crezul și activitatea revoluționară, lupta sa hotărâtă pentru adevăr și dreptate, pentru echitate în raporturile sociale, pentru o Românie a democrației plene, a libertății și progresului neîntrerupt. Născută din inițiativa și sub conducerea Partidului Comunist Român, călărită în focul marilor bătălii de clasă și înrăpătată din vigoarea și spiritul de sacrificiu al celor mai vrednici și inimoși fii ai tinerei generații, Uniunea Tineretului Comunist a dăruit istoriei naționale unele dintre cele mai înălțătoareilde de jertfă, abnegație și patos revoluționar. Ea s-a bucurat încă din anii grei ai ilegalității de conducerea și sprijinul nemijlocit al celui ce avea să devină mai apoi ctitorul și arhitectul României moderne, tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducător și erou utecist în perioada interbelică, și secretar al Uniunii Tineretului Comunist îndată după 23 August 1944. Sub conducerea marelui fiu al poporului nostru, a cărui gândire vizionară, capacitate organizatorică, competență și discernământ politic își găsiseră deja o strălucită concretizare în anii luptei ilegale, tineretul comunist a pus în slujba revoluției toate forțele și energiile sale :

(Continuare în pagina 3)

JURĂMÎNTUL PĂDURII TINERE

Acum, la sărbătoarea tinereții,
Acum, cînd brațul iarăși parcă-i ram
Cîrmaci al țării, tinerii vedeți-i:
Pădurea tinăra a unui neam.

Pădurea românească reinvie
În noua generație, curat,
Privește-ți viitorul, Românie,
Va fi un viitor cum l-ai visat.

Planeta-ntreagă are azi probleme
Și țara noastră e la greu, și ea,
Dar tinerețea n-are a se teme,
În dăruirea ei va triumfa.

Pe tot ce-n noi mai omenesc există
Pe duiosii, pe-nfrîngeri și nădejdi,
Pe tinerețea noastră comunistă
Jurăm credință Țării Românești.

Și tinerii acestui neam priviți-i
În ochii lor care deschisi rămîn
Jurăm iubire fără de condiții
În veac de veci poporului român.

Noi pacea n-am trăda-o niciodată
Dar de-ar veni vreun blestemat blestem
Jurăm să fim pădurea înarmată
Sub mîna Comandantului Suprem.

Dar pin-atunci în suflute e luptă
Și vă jurăm, cînstiute erou,
Să fim în avangardă ne-ntreruptă
Pe frontul bătăliei pentru nou.

Că viața mai nimica nu-ți oferă,
Sub pomul ei, ca un milog de-așteptî
Nu, țara noastră nu va fi prosperă,
Slujind-o în poziție de drepti.

Vă trebuie și simțul jertfei noastre!
Să fim ca niște tineri comunarzi
Ce nu se tem de piedici și dezastre
Și nu se simt, în țara lor, bastarzi.

Frumoasă ești, bătrîna noastră țară,
În zbuciumul prin care treci mereu,
Frumoasă, maica noastră milenară,
Oricit ți-a fost, oricit îți e de greu.

Să fie pe pămînt un veac de pace
Și noi cu braț și minte de eroi,
Lumină și grădină te vom face!
Măicuță patrie, să crezi în noi.

Aici ni-i leagănul și ni-i mormîntul
Aici am răsărit și-om amurgi
Iubindu-ți alfabetul și pămîntul
Și truda ta de fiecare zi.

Cînstit cîrmaci, priviți-vă-ostașii
Matrozii tineri, inimoși și buni,
Urmîndu-vă chemarea, ochii, pașii,
Corabia s-o scoatem din furtuni.

Noi altă viață nici n-avem cui cere
Și nici n-avem nevoie s-o luăm
Și știm că tinerețea-i o putere
Mai mare decît fiecare om.

Dar dacă o nădejde și în noi e
Puteți conta pe-al vieții noastre preț
Că viața ne-o vom da-o, la nevoie,
Spre libertatea celorlalte vieți.

La muncă, tineri! Sint ai noștri anii,
Cînd țara cere muncitori mai tari,
Cînd satele își cheamă iar țărani
Și e nevoie-n plin de cărturari

Să facem țara, țară a valorii!
Să fie suflet, sufletul din noi!
Și să albească-n ora cînd vin zorii
Carpații, iar, de vite și de oi.

Jurăm pe tot ce omenesc există,
În oameni, în lucrare și-n idei
Că tinerețea noastră comunistă
Va fi mereu la datoria ei.

Și celui ce-a dat legea omenească
Asupra noastră și a țării iar
Îi spunem: fericit să ne trăiască
În felul său revoluționar.

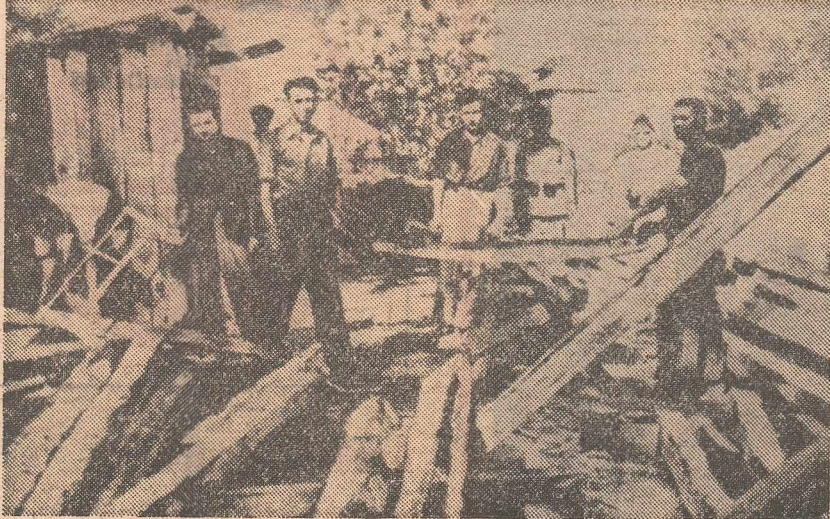
Jurăm, cum numai fiii știu să jure,
Părinților trecuți prin vreme grea,
Jurăm, noi, cea mai tinăra pădure
Credință Codrului, Măria Sa.

Jurăm ca viața noastră să-nflorească
Sub îndrumarea bunului strateg
Noi, tinăra pădure românească,
Jurăm credință Codrului întreg.

Din sumar ● ● indeletnicire străveche, o profesiune de mare viitor care are nevoie de tineri (pag. 6) ● ARGUMENTE LA O INALTA ȘI GENEROASĂ APRECIERE : „AVEM, TOVARĂȘI, UN TINERET MINUNAT” (pag. 7) ● CUM SELECTAM, CUM PROMOVAM, VALORIILE ? (pag. 9) ● Titulescu — ilustru diplomat (pag. 10) ● TREI PORȚRETE DIN ZECILE DE MII DE OAMENI CREȘTUȚI LA ȘCOLA REVOLUȚIONARĂ A UNIUNII TINERETULUI COMUNIST, A GÎNDIRII PATRIOTICE, PARTINICE A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU (pag. 12-13) ● Trinitatea magică a ritmurilor biologice (pag. 23). ● PRIORITĂȚI ROMÂNEȘTI : UN NOU CAZ PAULESCU (pag. 24).

CEAUȘESCU — MARELE TÎNĂR

Conspirativitate revoluționară

Lagărul din Tg. Jiu: un grup de internați politici. Al doilea din stînga — tovarășul Nicolae Ceaușescu

Legitimitate națională

Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul tinerilor constructori

Pretutindeni în țară au loc manifestări omagiale închinare aniversării organizației comuniste de tineret și asociației studenților comuniști. Manifestări evocatoare, memoriale, manifestări științifice, culturale și artistice prin care tineri și vîrstnici omagiază spiritul veșnic tînăr al revoluției. Dintre acestea se detașează lucrările sesiunii omagiale „Conceptia Partidului Comunist Român, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind rolul tineretului, al organizațiilor sale revoluționare în viața social politică a României socialiste”, organizată de Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist.

Cu această ocazie a fost subliniat încă o dată rolul mișcării comuniste de tineret în cadrul politicii partidului de formare a

gajare fermă în procesul creației istorice, dăruire pleneră în lupta pentru înfăptuirea nobilelor idealuri ale comuniștilor, ale întregului nostru popor.

În cadrul lucrărilor sesiunii omagiale a fost evidențiată de asemenea activitatea intensă depusă de tovarășa Elena Ceaușescu în mișcarea revoluționară, de tineret, contribuția sa activă, alături de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la organizarea unor importante acțiuni politice ale tineretului.

Studiind concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu privind rolul tineretului în viața social politică a României socialiste, vorbitorii au subliniat faptul că inițiativa țării noastre privind generațiile viitorului și educarea lor în spiritul idealurilor de pace, respect reciproc și în-

Spiritul veșnic tînăr al revoluției

unei conștiințe revoluționare în rîndul tinerilor, preocupare ce se înscrie ca o permanență, demonstrînd însemnătatea majoră acordată de către clasa muncitoare, de către partidul ei, generațiilor care urmează să preia destinele construcției socialismului și comunismului în România. În cadrul comunicărilor s-a relevat contribuția hotărîtoare a secretarului general al partidului la elaborarea tacticii și strategiei partidului nostru pentru coordonarea activității organizației tineretului comunist, pentru întărirea unității, coeziunii și capacității de acțiune a tineretului revoluționar. Toți cei care au luat cuvîntul au exprimat sentimente de înaltă prețuire și stimă, de grațitudine, de adîncă mulțumire pentru condițiile de muncă și viață create tineretului de către partid evidențînd elementele definitorii ale pilduitoarei biografii revoluționare a secretarului general al partidului nostru, eroismul său în lupta din anii grei ai ilegalității, împotriva exploatării și nedreptății, pentru apărarea intereselor fundamentale ale poporului, a independenței și demnității patriei.

De asemenea, a fost subliniată activitatea clarvăzătoare și neobosită a tovarășului Nicolae Ceaușescu, strălucit exemplu pentru tînăra generație, prin energia și devotamentul său față de cauza clasei muncitoare, față de interesele vitale ale poporului — care a imprimat acțiunii revoluționare a tineretului forță și dinamism organizatoric, an-

telegere între popoare, sint tot rodul înțelepciunii vizionare a secretarului general privind rolul tineretului în crearea unui climat de pace și înțelegere între popoare.

„Fiind pe deplin conștienți că, așa cum ne-ați cerut mereu, cum ne-ați arătat prin exemplul vieții și muncii dumneavoastră — se spune în telegrama adresată secretarului general al partidului de către participanții la sesiunea omagială — calitatea de tînăr revoluționar se dovedește prin fapte la locul de muncă, în întreprinderile industriale, pe ogoarele patriei, pe șantierele noilor cetăți ale producției de valori materiale, în școli și facultăți, sintem hotărîți să facem totul pentru a îndeplini exemplar datoria patriotică și revoluționară care ne revine, de a participa cu toată dăruirea vîrstei noastre tinere la ridicarea viitorului patriei gîndit cu strălucită putere vizionară de dumneavoastră mult iubite și stimat tovarășe Nicolae Ceaușescu, cirmaci neobosit al destinului nostru, gînditor lucid și neînfricat, luptător pentru progresul și prosperitatea României socialiste”.

Sesiunea omagială, conținînd lungul șir de ample manifestări închinare aniversării organizațiilor comuniste de tineret, s-a încheiat astfel cu un angajament unanim concret de acțiune neobosită, însuflețită în spiritul chemărilor și pîldei tovarășului Nicolae Ceaușescu.

ANDREI PETRESCU

Mărturii de reporter despre eroismul tînăr

Neuitata
tinerețe
ilegală

L-am cunoscut pe Marin Ciocan la Comitetul de luptă pentru pace al județului Constanța. Era o zi de vară. Străzile erau pline de localnici și de turiști și aveai impresia că singurul loc liniștit din tot orașul e biroul acela. Are 70 de ani și spune că asta e un secret militar. Din 1936 a activat în ilegalitate. La început în U.T.C., apoi în P.C.R. Scriem astăzi despre Marin Ciocan pentru că ne-a spus atunci, în răgazul unei ore de liniște, că cel mai mult i-a plăcut să lucreze cu tinerii. Ei îți dau putere, îți aduc aminte de entuziasmul revoluționar, muncind și luptînd alături de ei ai credința că totul se poate realiza mai repede și mai bine. Apatia,

descurajarea, dezinteresul pentru o cauză, pentru o idee le sint străine.

În timpul liber scrie evocări despre tovarășii de luptă din anii grei ai ilegalității. „Pe atunci, eram tineri cu toții. Astăzi, cînd te gîndești în urmă îți aduci parcă aminte doar de lucrurile frumoase. Ai uitat anii de închisoare, bătăliele crunte de la Siguranța, teroarea fascistă”. Și acum mai are urme de la bătăliele primite în lagăre și închisori.

„Vorba, cît ar fi ea de frumoasă și meșteșugită, zboară în vînt. E greu să scrii tot ce simți și ce gîndești, dar merită încercat”. Marin Ciocan doarește să nu se uite nici acei ani grei dar frumoși și nici oame-

ni care nu de puține ori și-au dat viața sau libertatea pentru ca noi să putem trăi astăzi așa cum trăim.

Uteciștul Marin Ciocan a căzut prima dată în 16 noiembrie 1940. A fost închis în lagărul „Buna Vestire”, înființat în comuna Anadolchioi. Astăzi, fostul lagăr este sediul C.A.P. Anadolchioi. A doua oară a căzut în 23 aprilie 1943. Împreună cu alți 50 de comuniști. Procesul a durat 7 luni. Sentința s-a dat la 18 octombrie 1943. Marin Ciocan a fost condamnat la 15 ani temniță grea. Atunci și-a văzut ultima oară mama. „Am simțit ca o săgeată în inimă la gîndul că nu o voi mai vedea niciodată. Așa a fost. Mama mi-a murit la 3 iulie 1944.

Și astăzi mă gîndesc la ce va fi simțit mama, murind cu durerea în suflet că am fost împușcat”.

„Un comunist nu iese niciodată la pensie. Fie că gîndește, scrie sau activează”. La 70 de ani, Marin Ciocan lucrează zilnic cel puțin 4 ore. Apoi se gîndește și scrie. Tinerii îi sint cei mai dragi. De ei și-a legat cel mai mult gîndurile și activitatea. De curînd și-a făcut o listă de 25 de tineri pe care i-a crescut comuniștii. Vrea să treacă pe la ei să se convingă care au fost rezultatele muncii lui cu tinerii. Au rămas tineri cu gîndul și cu fapta? Le-a rămas tineresc entuziasmul? El, Marin Ciocan, așa i-a învățat, așa i-a îndrumat.

OPREA GEORGESCU

La aniversarea

„Vieții studențești”

În aceste zile, prin Decret prezidențial, a fost conferit revistei Viața studentească „Ordinul Muncii” Clasa I, cu prilejul aniversării a 25 de ani de la apariția primului număr al acestei publicații.

Înalta distincție reprezintă o recunoaștere a contribuției aduse de revista studentească la promovarea politicii interne și externe a P.C.R., la educarea comunistă, revoluționară a tineretului universitar.

Viața studentească s-a dovedit a fi, în acest sfert de veac, o adevărată școală de gazetărie pusă în slujba scumbeilor idealuri ale studentimii din România, o școală a combativității revoluționare.

În paginile sale s-au reflectat eforturile a numeroase generații de tineri studioși pentru o temeinică pregătire, preocuparea permanentă, plină de dăruire în asimilarea cunoștințelor necesare împlinirii

lor ca oameni conștienți de responsabilitățile față de patrie și popor.

Sărbătorirea Vieții studențești înseamnă, firește, și omagierea revistei Amiteatrul, expresie literară și artistică a săptămînalului studentesc, care a promovat în permanență creația tînăra, profund ancorată în realitățile contemporane.

Înalta distincție constituie, totodată, o impresionantă dovadă a griji și atenției pe care partidul, secretarul său general le acordă educării comuniste a tinerii generații, a pregătirii multilaterale a tineretului universitar.

Cu ocazia acestei aniversări, prilej de satisfacție pentru întreaga presă din România, urăm colegilor de la Viața studentească noi succese în activitatea lor publicistică.

Halatul și salopeta

Tînăr medic fiind și avînd de unde alege, Adrian Ionescu a optat pentru Săpoca și am ocoli adevărul dacă n-am spune că, la început, i-a părut rău c-a ales tocmai vîgăuna aceea. Locul era izolat, la 40 kilometri de Buzău, spre munte, se urca la sanatoriu toamna și se mai cobora primăvara, drumul fiind pieziș și infundat de noroaie, iar clădirile întocmite în jurul unei foste mănăstiri, stăteau să cadă.

Sperietura însă i-a trecut repede. Altul ar fi dat poate bir cu fugiții, dar Adrian Ionescu și-a zis, cu entuziasmul vîrstei de atunci, că valoarea unui om ține, întii și întii, de dificultățile pe care le învinge. După orele de program, dedicate sănătății oamenilor, nu s-a sfiit să schimbe halatul cu salopeta și, cot la cot cu muncitorii,

s-a așternut pe treabă. A sădit pomi. A dres porci. A vîruit garduri. A pus, nu doar la figurat, umărul la asfaltarea drumului. Încet, încet, prin rivna și nesomnul acestui bărbat, Săpoca și-a schimbat înfățișarea și a devenit o adevărată oază de liniște și sănătate adăpostită sub timpla muntelui.

Cînd băieții au crescut și s-a pus problema școlii, soții Ionescu, Margareta Ionescu fiind, și dînsa, medic la Săpoca, ar fi putut pleca, s-ar fi putut trage mai spre oraș. N-au procedat așa, ci i-au obligat pe băieți să facă, zilnic, naveta pînă la Buzău. Au rămas acolo, unde sint și azi, convinși că unul din cele mai importante lucruri ale vieții e să lași ceva pietruit în urma ta.

OVIDIU IOANIȚOIA

Primăvara în Cîmpia Română a început cu prezența Semănătorului de Țară

Anul acesta campania agricolă de primăvară se desfășoară sub semnul măsurilor luate de conducerea partidului și statului pentru perfecționarea activității din agricultură, precum și pentru creș-

terea cointeresării materiale a mecanizatorilor, cooperatorilor, a tuturor celor ce lucrează în acest important sector al economiei naționale. În scopul examinării modului în care se aplică acest complex

de măsuri, dezbătute la recenta plenară a Consiliului Național al Agriculturii, Industriei Alimentare, Silviculturii și Gospodăririi Apelor, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, a întreprins, la sfîrșitul săptămînii trecute, o vizită de lucru în unități agricole din sectorul agricol Ilfov și din județele Ialomița și Călărași.

În cadrul noului dialog purtat de conducătorul partidului și statului nostru cu specialiști și factori de răspundere din agricultură, cu lucrători ai ogoarelor, au fost formulate cerințe și indicații de maximă însemnătate pentru mobilizarea tuturor forțelor în vederea bunei desfășurări a lucrărilor din campania agricolă de primăvară, a intensificării însămînțărilor și a respectării densităților optime stabilite, a îmbunătățirii activității în zootehnie, a îndeplinirii întregului complex de măsuri dezbătute la plenara menționată. Astfel, la ferma zootehnică a C.A.P. Balotesti, în scopul punerii operative în valoare a importanțelor rezerve existente pentru obținerea unui nivel și mai ridicat al producției animale, s-a recomandat să se amenajeze tefenurile încă virane din jurul cooperativei, adăugînd astfel un surplus important de nutreț la actuala bază furajeră. La C.A.P. Otopeni, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat ca în sere și solarii să se obțină și răsaduri de cartofi; de asemenea, în scopul asigurării unei eficiențe sporite a activității din legumicultură, s-a stabilit ca în viitor la amenajarea solarilor să fie folosite panouri demontabile, cu folii de poliester sau geom, care să fie utilizate în funcție de condițiile climatice.

Ca de fiecare dată în cursul vizitelor de lucru ale secretarului general al partidului, în urma celor constatate s-au luat pe loc măsurile necesare. Așa s-a întâmplat, de exemplu, pe una din tarlalele C.A.P. Snagov. Constatîndu-se că mazărea care se semăna conținea un procent de corpuri străine ce depășea normele fixate, din care cauză nu se putea asigura densitatea optimă a plantelor, s-a cerut oprirea însămînțării și efectuarea corespunzătoare a selecționării semințelor; totodată, s-a indicat conducerii ministerului de resort să facă de urgență un control general asupra felului în care unitățile specializate își îndeplinesc obligațiile ce le au în ceea ce privește selecționarea semințelor, operație de care depinde în bună măsură nivelul producției viitoare. Vizitînd șantierul noii ferme

zootehnice a C.A.P. „23 August” din comuna Gruiu, secretarul general al partidului a constatat că la realizarea construcțiilor deja terminate sau aflate încă în execuție, au fost folosite proiecte mai vechi, nepuse în concordanță cu normele actuale de consumuri materiale, și că, prin urmare, aceste construcții costă mult, sînt supradimensionate, înglobează consumuri exagerate de materiale. Precizînd că în zootehnie trebuie să construim ieftin, rapid și funcțional, prin folosirea de materiale necostisitoare din resurse locale, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut factorilor de răspundere, conducerii ministerului de resort să treacă de îndată la revizuirea tuturor situațiilor de acest fel și la luarea măsurilor corespunzătoare. Necesitatea restudierii proiectelor inițiale, în ideea găsirii celor mai eficiente soluții pentru reducerea cheltuielilor de investiții, a fost scoasă în evidență și la șantierul sistemului de desecări Gălățui-Călărași. La C.A.P. Movilița, secretarul general al partidului și-a manifestat nemulțumirea pentru modul negospodăresc în care se muncește și a cerut factorilor de răspundere să ia de urgență măsuri pentru modernizarea și buna gospodărire, pentru creșterea randamentului fermei.

Noul dialog al conducătorului partidului și statului nostru cu lucrătorii ogoarelor acum, la începutul campaniei agricole de primăvară, are o deosebită importanță și semnificație. Analiza exigențelor făcute de tovarășul Nicolae Ceaușescu activității din diferite sectoare de bază ale agriculturii, indicațiile și recomandările făcute, soluțiile date pentru rezolvarea operativă, concretă, a unor probleme pe care le ridică practica zilnică orientează eforturile oamenilor muncii din agricultură în realizarea în cele mai bune condiții a lucrărilor campaniei de primăvară, a producțiilor sporite prevăzute pentru acest an. În același timp, prezența secretarului general al partidului în mijlocul țaranilor chiar de la startul campaniei agricole vădește preocuparea statornică a tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru ridicarea continuă a producției agricole vegetale și animale, pentru asigurarea agriculturii pe baze moderne, pentru înfăptuirea noii revoluții agrare, în vederea satisfacerii în condiții din ce în ce mai bune a cererii de produse agro-alimentare pentru aprovizionarea populației, de materii prime pentru industrie, a ridicării continue a nivelului de trai al oamenilor muncii.

ION CODRU

Această generație minunată, eroică

(Urmare din pag. 1)

spiritul revoluționar, puterea de muncă, brațul înarmat, inteligența creatoare.

Încă din septembrie 1944, tovarășul Nicolae Ceaușescu a definit cu limpezime, clarviziune și forță prospectivă sarcinile și obiectivele tineretului comunist în etapele revoluției și construcției socialiste, așa cum o dovedesc între altele și aceste rînduri apărute sub semnătura tovarășului Nicolae Ceaușescu în primul număr legal al ziarului „Știința”: „Tineretul este viitorul unui popor, spre el își îndreaptă privirea și speranța toți oamenii de știință și politici. Cu energia și entuziasmul său tineretul este o forță creatoare, care pusă în serviciul științei și progresului poate da un ajutor prețios pentru dezvoltarea economică, socială, politică și științifică a unui popor. Dar pentru ca tineretul să poată contribui la dezvoltarea patriei sale, are el însuși nevoie la început de o îndrumare justă, progresistă. El trebuie să fie educat să-și iubească poporul, să învețe din trecutul

glorios al strămoșilor săi. Tineretul trebuie educat în spiritul prieteniei și înfrățirii cu tineretul de alte naționalități, numai așa tineretul poate fi un factor de progres și civilizație”.

Deosebit de relevantă apare în această perioadă de început și activitatea tinerei comuniste Elena Petrescu (Ceaușescu), secretară a Sectorului III Albastru al U.T.C. din Capitală, activitate legată indisolubil de marile schimbări revoluționare petrecute în România anilor imediat următori actului istoric de la 23 August 1944.

De atunci și pînă în anii prezentului, educarea în spirit comunist a tinerei generații a constituit o preocupare centrală a partidului și statului nostru, știut fiind faptul că progresul este de neconceput fără oameni bine pregătiți, fără un nou mod de a munci, de a gândi și de a trăi. „Copiii și tineretul, uteciștii, a jînut să sublinieze tovarășul Nicolae Ceaușescu, reprezintă garanția dezvoltării națiunii noastre socialiste, viitorul socialist și comunist al României... Pentru a avea buni comuniști, buni militanți revoluționari,

pentru a asigura creșterea rolului politic conducător al partidului, înaintarea fermă a patriei spre înaltele piscuri ale comunismului este necesar să asigurăm educarea și formarea copiilor și tineretului în spiritul patriotismului revoluționar”.

Tineretul patriei a răspuns cu devotament, cu abnegație acestor înalte deziderate. Înfruntînd cu curaj prigoana și opresiunea claselor exploatare, luptînd pentru instaurarea unei orînduirii a dreptății și echității sociale și politice, tineretul și-a legat deopotrivă numele de toate marile construcții ale socialismului, luptînd și muncind sub conducerea Partidului Comunist Român pentru edificarea pe pămîntul României a unei societăți fără precedent.

Datorăm din ce în ce mai mult României june unele dintre cele mai mari izbînzii ale științei, invenții, descoperiri și inițiative ce redimensionează de la un an la altul patrimoniul de valori al patriei, datorăm celor mai tineri dintre noi, muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor, studenților și colectivelor de cercetare, oamenilor de artă și cultură, tineretului sătesc și celor ce slujesc țara în unități militare sau în multe alte compartimente de activitate — efervescența și focul nestîns al luptei pentru adevăr și cunoaștere, curajul ideilor generoase și ge-

neza unor proiecte ce îmbrățișează prezentul și depășesc deopotrivă zarea timpului. Țara cea nouă, România de azi și de mâine, este de neconcepție fără aportul tineretului, preponderent pe marile șantiere și în toate unitățile economice, în institutele de cercetări și în așezămintele de cultură, pretutindeni unde munca și aventura cunoașterii reclamă prosepțime, franchețe și temeritate. Recunoaștem în viața și munca celor de o vîrstă cu țara o largă și judicioasă înțelegere față de datele istorice ale prezentului, precum și o nedezmințită și fermă atitudine împotriva formalismului, birocrăției și in justiției. Recunoaștem și admirăm, în sfîrșit, în configurația lor moral-cetățenească, un izvor de caldă omenie, înaltul patriotism și o luptă consecventă pentru promovarea marilor idealuri de pace ale țării, ale întregii omeniri.

Sase decenii înseamnă puțin în istoria milenară a unui popor, dar densitatea faptelor și uriașa lor semnificație politică și socială le conferă dreptul de a figura pe primul loc în cartea de căpătii a neamului românesc. Este capitolul redesteptării și redescoperirii României, scris prin lupta și jertfa Partidului Comunist Român alături de care s-a aflat în permanență tineretul revoluționar, uteciștii.

LIVIU MAIOR

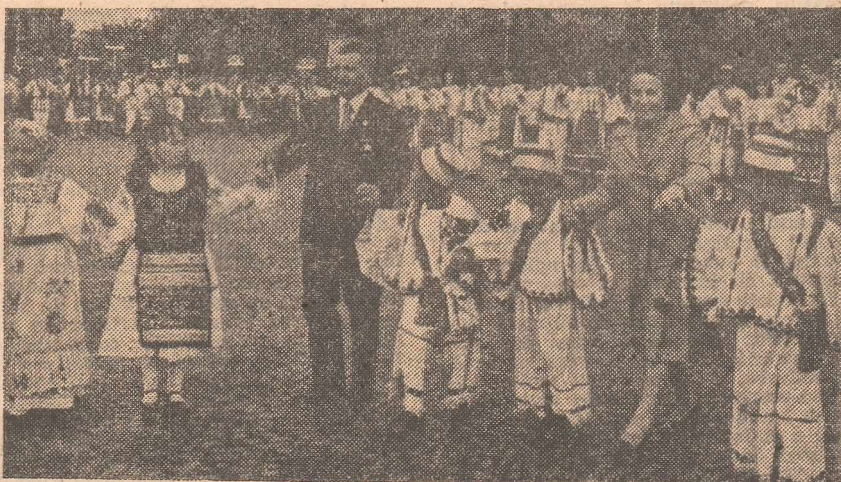
CEAUȘESCU - MARELE TÎNĂR

Conspirativitate revoluționară

Octombrie 1939. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, ales membru al Secretariatului C.C. al U.T.C. și tovarășa Elena Ceaușescu (Petrescu), militantă de seamă a Uniunii Tineretului Comunist,

Legitimitate națională

Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, prinși în horă alături de copii în port național

Mărturia de conștiință a unui tânăr de la „Grivița roșie“:

„Siguranța vagonului în care circulați e dată de cele trei piese pe care se sprijină. Ei bine, piesele acelea trec prin mâna mea“

— Deci: Vasile Bălan, 22 ani, lăcătuș pontator la I.M.M.R. „Grivița roșie“, U.T.C.-ist de 8 ani și membru de partid din 1979. Unde v-ați născut? Și cum de ați ajuns la această meserie?

— În Rădăuți. Și am ajuns aici în ideea de a deveni C.F.R.-ist, am vrut să ajung la Grivița, mi s-a părut a fi un lucru frumos. Sint o fire ambițioasă, am vrut și vreau să fiu în primele rânduri, dintre ceferiști s-au numărat mulți oameni de nădejde. Am făcut astfel prima treaptă la Liceul nr. 11 din Giulești, cu profil C.F.R., apoi un an și jumătate la profesională. Acum sint în anul V, la același liceu, la seral.

— Cum vi se pare munca în această unitate?

— Lucrez în același atelier în care am făcut și practica, în care am fost ucenic. Acum, ca să zic așa, am și eu „subordonați“: tot elevi de la Liceul nr. 11. Sintem un fel de familie, ne vizităm, mergem la spectacole. Am prieteni aici, pe unul dintre ei, Constantin Harambașa, l-am luat chiar acasă o vreme, la cămin. Ia mine în cameră — un băiat de aur, cinstit, muncitor. Lucrez în secția siguranța circulației. Dacă veți călători cu trenul, este bine să știți că vagonul în care vă aflați și în care stați așezat comod, în fotoliu, el, vagonul ăsta, se sprijină pe trei piese care reprezintă, cum să spun eu?, inima și plămîni acestui vagon, sint un fel de blocuri complicate ce fac legătura între vagonul propriu-zis și șasiu, și roți mai exact. Se numesc „CRAPODINA“, una, și două „PIETRE DE FRECARĂ“. Ei bine, EU instalez aceste piese!...

— Cum vi se pare vârsta pe care o aveți?

— Cred că ajuns la vârsta asta, trebuie să mă pregătesc abia acum în continuare. Nu pot pretinde că, astăzi, le cunosc pe toate: mai am multe, încă foarte multe de învățat. Munca mi-a plăcut dintotdeauna. Ia vârsta de 6 ani am rămas fără tată: la 10 ani cîștigam 1.600 lei pe lună, la C.A.P., țineam locul părintelui pentru frăților mei mai mici, mama nu s-a mai recăsătorit. Ce intenționez? După terminarea liceului intenționez să dau la A.S.E. — dar nu pentru a pleca de aici, în nici un

caz. Socotesc însă că însuși sensul noțiunii de „muncitor“ se schimbă, practic, de la an la an, de la o zi la alta: niciodată cunoștințele acumulate nu-ți vor fi, numai ele, suficiente.

— Cum trăiți?

— Bine! Avem condiții bune de muncă, condiții bune de trai, deși cred că, dacă am munci mai mult — pentru că putem! — am face și mai mult. Poate ar fi nevoie să găsim niște căi mai simple de a ajunge la rezultate mai bune. Niște căi mai eficiente, vreau să spun... se mai întâmplă să ne complicăm (sau să fim „complicați“) în fleacuri. Mai cred că trebuie să ne luptăm cu timpul, cu indiferența unora. Uneori nu ni se dă creditul pe care îl merităm din pricina virstei, or, cred că nu virsta este criteriul esențial, ci rezultatul cu care ne prezentăm în viață... O bucurie?! Da, mai multe chiar: îmi place să cînt, să urez, de mic copil umblam cu colindul pe la casele oamenilor. În ziua de 30 decembrie trecut am avut fericirea să fac parte din grupul celor ce au urât în fața Comitetului Central „la mulți ani“ și sănătate tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu. S-au uitat în ochii mei cînd ne-au aplaudat!... Am fost fericit.

— Dar o nemulțumire, un necaz?

— Iată unul: aveam un șef de echipă care ne atrăgea mereu atenția din te miri ce — iar el nu făcea, practic, nimic. Am refuzat să mai merg la el, m-au trecut la altul, ăsta da: Nicolae Nelepcu se numește, șef de echipă, unul dintre cei mai capabili oameni pe care i-am cunoscut, care îmi este astăzi un permanent exemplu, un părinte așa zice!

— Care este condiția tînărului muncitor astăzi?

— În primul și în primul rînd să se achite de sarcinile de serviciu, de muncă. Să îi respecte pe cei mai vîrstnici, fără însă a se lăsa copleșit de aceștia, ci venînd în întîmpinarea lor. Să facă un lucru de cea mai bună calitate. Să se pregătească neconștient. Să fie un adevărat și pasionat susținător al noului. Și încă multe...

HORIA P.

Instanța virstei, importantă și autoritară prin cumulus de experiență, socială și spirituală, nu trebuie înțeleasă stricto sensu, literal adică și dogmatic. Asupra acestei restricții rigide au atras atenția încă cei vechi care, recunoscînd avantajele anilor parcurși: **Actas semper adportat aliquid novi** (vîrsta îți oferă totdeauna ceva nou) au înțeles că esențială, în cele din urmă, este semnificația pe care o dobîndește experiența trăită: **Sensus, non actas invenit sapientiam** (sensul experienței și nu vîrsta aduce înțelepciunea). Sint oameni care învață dintr-o lecție atît cît unii nu învață din o sută, observa, pe drept, Caragiale. Altfel nici nu s-ar explica performanțele obținute în tinerete de atîta creatori de valori. Mozart și Rimbaud au intrat în universalitate înainte de a împlini 20 de ani și dacă în cazul lor s-ar putea vorbi de precocitate, intervalul dintre 20 și 30 de ani, prim stadiu al maturității, se dovedește, în atîtea cazuri, de o fertilitate spectaculoasă. De fapt, al treilea deceniu echivalează, în sens curent, cu tineretea, un om continuă să rămînă, pînă la 30 de ani, tînăr. Am putea spune, de aceea, fără să greșim, că Eminescu și-a scris opera în tinerete de dată ce la 20 de ani apărea cu **Epigonii**, la 21 cu **Mortua est**, la 22 cu **Egiptul ori Cugetările sărmanului Dionis**, la 23 cu **Inger și demon și Floare albastră**, la 24 cu **Împărat și proletar**, la 26 cu **Melancolie și Călin**, **file de poveste**, la această vîrstă încheind și acel ciclic **Memento mori**, considerat de unii exegeți superior creației antume. Cante-mir dăduse, la 26 de ani, cel dinții eseu filozofic din cultura noastră: **Divanul**, la aceeași vîrstă I. L. Caragiale publicase capodopera **5 noapte furtunoasă**; la 24 de ani Octavian Goga publica în volum (de fapt poemele fuseseră scrise cu 2-3 ani mai devreme) **Poeziile**, cea mai importantă culegere poetică a sa; iar Blaga, la aceeași vîrstă tipărea **Poemele luminii**, ce rămîne poate volumul de referință al poetului. Camil Petrescu scrisese, la 22 de ani prima variantă a unei mari piese, **Jocul ielelor**, și tot la 22 de ani Al. Philippide debuta magistral cu **Aur sterp**. La 21 de ani Enescu prezentase deja în pu-

blic cele două **Rapsodii**, Hölderlin, la aceeași vîrstă scrisese celebrele **Imnuri**, iar Schiller debutase la 22 de ani cu **Hofin**. Mai e nevoie să spunem că la 33 de ani, cînd au murit, Alexandru cel Mare, Danton, Bălcescu își construiera deja un loc în marele Panteon al omenirii? Timpul combustiei spirituale ce zămislește mari valori este, de atîtea ori, tineretea, vîrstă a marilor elanuri, a îndrăznelilor neînhibate de prejudecăți și de rutină, de blazare ori exces de precauții. Am putea susține că, dacă fiecare vîrstă poate avea drept corespondență o tipologie literară,

puțină eficiență decît altele, cu o medie mult mai ridicată. Fără a fi absolutizate, asemenea exemple se cuvine să dea măcar de gîndit. Se-întîmplă uneori și lucruri mai surprinzătoare cînd oameni în jurul a 35-40 de ani, intră deci de mult în maturitate, sint tratați de „tineri“ și puși să mai stea la rînd spre a dobîndi demnitatea profesională pe care au dovedit-o din plin. Căci prejudecățile, ideile fixe, și unele și altele de multe ori interesate și deci bine calculate, funcționează fără greș, și în locul singurului criteriu legitim: capacitatea profesională dovedită în rezul-

te, se instalează cu morgă și abilitate criterii exterioare de neclintit. Bătălia dură a vieții (darvinismul a fost mereu actual) face în permanență victime. Tinerii, cu excepții rare, continuă astfel să fie gratulați ca atare pînă spre pragul din urmă al profesiei căci, într-adevăr, în raport cu maestrul, au mai puține fire albe în cap. Deși nu totdeauna.

Un alt aspect ce decurge din simpla înșirare a exemplelor anterioare privește însă un alt societatea, cît pe insul tînăr. Căci marii creatori nu credem c-au așteptat stimulente exterioare, ei au dat la iveală capodoperele rămase eterne în primul rînd din îndemnul interior, din prea plinul personalității, din nevoia intrinsecă de a se exprima și de a împărtăși semenilor universul de credințe, convingeri și idealuri, din însăși frumusețea și tumultul ființei lor. Au avut, în cel mai înalt grad, conștiința responsabilității și exemplul lui Eminescu ce se considera, la 20 de ani, angajat cu toată ființa în destinul patriei sale este edificator. O extraordinară luciditate, care era și a lui Bălcescu, apoi a lui Titu Maiorescu, Nicolae Iorga,

se contrasta cu tineretea lor. Căci sintem obișnuși ca la această epocă, estudiantină, oamenii să se simtă mereu ucenici ori să facă „experimente“, să tatoneze viața. Aproape că nu ne vine să credem că Bălcescu, Maiorescu, Eminescu, Iorga (care la 27 de ani era membru corespondent al Academiei) au fost tineri. Cînd? Au simțit vreodată nevoia să fie ocrotiți, să li se tolereze eșecurile? Au avut nevoie de așa ceva? Constatăm numai că și-au asumat cu o bărbăție totală sarcinile majore ale epocii. N-au avut nevoie de nici o dispensă de vîrstă, de nici o împrejurare providențială. Și-au creat-o singuri. Proponem tinerilor exemplele lor. Căci, fără a considera infailibilă opinia noastră (ceea ce nu ne împiedică s-o exprimăm), credem că de multe ori tineretea se ilustrează prin atitudine juvenilă, prin prelungirea certificatului de adolescență, prin solicitarea, implicită de concesi, prin toleranța față de ineficiență. Mulți se complac într-un răsfaț care-i dezavantajează în plan social, răsfaț care se traduce prin fondul sterilității ori teribilismului mai degrabă infantile care solicită, prin însuși faptul manifestării lor, o restabilire a adevărului. Un tînăr absolut al facultății de literă la numai un an de învățămînt în provincie a revenit în Capitală. Student fiind publicase un număr de poezii și i s-a întipărit ideea că are talent și-și va face din poezie o profesie. A părăsit deci catedra, elevii, colegii care aveau nevoie de el și acum bate pe la ușile redacțiilor cerînd să fie publicat. Crede, obstinat, în steaua poeziei. Are 23-24 de ani. Cred că n-are talent dar mai cred că, scos din aerul sănătos al profesiei pentru care e bine pregătit, va pierde și mult-puținul ce-l are. Avea mai multe șanse să scrie dacă rămînea la catedră. Atîtea exemple pot confirma. Din păcate, exemplul acesta e departe de a fi singular. Probabil se va rata și, dacă va scrie ceva publicabil, va da vina pe societate și se va lamenta în stilul binecunoscut al „victimelor“. Înainte însă de a da vina pe alții să ne scrutăm, cu toată obiectivitatea, propria conștiință.

POMPIIU MARCEA

Slujitorii culturii române

n-au cerut niciodată dispensă de vîrstă

atunci maturitatea ar reprezenta clasicismul iar tineretea romanticismul. Căci, departe de a fi simple curente literare, circumscrie numai istoric, cele două mari stiluri creatoare sint niște permanente ale spiritului și ale ființei umane; aproape fiecare om, cu atît mai mult un creator, le parcurge.

Dar exemplele pe care le-am dat, la care, evident, se pot adăuga încă atitea, sint probante și revelatoare în cel mai înalt grad pentru pedagogia creației. Pe de o parte îndeamnă la încredere în vîrsta tînără și stimularea, pe toate căile, a capacității ei creatoare. Nici o vîrstă nu deține, în mod exclusiv, monopolul valorilor și prin urmare nimeni nu se poate crampona cu obstinație de argumentul cronologic. Indulgența superioară ori mefiența care se manifestă, nu o dată, din partea celor vîrstnici față de mai tinerii lor colegi nu este, în sine, legitimă atîta vreme cît există destui vîrstnici ce nu depășesc mediocritatea precum și tineri care n-așteaptă numărul anilor spre a da măsura valorii. Există întreprinderi la care media de vîrstă se situează în jurul a 25-26 de ani și care nu dovedesc mai

Gindul unui student agronom înainte de repartitie:

„Mă voi întoarce acasă să dovedesc că și pe dealurile satului meu se pot face alt fel de recolte”

— Pentru început, firește, o seurtă...
— Prezentare, bănuiesc: Nicolae Cartas, născut în comuna Motoșeni, județul Bacău; 26 ani, anul IV, Facultatea de agricultură București. U.T.C.-ist și membru de partid din anul 1979.

— Ce v-a determinat să urmați această facultate?

— Sunt dintr-o familie de țărani, părinții mei au lucrat și lucrează în C.A.P. În plus, am chemare pentru munca asta, de agronom, și v-o spun așa, franc, să nu credeți că mă laud! Doresc să lucrez în zona asta, de unde am plecat. Este o zonă, repet, dificilă, se manifestă procese de eroziune. În apropierea noastră însă se găsește Stațiunea de combatere a eroziunii solului PERIENI; ei bine, aceștia au obținut rezultate formidabile pentru astfel de sol, 5400 kg griu și 6800 kg porumb la hectar, rețineți: într-o zonă neirigată și eu teren erodat! Pentru asta am dat examen aici și doresc să mă întorc acasă, sint convins că și noi putem obține ceea ce au obținut cei de la stațiune!

— Vă considerați TINĂR, în afara criteriului vârstei? Există o condiție a tinereții, iar dacă da — care ar fi ea?

— Da, mă consider. Așa, sint plin de energie — vedeți, vă spun toate astea extrem de liniștit și de calm, deși este firesc ca luarea unui interviu să emoționeze, nu-i așa?! — mi-am făcut anumite planuri de viață și de muncă mai ales, mai ales de MUNCĂ, doresc să mă realizez profesional, da: cred că asta ar fi — dacă i se poate spune așa — „condiția” tinereții: munca! Și poate că și modul de a a înțelege realitățile actuale, neajunsurile ce se mai ivesc și care, cred, există tot datorită nouă, tinerilor, și de care nu vom putea scăpa decât tot numai și numai prin muncă — înțelegând prin muncă, în acest din urmă caz, datorită de a acționa!

— Încercați să-mi răspundeți: în afara datoriei de a învăța, de a fi moral, cetățean, activ — ce mai înseamnă a fi tinăr, astăzi?

— Întrebare dificilă...! (pauză, apoi) Mda, iată, fără o ordine precisă, intrucit m-ați incitat: o realitate este și aceea că eu unul, fiind tinăr, astăzi, beneficiaz de niște condiții la care ai mei părinți nici măcar nu puteau visa. O alta, de altă natură, este, poftim: FURIA mea de a mă întoarce acasă și a demonstra că și oamenii din comuna mea pot face ceea ce

fac cei de alături, de la stațiunea de care v-am spus. Iată, furia asta o consider ca însemnând a fi, eu, tinăr!

— Cum vi se pare lumea în care trăim?

— Cred că pe fiecare dintre noi trebuie să-l pasioneze, să-l preocupe, să cunoască ce se întâmplă în țară, în lume! Îndrăznesc să sper că trăim într-o lume normală, cu împliniri și cu nerealizări. Tinerețel nu are numai posibilitatea, dar cred că este mai ales dator, primul, să se angajeze, să lupte pe toate căile pentru binele acestei lumi. Situația internațională a devenit instabilă, am luat cunoștință de manifestările tineretului de pretutindeni și totuși — de ce să ascund? — am senzația că nu s-a făcut tot ce s-ar putea face, că nu TOȚI tinerii, absolut toți tinerii lumii sint conștienți de primejdia care îi paște, că, în caz de război, ei, tineretul, este primul trimis pe front! Dacă tineretul poate face ceva — și poate, sint sigur! — atunci să o facă ACUM!

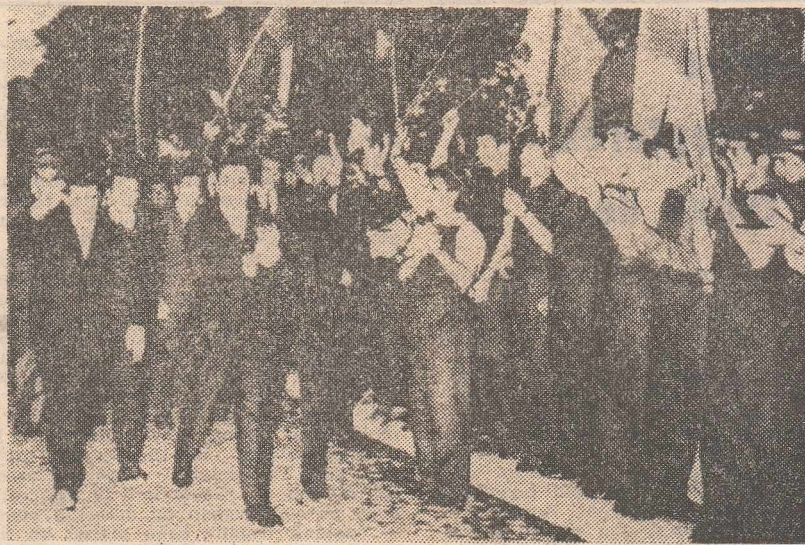
— Priviți viitorul dv. postuniversitar ca pe o împlinire certă?

— Da, o spun fără a sta o clipă pe gânduri. Și iată de ce: terminând facultatea în acest an am realizat primul pas din ceea ce mi propusesem; mi se deschide acum calea pentru realizarea pașilor următori. De acum încolo, totul devine „dacă” — dar acest lucru depinde acum NUMAI de mine însumi: dacă voi reuși să mă fac înțeles de oamenii cu care voi lucra, dacă voi reuși să obțin rezultatele pe care mi le-am propus, dacă voi reuși să obțin încrederea oamenilor — abia atunci poate fi vorba, într-adevăr, de o împlinire. Oamenii, ei, sint prima și ultima verificare a muncii tale, a ta chiar, dacă ești competent profesional, ei te simt imediat, pornesc cu tine la drum, te ajută. Și invers! Dar, repet, dacă oamenii sint cu tine, chiar dacă cineva îți pune bete în roate, ești de neînving, oamenii știu te vor ajuta, sint sigur de acest lucru! Un tinăr, la noi și astăzi, are depline posibilități în a-și afirma personalitatea, spiritul de inițiativă. Depinde de locul, de colectivul în care lucrează (de exemplu la stațiunea PERIENI — mi se pare că este a treia oară când aduc vorba de ea!), am fost acolo de mai multe ori, sint niște oameni minunați, printre care mulți tineri, de excepție!

HORIA PATRAȘCU

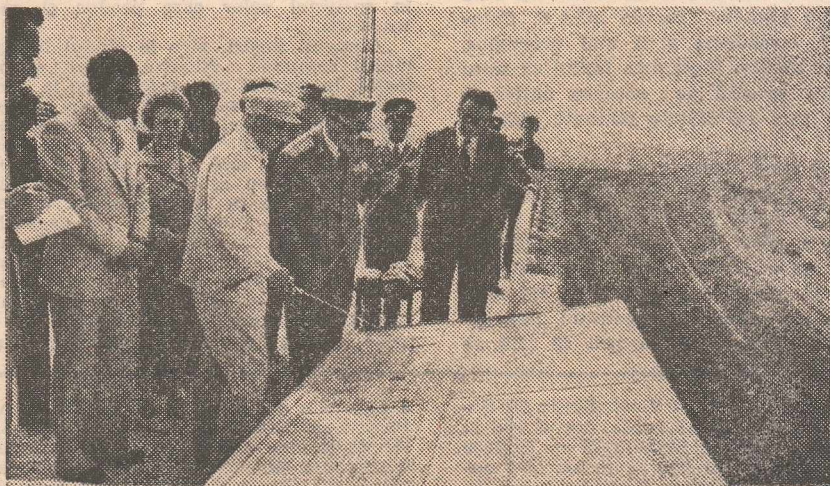
CEAUȘESCU — MARELE TINĂR

De la romanticul „hei-rup” al reconstrucției

Aniversarea a 20 de ani de la înființarea primelor șantiere naționale ale tineretului a fost oonrată de prezența tovarășului Nicolae Ceaușescu

la grandioasele proiecte ale prezentului.

Tovarășul Nicolae Ceaușescu pe marele șantier al Canalului Dunăre — Marea Neagră.

Formula „tinăra generație” are, evident, mult mai multe accepții decât sintem inclinați să credem atunci când facem apel la ea sau are altele accepții cîte îi acordăm noi atunci cînd facem apel la ea. Nu e un joc de cuvinte. Însă formula are, în numeroase împrejurări, un caracter de gratuitate pe care îl ignorăm cred cu vinovăție. Gratuitatea apare la rîndul ei cînd formula îmbracă un caracter global. Atunci se fac și observațiile globale de cea mai crasă superficialitate. „Tinerii de azi” — de pildă, reprezintă de fapt o ipostază a formulei „Tinăra generație”. O ipostază cu trimiteri peiorative, în general: „tinerii de azi...” urmat de un oftat în stare să arate că, din păcate, „tinerii de azi” nu sint cei la care ne-am aștepta noi sau sint aceia de la care nu te poți aștepta la mare lucru... „Să vedem — zice cîte ceva — știu ce e războiul, ce e revoluția, ce înseamnă, adică greutățile” — sint un fel de copii de bani gata, copiii de bani gata ai socialismului, adică ai unei anume bunăstări, unui anume standard de viață și, în general, ai siguranței zilei de mîine, siguranță produsă, firește, fără efortul lor de către alții și de către societate... Nu vreau să insist, se cunoaște foarte bine dialogul privind „tinăra generație” văzută astfel: dansînd după ultima modă, cîntînd englezește, bătînd în tobe și ciupînd florișoarele electrice, apăsînd cu disperare pe clapele moog sintetizatorului, venînd la miting în blugi și chiar la ședință, cu plete sau cu barbă la învățămînt seral, citînd ziarele pe sîrite, umplînd stadioanele la fotbal, mestecînd gumă exact cînd li se face observație de la sindicat, cerînd în formulă mult mai scurte decât ni se impunea nouă, să intre în partid și atrăgînd cîte unui activist atenția că nu se deosebeste cu nimic culoarea roșu a carnetului de partid al aceluia față de culoarea roșie a carnetului lor — Cum, adică, el are roșu 27 și eu numai roșu 26? Nu avem aceeași culoare? Eu nu știu chestia asta! În sfîrșit, vorbind cu șefii ceva mai protocolar ca să nu spun mai cinstit, fără oportunistul trist al cuvioșeniei bisericicești...

Cum ziceam, nu vreau să insist asupra unei ipostaze în esența ei vădit retrogradă, ascunzînd o opacitate de esență conservatoare, pentru că povestea cu conservatorismul nu aparține numai universului burghez, conservatorismul trăiește bine și în socialism și e uneori chiar mai periculos pentru că are șansa unei instituționalizări foarte bine pusă la punct cînd își ia aliat, din procesul democrației so-

cialiste, numai partea cu centralismul care îi dă dreptul să ignore dialogul...

Pe mine mă preocupă azi ipostaza formulei „tinăra generație” care se apropie cel mai mult de adevărul obiectiv al realității și care presupune din partea societății o angajare mult mai decît în dialogul democratic și creator cu tineretul.

Nu putem admite că un nivel de trai bun, un standard de viață ridicat sau oricum favorabil dezvoltării unei generații sănătoase, cultivate, eliberate fericit de grija zilei de mîine, nu e favorabil formării unui tineret responsabil și angajat, numai pentru motivul că fiind liber de spaima viitorului incert, are mai mult timp să danseze, sau nu e obligat să se căciulească dependent jalnic în

lui nostru, și opera apelului nostru continuu la cinste, la adevăr, la demnitate și la atitudine revoluționară.

Faptul că această generație pune întrebări, de pildă, mi se pare cel mai mare cîștig al educației noastre revoluționare. Cine nu întreabă nimic mă îngrijorează pentru perspectiva caracterului său. Cine întreabă și acceptă simplu orice răspuns, mă pune pe gânduri pentru morala lui. Cine întreabă și ne cere să așteptăm să meditem la răspunsul nostru, mă umple de bucurie. Înseamnă că a început procesul fundamental pentru om: gîndirea. Dialogul începe să devină posibil. Tradiția revoluționară a generației noastre tinere înglobează în ea patima dialogului. Iată marea bucurie oferită de tinăra noastră generație: nevoia ei de dialog.

Cînd am auzit eu cîntecul Trezeci batalioane române Carpații, am simțit că mă sufoc și am început să plîng. Și azi plîng, dar nu la comanda cîntecului ci la semnalul declanșat de amintirea adevărului istoric tragic.

Această generație tinăra e azi foarte bine instruită oricîte reproșuri am avea încă de făcut școlii noastre, a învățat la nivelul unui popor întreg să-și explice cu luciditate fulgerul și trăznitul, nu se mai sperie de ele, am mai scris asta, a învățat, sau am învățat-o noi, să-și explice mecanismul istoriei și al actului istoric, știe cît înseamnă în timp, cuvîntul istoric, știe bine să măsoare cu metrul, pentru ca cibernetica nu mai e o taină ci un motiv matematic descifrabil, vine la partea ei de istorie foarte stăpîna pe ea.

Dacă stăm să judecăm azi cît de tineri erau cei care au făcut istoria care, la rîndul ei, a dat naștere actualei tinere generații, vom recunoaște cît îi sintem încă de datori acesteia din urmă în drumul ei spre asumarea istoriei. Un cadru teoretic și social politic favorabil tinerei generații și meritelor ei se cere cu și mai multă fermitate argumentat!

Am cunoscut, nu prea demult, acum e ministru adjunct, un inginer chimist tinăr care, la treizeci și cinci de ani, conducea o mare centrală industrială, la nici treizeci fusese director; mă uitam la el cu o satisfacție uriașă și nu osteneam să aduc exemplul lui în discuție. E cazul să nu rămîna exemple asemenea situații, generalizarea lor fiind demonstrația cea mai vie a înțelesului istoricește just al formulei tinăra generație.

Acum sărbătorim șaiszeci de ani de la crearea U.T.C.-ului. În această săptămîna. De aici și subiectul de azi și sugestiile determinate de el cu această concluzie. În rîndurile tinerei generații de azi se află savanți și literați și eroi ai muncii și constructori și filosofi și pictori și agronomi și pedagogi și artiști care ne pot arăta foarte bine cum va fi ziua noastră de mîine. Eu personal aș dori să vorbim despre ei și mai mult decît o facem acum. Ca să arătăm că tradiția e vie în clipa de față. În felul acesta e cu adevărat vie. Prin existența actualei tinere generații. Prin demnitatea și morală și caracterul revoluționar al ei, prin prezența ei în procesul asumării răspunderii. Tinăra generație de azi e revoluția noastră tinăra. E tinerețea revoluției noastre.

DINU SĂRARU

Mergeți la un cenaclu al tineretului și veți vedea flacăra patriotismului în cea mai curată ardere a ei!

fața șefilor de tot felul care i-ar putea asigura ziua de mîine, dacă este cuminte, în sensul de respectuos orbește și gata să spună da, conjunctural și oportunista, sau să-și manifeste un devotament patriotic orb pînă și față de mașina de tocat carne care nu toacă nimic dar e a noastră.

O mare și strălucită tradiție revoluționară ne arată un tineret curajos și în esență rebarbativ la tot ceea ce presupunea atunci siluirea adevărului și a realității. Un tineret nu este revoluționar numai în ilegalitate, iar cînd societatea revoluționară pentru care și el a luptat ajunge la putere atitudinea lui revoluționară trebuie să se confunde în exclusivitatea cu cumințenia petică, cu supușenia sfioasă, cu învățarea pe dinafară a litanei ortodoxiste cu miezul ei atît de reacționar — „Crede și nu cerceta!”

Aici e cazul să începem distincțiile care să ne conducă la înțelesul cel mai curat al formulei „tinăra generație”. Pledoaria mea este pentru ideea că avem o tinăra generație de mare ispravă, opera noastră, socialistă, opera standardului nostru de viață, opera învățămîntu-

Am văzut în Cenaclul Flacăra, în foarte multe „întîmplări” ale sale cu mii și zeci de mii de tineri, cît de vie e flacăra patriotismului în sufletul și mintea acestei tinere generații. Flacăra patriotismului în cea mai curată ardere a ei. Aceiași tineri care la nu știu ce serbare de întreprindere sau școală păreau încrîji, plictisiți, blazați, deloc convinși în fața sloganurilor de inspirație patriotică, aici, la Cenaclul Flacăra, cîntau Ardealul cu lacrimi în ochi!

Adevărul era de partea lor. Fibra lor morală era curată, sentimentul lor patriotic incandescent, organizarea de către noi a manifestării lui era, însă, la serbare, oportunista și ei nu-și puteau iubi patria teatral, ca actrița care, profesionistă fiind, își poate crea oricînd starea de spirit capabilă să o facă să spună cu tremurător: Te iubesc! unui coleg pe care în viața de toate zilele îl ignoră perfect, adevărul ei Te iubesc adresîndu-se inimii iubitului. Dar tinerii nu pot fi profesioniști ai actului teatral cînd e vorba de patrie — mi-a spus cineva. Și nici nu trebuie și mai ales nu trebuie să-î învățăm astfel.

CREȘTEREA ANIMALELOR — O ÎNDELETNICIRE STRĂVECHE, O PROFESIUNE DE MARE VIITOR CARE ARE NEVOIE DE TINERI

Creșterea și descreșterea unei turme de oi

Satul de centru al comunei Călugăreni se află pe șoseaua națională care coboară de la București spre Giurgiu. În stînga acestei șosele se întinde, nu departe, satul aparținător Brăniștari iar în dreapta, dincolo de pădurea căreia localnicii îi spun Palaloga, satul Hulubești. După această descifrare în spațiu să ne întoarcem la realitatea intrucitivă încifrată așa cum apare ea din cele câteva diplome, frumos înrămate, pe care le-am văzut în biroul președintelui Ion Logofătu de la C.A.P.-ul Călugăreni. Aceste diplome, printre care și una pentru Meritul Agricol, au fost primite mai anii trecuți în urma obținerii unor recolte de frunte pe județ și chiar pe țară, ceea ce desigur este un fapt îmbucurător. Nefiresc ni s-a părut doar că diplomele acestea aparțin, toate, C.A.P.-ului Brăniștari. Ion Logofătu ne-a explicat că în urmă cu un an cele două C.A.P.-uri s-au unit sub numele comun „C.A.P. Călugăreni”, considerat a fi mai prestigios, dacă ne gândim bine, prin faptul că satul respectiv se află pe șoseaua națională iar nu prin rezultatele obținute pînă atunci.

Astfel stînd lucrurile iar durată de un an care a trecut de la unificarea celor două C.A.P.-uri fiind totuși prea scurtă pentru a vorbi de rezultatele obținute sub firma comună, să ne abatem atenția către cei din Brăniștari și să-l ascultăm în continuare pe Ion Logofătu: „Îndrăznesc să afirm că Brăniștarii se află pe

cale să-i întreacă pe vestii legumicultori din Vidra sau din Adunații Copăceni ori de la Dărăști Vlașca. Cit se întinde Neajlovul, pe o latură a satului, tot pămîntul e numai o grădină. În felul nostru, avem printre noi chiar celebriități. Marin Socol, de exemplu, și-a făcut vad la Cazinoul din Constanța unde el vinde întotdeauna ardei iute. Dintr-un sat întreg de grădinari mi-ar fi greu să zic doar câteva nume, dar Gheorghe sau Ion Bălăceanu ori Călin Oană sînt intrădeavăr oameni de frunte. Sînt oameni care, n-aș vrea să exagerez, dar nu cred că dorm 4 ore din 24. Din multe județe, din Constanța, din Brașov sau din Satu Mare, vin mașini să încarce legume de la Brăniștari. Dar tocmai pentru că la Brăniștari se muncește fără să mai fie nevoie să le spună cineva oamenilor să muncească, eu nu înțeleg de ce în fiecare primăvară, iar în această primăvară ca și în celelalte — deși înțelesesem că toți cei cu răspunderi în agricultură o să ne cam vedem de datoriile noastre — oamenii trebuie să-și piardă un timp prețios și bani și trebuie să-și facă înimă rea pentru că, dintr-un motiv sau din altul, din motive întemeiate sau nu, ei nu pot să-și procure folia de polietilenă care le trebuie pentru răsaduri. Sigur, dacă polietilena se cere azi gospodărită cu mai multă grijă, să căutăm și alte soluții, mai economice și să venim în sprijinul celor care produc și contractează.

„Oamenii noștri, zice la rîndul lui primarul comunei, Nicolae Hader, cunosc legea, în special cele referitoare la agricultură, și vă asigur că au un respect deplin pentru ele. În fond, ei cînd vorbesc despre „lege” înțeleg nu numai legile votate în M.A.N. ci orice act normativ, unele cu arie de cuprindere mai restrînsă, care le reglementează munca, drepturile și îndatoririle. De exemplu, situația destul de des repetată, în fiecare vară, cînd o parte din legumele pe care ei ar vrea să le predea conform contractelor riscă să se strice datorită în primul rînd C.L.F.-ului, care nu vine să le preia, capătă în ochii lor înfățișarea u-

nei grave încălcări a legii. Și nu se poate spune că nu au și ei dreptate. Asemenea situații, ca să folosesc un cuvînt mai blind, îi mîhnesc pe acești oameni muncitori. Și a spune că ei sînt mîhniți, e numai un fel de-a spune lucrurilor pe nume. Alt fel de-a spune aceluiași lucru pe nume este că, trecînd peste supărarea lor — dar avem oare dreptul să trecem? — ei nici nu pricep, pur și simplu, cum este posibil ca o recoltă gata făcută și culesă, începînd prin coridoarele birocrăției, să înceapă să se piardă și să se strice. Vorba lui Călin Oană, țaran de frunte din Brăniștari: „să se respecte Constituția!” Prin adunările generale și prin ședințe, după ce el spune mai întîi „Dragi tovarășii”, aduce imediat vorba despre respectul față de lege și nu uită să amintească întotdeauna și despre Constituție, „mama legilor”. Și să știți că el chiar știe bine Constituția. A luat-o pe semne din traisă de la vreun copil de școală, al lui, și vă asigur că aproape o știe pe dinafară.”

Om de-alocului și primar, de trei ani încoace, la Călugăreni, Nicolae Hader mărturisește că uneori și-a zis și el că legea trebuie respectată, însă intr-alt chip decît am văzut pînă acum. De exemplu, ne spune, în urmă cu vreun an, într-o zi cînd umbla împreună cu alți cîțiva din conducerea comunei, s-a înfîlinit cu moș Stoica, pe numele lui întreg Stoica Bercu. Acela mergea înaintea turmei lui de vreo 60 de oi și ținea mîndru și drept, pe mijlocul drumului, cu fruntea sus, ca om care s-a știut a fi cîinst în inima lui și respectat în satul Hulubești și chiar în toată comuna pentru vrednicia arătată de-o viață. Un „colaborator” al lui Nicolae Hader a fost de părere că moșul încălecase nu știu ce prevedere a nu știu cărei dispoziții, și dacă ar fi fost așa s-ar mai fi putut lungi vorba, dar din întîmplare moșul nu încălecase nimic. Și din acest motiv foarte simplu dar foarte important moșul s-a considerat îndreptățit să arunce cu simaogal în pămînt și să spună că dacă-i pe-așa, el, care a crescut toată viața oi, n-o să mai crească nici una.

Apoi și-a băgat mîinile în buzunare și s-a dus acasă, lăsînd oile de izbeliște. Cînd îmi povestește această întîmplare, Nicolae Hader nu uită să amintească despre chinul pe care l-a îndurat el și „echipa” în timp ce au minat cele 60 de oi pînă la casa stăpînului lor. Și nici noi nu trebuie să uităm a aminti că primul, nefiind, iată, un om ranchiunos, ne-a îndemnat ca dintre crescătorii de animale din Hulubești să vorbim chiar cu moș Stoica. Ceea ce am și făcut, și-am observat, mărturisim cu bucurie, că nici bătrînul nu are ceva de zis decît să întărească încă o dată că se afla în dreptul lui să mergă pe unde mersese cu oile: „Ce, mai adaugă el, eu eram copil?”

Deci Stoica Bercu nu și-a desființat turma, cum zisese într-o clipă de neaz, dar acest fapt nu l-a împiedicat să mai aibă necazuri de-atunci încoace. Precum aflăm de la el și de la fiul său, Gheorghe, familia se angajase anul trecut să dea printre altele, la contract, 3 oi pentru carne. Prin septembrie Gheorghe Bercu a fost anunțat să se prezinte cu cele trei oi la cooperatie unde va veni o mașină să le preia, bineînțeles nu numai pe-ale lui. Ei bine, mașina n-a venit iar oamenii n-au putut să le predea nici pînă astăzi. Iar din acest fapt nu trebuie să înțelegem că familia nu va trebui să predea totuși cele 3 oi, alături de altele 2 cu care s-a angajat pentru acest an. Dar vorba lui moș Stoica: lui cine-l plătește mîncarea pe care a dat-o celor 3 oi de astă-toamnă și pînă acum? Și dacă tovarășii de la cooperatie vor veni să preia oile de-abia pe la sfîrșitul acestui an? Întrebarea nu e meschină. E cit se poate de îndreptățită. Moșul cîntă din cap și zice, vorbind în gînd cu tovarășii de la cooperatie ca și cum ar vorbi cu sine însuși, cam nemulțumit pînă și de sine însuși: „Păi ce facem noi aicea?” Chiar așa, din păcate nu altfel.

DUMITRU CONSTANTINESCU

Pe țaranul C.A.P.-ist Vasile Ștețiu din Sarasău l-am căutat pe acasă, dar el era la tribunal. Venise la Sighetu să se judece pentru un ciine și istoria, în loc să-l necăjească, îl înveselea. Cumpărase, de la unul, niște oi și, cu acestea, cîinele lor. Oierul, cu toate că semnase cu Ștețiu o convenție, și-a luat într-o zi cîinele înapoi. Convenția era cam așa: „...vînd un număr de oi la aproximație 104 oi cîte se găsesc acolo în afară de berbece și un ciine...”

Niște virgule, puse la locul lor, ar fi lămurit ușor chestiunea, numai că țaranul român Vasile Ștețiu nu știe carte. S-a alfabetizat și el, e drept, ca să se încheie alfabetizarea la timp și în procent de sută la sută. Carte însă nu știe.

Spre deosebire de oamenii ce se rușinează că nu pot scrie și citi, Ștețiu nu se rușinează. Îi vine uneori greu, fapt ce nu-l împiedică să fie filozof și să considere că, la urma urmei, tot rău-i spre bine.

E un om mai degrabă scund, vinjos, lăstet, bun la politică. Calitatea lui cea mai mare e că nu se ia după nimeni. Are o minte iute la afaceri și se pricepe să scoată un ciștig acolo unde oricare altul ar avea o pierdere. E cel mai bun gospodar din Sarasău și, probabil, unul din cei mai mari crescători individuali de animale din țară. Are o părere despre toate, cu satul, care cînd l-a ajutat, cînd a vrut să-l doboare, se ține — cum zic țaranii de pe aici — blind. Îi place să vorbească și e un om care se pricepe să convingă. Are și cu ce.

Povestea lui Vasile Ștețiu merită să fie cunoscută pentru că e plină de farmec și bun-simț. La el fiecare întîmplare e rotundă, ca și cum s-ar gîndi s-o facă astfel. Genul acela de întîmplări care ajung citeodată legendele unei așezări și ale unei regiuni. Se întîlnesc, adică, doi țărani și, vorbind ei de una și de alta, trebuie să-și spună și cîte una „de-a lui Ștețiu”.

Ca să-și hrănească vitele pînă în primăvară, țaranul român Vasile Ștețiu din Sarasău, județul Maramureș, avea nevoie de 138 de oi de fin.

Bine-bine, veți zice dumneavoastră, dar ce naiba să facă el cu atîta fin, că doar n-are sute de vite? E om și el, cum să ducă munca la 138 de oi? Și de unde atîta fin, cînd oamenii se plîng că nu e? „Fin nefăcut e destul, spune Vasile Ștețiu. Dacă trece zăpada, vă duc eu să vă arăt cit fin a rămas nefăcut și vă socotesc eu cîte vite as putea hrăni acolo. Oamenii spun că nu-i rentabil să-l cosească. Pentru că au serviciu. Eu, dacă n-am bani de la un serviciu, îl cosec și trebuie musai să-l fac rentabil. El, ăla cu serviciu la Sighetu și cu fineață în sat, își ia salariul și se duce la băi. Eu mă pun cu băieții la coasă, și dacă scot un ciștig de 20 de lei tona de fin, iaca și nouă un salariu. Inmulțim cu o sută de tone și ne iese și nouă un salariu. Le spun băieților mei: nu vă uitați că sînteți mai murdari. Cînd munciteți la vaci și la oi, miroși a vacă și a oale. Dar uite că voi acum aveți douăzeci și cinci de ani și am pus mîna cu toții și v-am făcut la fiecare cîte o casă. Eu nu v-am răpit munca.

Din cele 138 de oi, Vasile Ștețiu a făcut vreo 40 în parte, ceea ce înseamnă că

a cosit cîte două oi, ca să-i rămînă una. Pentru celelalte 100 de oi, a închiriat loc de la cine a avut de închiriat. Vitele îi dau mai bine de 100 căruțe de bălegar. Cu el își îngrășă finetele și are două recolte de fin de calitate. Pe urmă, în pămîntul îngrășat cu bălegar, nu cu chimicale, a scos o recoltă de cartofi de toată frumusețea. „Oamenii — spune Ștețiu — vin să le vînd bălegar cu 50 de lei căruța, dar nu le dau, pentru că mie o căruța îmi aduce un ciștig de 150 de lei. De ce să-i dau eu lui 100 de lei pe degeaba? Ce aș putea să le dau eu, e învățatură. Dar el nu vor, pentru că știu carte. Eu cu ăștia m-am luptat, cu leneșii știutori de carte. Vorbești cu ei de oi, de taurasi, de capre, eu am dat la stat anul trecut 14 metri de brînză, cum se zice la noi, adică 1450 de kilograme, iar ei mi-o întorc: brînză ca brînză, dar noi știm carte! Pe piața liberă, brînză s-a vîndut cu 50 de lei kilogramul. Eu am contractat-o cu statul. Eu am vrut să lucrez cu statul, să am acte pentru tot ce muncesc. Sînt crescător de

Ambiția lui a fost să fie cu totul pe partea legii, deși multe legi îl împiedicau „să se găzducească”. Morala muncii lui era următoarea: cu o oale nu faci nimic, dar cu o sută, parcă mai merge. Fără să fie un fervent religios, îi place să amintească la tot pasul parabola înmulțirii talanților. El ține, ca pe niște diplome, hîrtiile care arată ce afaceri mari a făcut el cu statul, pe calea aceea pe care atîta se vaită că nu e rentabilă. În anul 1978 a contractat cu statul și a livrat 32 de taurasi, 9 porci, 2500 l de lapte pe cap de vacă, 35 de miei, 350 kg de lînă, 250 kg caș de oale.

În anul 1980, prin urmare, țaranul român Vasile Ștețiu, neștiutor de carte dar cu mîntea omului care are de unde da și la alții optimism, hîrnicie, cînstă și țînt cu inteligența lui hrana a mii de familii. Din cele 64 de tone de carne contractate la Sarasău, 14 au fost din gospodăria lui Ștețiu!

În 1981 a contractat 22 taurasi și, celelalte, ca în '80.

Iată cine e Ștețiu și ce minte are!

vite de cînd mă știu. Pe tata la fel l-am prins, la oi și la vaci. Ce aveam de făcut? Mi-am zis: ei pot intra oriunde la slujbă, eu numai la coada vacii. Aici să-mi fie atunci norocul meu! Mai greu decît să muncesc, mi-a fost să lupt cu lumea. Mare nemulțumire am avut de la lume. Unul avea el o idee și a aruncat moara că, gata, ne dă colectiva mîlai. Eu am luat-o, am reparat-o și nu mă mai costă măcinatul. Pentru căruțul finului, trebuia să plătesc zeci de mii de lei. O căruță trimisă la vreo opt kilometri, la fermă, costă și la 500 de lei. De unde să scot banii? Decît să plătesc, mai bine stau nițel și mă gîndesc. Am fost în țîrg și am cumpărat două perechi de căluți, cu 15 000 perechea. Un cal bun se vînde acum și cu 70 000 de lei. Vă dau seama ce cai erau ăștia. Dar pentru dus finul erau potrivii. După ce mi-am făcut treaba și s-au mai întremat și caii cu finul meu, îi duc la țîrg și-mi iau banii înapoi. Și mi-a rămas transportul gratuit? Oamenii se întrebă: de unde are, mă, Ștețiu bani? Din cap, mă! Am mai adunat și reparat și o presă de oloi, risipită prin sat. La noi se făcea oloiul bun, la țărani, acasă, nu la magazin. Aș putea să fac la ea oloiul pentru tot Sarasăul. Dar am avut un președinte care zicea că dacă pui un rînd de floarea soarelui de căciulă pentru oloi, pe el mai mult îl derutează, că trebuie să stea să socotească rînd cu rînd. Nimeni nu a vrut să-l prevină că numai pogăcea aducea ciștigul în locul rîndului de porumb pe care-i pierdea, dar oloiul?

La recensămîntul animalelor, Vasile Ștețiu declară 3 vaci, 2 junici, 3 vite, 11 taurasi pentru îngrășat, 2 perechi de cai, 26 de porci, 225 de oi, 28 de păsări. Din anul 1959, din ziua în care a hotărît să le arate el știutorilor de carte din sat cu ograda pustie cine e Ștețiu și ce minte are, țaranul din Sarasău a strîns un pogon de acte și hîrtii doveditoare.

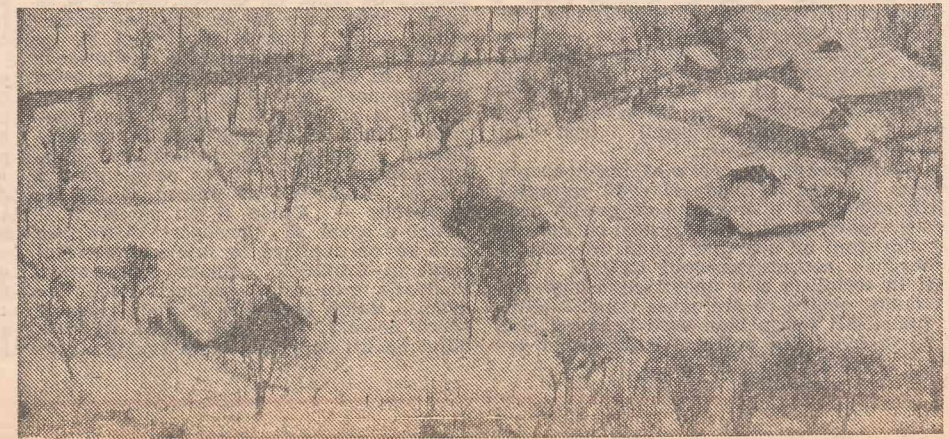
Tovarășul Petre Ivanciuc, lucrător comercial la Centrul de achiziții, colectarea și prelucrarea cărnii Sighetu Marmăției, spune că Vasile Ștețiu este omul cel mai bun cu care are contracte întreprinderea, fiind el însuși, ca productivitate și corectitudine în profesiunea de țaran crescător de vite, o adevărată instituție. Cînd spune Ștețiu un lucru, poți fi sigur că așa este. El dă mai multă carne, lapte, brînză și lînă decît unele sate și comune, în parte și laolaltă. C.A.P.-urile din Cimpulung și Remeți, bunăoară, au contractat anul trecut cîte 65 și respectiv 30 tone carne, dar au livrat numai 41 și respectiv 14. Dacă ar fi contractat măcar și numai președinții, vicepreședinții și ceilalți funcționari ai comunei, — care trebuie să fie exemplu cu fapta, nu cu dările de seamă — cîte o vacă și cîte un porc și tot ar fi fost ceva. Tovarășul Petre Ivanciuc socotește că aici e una din cauzele scăderii numărului

de vite la contracte, în faptul că neabilitățile se consideră exceptate de la niște îndatoriri fundamentale și care dau în esență măsura capacității lor. În anul 1968, abatorul contracta 17 000 t carne, iar anul trecut numai 1 204!!! În unele C.A.P.-uri e de făcut ordine, fiindcă în zona necooperativizată, deși pășunile nu-s altele, ci numai interesele, contractele sînt mai aproape de posibilități. Un exemplu: la Strimtura, s-au contractat 275 de tone de carne și s-au realizat 225. Vasile Ștețiu împlineste curînd anii la care mulți se gîndesc să se mai și odihnească. A început să doarmă mai puțin. Are 53 de ani și ar mai vrea să facă unele lucruri. Muncеște în C.A.P., cește la grajduri, la copii, dar cit o să-l mai ducă puterile? Aproape de ferma lui, — se găsește o apă. Pirul Runcului, în locul numit Șipot, are o cădere de mai mulți metri într-un fel de albie de stîncă și de pe stîncă. El, țaranul Vasile Ștețiu, îi roagă pe tovarășii care se ocupă de treburile energiei electrice în județ să vină pînă la fermă și să vadă cum s-ar putea monta aici un generator de curent electric.

Pe urmă, se mai gîndește că, dat fiind sutele de tone de carne contractate cu statul, ar avea dreptul să-și cumpere un ARO de teren. El știe că nimeni nu-i contestă acest drept numai că n-ar vrea să lupte iarăși cu știutorii de carte pe un teren ce nu-i al lui: hîrtiile. Cu alte cuvinte, ar vrea să fie spijinit, să vină o dată și muntele la Mahomed.

Îl întreb pe țaranul român Vasile Ștețiu ce-a făcut la procesul acela cu ciinele. „A, zice el rîzînd, l-am cîștigat. O nimica toată”. Și ce face el cu ciinele cîștigat la proces? „Nimic. Dacă mi-l cerea, i-l dădeam. Dar de ce să-l fure? De ce să nu-și țînd omul cuvîntul dat? De ce să se poarte toți cu mine de parcă aș fi chiabur? Fiecare leu are la mine ceva de povestit și fiecare leu e trecut printr-o lege. Dacă vrea, să vină să-și la ciinele. Dar să plătească, firește, cheltuielile de judecată. Trebuie să existe un preț pentru toate!”

TUDOR OCTAVIAN

Valoarea nu așteaptă trecerea anilor, ca să se afirme — sună (în traducere liberă) un vers dintr-o cunoscută tragedie clasică franceză. Este un vers la care s-a făcut referință de ne-numărate ori, pe drept sau pe nedrept, ori de câte ori tinerețea pretinde să-și facă glasul — nu numai auzit, ci și apreciat.

Ce spune istoria culturii? La adolescentul-poet Rimbaud, aceeași cultură franceză aduce complementul adolescentului — matematician Galois. Istoriografia științei, mai vechi sau mai noi oferă ne-numărate exemple de opere epocale, înscrise la vârsta primei tinereți. S-a afirmat chiar că în unele domenii, cum ar fi și domeniul matematicii, spiritul creator autentic se manifestă până la vârsta de treizeci de ani! Este o ușoară exagerare care confundă două aspecte: manifestarea timpurie a aptitudinilor creatoare și manifestarea aptitudinilor exclusiv la vârsta tinereții. Ca și în alte domenii, creativitatea este o manifestare a tuturor vîrștelor calendaristice, dar este o expresie a unei vârste spirituale care poate fi analogată cel mai bine cu tinerețea calendaristică. (Unii — printre care s-a numărat și Goethe — inclină s-o compare cu adolescența). Alte sectoare științifice pretind mai multă erudiție, pretind familiarizarea cu tehnici instrumentale complexe — cerințe care se impun mai puțin matematicianului (ca și artistului).

Cercetările statistice pe sute de biografii de savanți celebri au confirmat existența potențialului creator de-a lungul întregii vieți, demonstrând totodată clar o acumulare a realizărilor între 25 și 35 de ani. Cercetări ample în această privință au fost efectuate de Lange-Eichbaum (și publicate în 1935). Noi înșine ne-am ocupat de problemă cu diferite ocazii. Statisticile pot porni de la datele ce par înscrise definitiv în patrimoniul științei, cum ar fi formularea unei teoreme fundamentale (ca teorema lui Gödel), a unei legi fizice (ca legea atracției universale datorată lui Newton), a unui principiu de bază (cum ar fi principiul conservării energiei al lui R. Mayer), a unei teorii revoluționare (ca teoria relativității a lui A. Einstein), a unei descoperiri biologice importante. În desfășurarea, după

ani de vîrstă, a 100 descoperiri rămase clasice în disciplina endocrinologiei, am constatat (1955) aceeași acumulare de performanțe între 25 și 35 de ani. Investigațiile „scientometrice” pot porni și de la productivitatea științifică, măsurată prin numărul de lucrări și de comunicări. Cercetînd „longitudinal”, adică de-a lungul vieții creatoare, productivitatea a doi mari savanți români, C.I. Parhon (neurolog, psihiatru, gerontolog și — mai ales — endocrinolog) și Nicolae Iorga (istoric cu preocupări variate, cel mai mare „polihistor” pe care l-am avut) am constatat aceeași tinerețe neobosită, explozivă, pe tărîmul publicisticii de specialitate. Mai departe, se poate lua în considerare vîrșta titularizării universitare și academice a oamenilor de știință. Dintre filozofii noștri, T. Maiorescu, P.P. Negulescu, I. Petrovici ș.a. au fost profesori universitari cu mult înainte de a implini treizeci de ani și același lucru se poate spune despre matematicieni ca Miron Nico-

printre altele, cit de des vîrșta calendaristică a marilor descoperiri este o vîrstă a tinereții. Există de obicei o perioadă de latență între data descoperirii și data obținerii laurilor; cu toate acestea, în intervalul 1930—1940, vîrșta medie în anul premierii a coborât, pentru fizicieni, spre 40 de ani, în timp ce cel mai tînăr laureat Nobel pentru literatură, R. Kipling, a primit recunoașterea pe cînd avea 42 de ani! În fizică întîlnim numele lui W. Bragg junior care a fost laureat la 21 de ani, iar una dintre marile descoperiri biologice ale secolului, structura dublu elicoidală a acidului dezoxiribonucleic, a fost opera tînărului Watson, în vîrstă de 25 de ani.

S-ar putea crede că operele de sinteză necesită obligatoriu prezența timpurilor argintii; istoria științelor din România (și nu numai de aici) dezmințe și această opinie. Victor Babeș a publicat primul tratat de bacteriologie din lume cînd nu avea încă 32 de ani; lui N. Iorga i s-a dat în sarcină

gumele ar fi încă mai favorabile tezei tinereții creatoare dacă am ține seama și de timpul de „incubație” sau de perfectare a unor idei excepționale: Darwin avea concepută teoria evoluției prin selecție naturală, cu două decenii înainte de a o publica. Mutatis mutandis, eu însumi am publicat Chimia, fizica și matematica vieții la 25 de ani, după ce îi schițasem (la adolescență!) prima versiune.

Ce concluzii practice se pot trage de aici? Problema nr. 1 trebuie să fie organizarea coordonată a creativității tuturor vîrștelor. Creativitatea tînărului trebuie depistată, îndrumată, dezvoltată (exigent!), încurajată. Anii de ucenicie pot fi scurtați printr-o instruire metodică și printr-o dirijare a documentării. Să nu pierdem din vedere că psihologia a pus în lumină însemnătatea factorilor afectiv-motivaționali ai creativității (de importanță comparabilă cu inteligența și cu aptitudinile). Creativitatea poate fi inhibată prin greșeli de comportament, prin încălcarea principiilor de echitate și etică, prin atitudinea criticabilă a celor vîrstnici care au uitat că au fost și ei tineri. Măsurile organizatorice se cer studiate din perspectiva stimulării creativității. Acordarea întîrziată a titlurilor științifice și acordarea subiectivă a premiilor sau a unor avantaje de studii, promovarea după principii birocratice — se repercută negativ asupra tinereții spirituale, asupra pasiunii și entuziasmului. Creativitatea este perisabilă; aripile sufletești, ca și cele ale păsărilor, pot fi legate cu bună știință sau din neglijență. Pentru o știință în continuu progres și expansiune, cum este știința revoluționară a României socialiste, n-ar trebui să se ivească antagonisme competitive între generații sau situații de neprietenie îmbătrînire a cadrelor. Știința fiind una dintră pirghile construirii vieții noi, creșterea și înmulțirea colectivelor de cercetare este o condiție esențială a progresului social. Este ceea ce demonstrează știința contemporană românească și tinerețea studiosă din mijlocul căruia se afirmă atît de mulți specialiști de valoare.

VICTOR SĂHLEANU

Tinerețea — vîrșta optimă a creației

Iescu; iar medici și chirurși iluștri ca I. Hațieganu, Thoma Ionescu, Amza Jilau, D. Danielopolu și-au luat în primire catedra în jurul vîrștei de treizeci de ani. O investigație (recentă) asupra laureaților premiilor Nobel pentru fizică, chimie, fiziologie și medicină între 1901—1980 ne-a arătat,

Și o întrebare care decurge din această realitate

elaborarea monumentalei Istorie a Imperiului otoman cînd avea 37, dar Istoria poporului român, în versiunea germană era gata la 29 de ani, iar Istoria Imperiului bizantin, în versiune engleză, la 36. S.T. Odobleja își tipărește ampla lucrare enciclopedică Psihologie consonantiste la 36 ani, punînd în felul acesta — după cum se știe — bazele ciberneticii.

Probabil că la cîșeșu care opune figura poetului tînăr — savantului venerabil prin vîrstă a contribuit și o oarecare diferență de longevitate între aceste categorii. Realmente, longevitatea favorizează (statistic vorbind) pe savanți și productivitatea lor științifică se menține de-a lungul deceniilor; ei ajung cunoscuți, citeodată, prin lucrări de bătrînețe (cazul lui I.P. Pavlov, celebru prin cercetările asupra fiziologiei creierului, început după ce primise premiul Nobel). Ar-

Cum selectăm, cum promovăm valorile?

Am întrebat patru academicieni profesori universitari însumind aproape 200 de ani de activitate neîntreruptă în învățămîntul superior: cum selectăm, cum favorizăm, cum promovăm valorile umane? Prin inclinație lăuntrică și prin natura profesiei, interlocutorii noștri au păstrat tot timpul o permanentă, nealterată legătură cu cerințele acute ale practicii, ale construcției societății noastre. Așadar, nu numai oameni „de la catedră”, ci specialiști adinc implicați în viața economică și socială.

viață întreagă NICOLAE TEODORESCU a pledat nu pentru o matematică plină de abstracții, dezumanizată, ci pentru matematica faptului concret. ȘTEFAN MILCU, autor al unor tratate care fac dată în endocrinologie, se consideră „mai înțil și înțil, medic la patul bolnavului”. CAIUS IACOB, ca specialist în mecanică, știe cel mai bine cît de legată a fost, este și va fi această știință de tehnică, de construcția umană în cel mai larg sens al cuvîntului. RADU VOINEA, ca fost rector al politehnicii bucu-reștene, ca profesor și autor de tratate și manuale, a contribuit la formarea a zeci de generații de ingineri. Așadar, patru oameni de știință, dascăli și creatori, ilustrînd prin înșuși persoana lor ideea promovării de valori.

Și totuși noțiunea necesită unele precizări privind sensul în care va fi folosită în cadrul articolului de față. Un inginer, un cercetător, un medic, la fel ca un muncitor sau un scriitor bun reprezintă, incontestabil, o valoare. Oamenii ca ei sînt sarea pămîntului, pe ei se sprijină, ei înalță edificiul societății, grație lor mincăm pîine — materială sau spirituală. Există însă valori și de alt gen, atît în producție cît și în știință și în alte domenii. Radu Voinea împrumută o comparație din inginerie, din mecanică: „Cînd vrei să spargi o stîncă sau un bloc monolit introduci o pană și blocul plesnește, apoi totul merge de la sine. Progresul real se realizează, în definitiv, cu aceste vîrfuri.” Dar dacă ne aplecăm atenția asupra lor, nu ne paște pericolul elitismului, atît de străin spiritului societății socialiste?

— Eroare fundamentală — replică Ștefan Milcu —, confuzie inadmisibilă. Elițele, indiferent dacă le numim așa sau altfel, au existat și vor exista atît timp cît vor dăinui oamenii (mă refer, desigur, la elitele bazate pe o valoare intrinsecă). Ca posibilități intelectuale, creatoare și de realizare practică, ei sînt inegali și trebuie considerați și folosiți ca atare. Fără elite bazate pe valoare, un popor s-ar pierde în anonimat. Spun aceasta și în calitate de președinte al Comitetului român de istoria științei și filozofiei, titlatură la care țin și care mă definește, pentru că îmi depășește poziția de specialist. Cu totul altceva trebuie înțeles prin elitism, și anume: folosirea unor calități reale sau fanteziste, a unor realizări concrete sau discutabile, pentru dobîndirea de avantaje personale. Or, omul care poate mai mult trebuie să dea mai mult, nu să ceară el mai mult societății, în timp ce elitismul presupune

situarea pe poziția profitorului, exploatarea apartenenței la o așa-zisă elită pentru a te chivernisi.

O altă fațetă a valorii, antitetice impozitului — am adăuga noi — o reprezintă elementul de noutate, de inovare. Omul de valoare aduce ceva nou. Cum spunea Miguel de Unamuno într-un alt context, acest om a învățat „să gîndească și să simtă prin el însuși, iar nu prin delegație.”

Ei bine, cum îi formăm, cum îi promovăm pe tinerii care refuză să gîndească prin delegație, pe neliniștii, pe oamenii în fierbere ai muncii creatoare? Cînd ne referim la ei, nici noi, nici interlocutorii nu cădem în cealaltă extremă, nu avem în vedere doar promovarea valorilor de excepție, a citorva „geniilor”, ci a celor mulți, doritori și capabili — mai ales în condițiile exploziei educaționale din țara noastră — să aducă, fiecare, o fărîmă de nou, contribuind la progresul general.

„FACULTATEA NU TREBUIE SĂ FIE O AZINA DE CUNOȘTINȚE, CI UN ATELIER DE CREATIVITATE”

Pentru academicianul Nicolae Teodorescu promovarea valorilor umane în știință și producție — în această epocă în care matematica este tot mai profund antrenată în vîlmășagul activității de producție — a reprezentat de totdeauna o preocupare de prim ordin, atît ca decan al Facultății de matematică și ca profesor, cît și ca membru în biroul Federației mondiale a oamenilor de știință (cu sediul la Londra) și președinte al Comisiei de politică a științei în această federație, precum și în calitate de expert consultant UNESCO în probleme de politică științifică.

Discuția începe cu o imagine insolită, care proiectează problema formării valorilor încă în anii adolescenței.

— Am fost coleg de liceu cu Mircea Eliade. Era un tip în ebuliție, pasionat... de chimie, în anii aceia de la „Spiru Haret”. Îmi insuflase și mie această pasiune. Mi-am făcut un laborator acasă, care a dăinuit pînă în ziua cînd o combinație nefericită de substanțe era să arunce în aer locuința părintescă. Îmi plăcea și româna. Vechiul meu profesor Emilian Constantinescu nu mi-a iertat niciodată că m-am consacrat matematicii, iar acum citiva ani, cînd ne-am revăzut, mi-a declarat: „Nicolae, pentru mine ai rămas un ratat!” În ale literaturii, firește. Un singur lucru nu-mi plăcea în primii ani de liceu: matematica, poate și de teama lui Ion Bănciu, care a fost și profesorul lui Ion Barbu. Apoi, în clasa a IV-a, într-o zi cînd a plouat tare nu m-am putut duce la fotbal, mama m-a obligat să-mi fac lecția la algebra... Și de atunci viața mea a luat alt curs. V-am pomenit de aceste episoade adolescentine, care nu au nimic deosebit și, într-un fel sau altul, se regăsesc în viața fiecăruia, pentru a învedera pluralitatea valențelor la o vîrstă mai fragedă și necesitatea de a le cultiva, pe cît se poate și pînă la un punct, în paralel.

— Care este legătura cu promovarea valorilor?

— Interdisciplinaritatea constituie una

din căile cele mai sigure spre creativitate, deci spre eflorescența valorilor umane. Eu acord mai mare credit matematicianului cu deschideri și spre alte domenii, decît tehnicianului perfect, cantonat în specialitate. Magistrala care se numește cibernetică a fost deschisă prin împletirea unor științe atît de deosebite ca matematica și biologia. E numai un exemplu. Revenind la făurirea valorilor de mîine, cred că în liceele noastre se conturează un pericol: excesiva specializare, bugetul de timp prea încărcat. Eu aveam timp să gîndesc cînd eram în liceu! Nu afirm că azi elevii nu ar mai dispune de acest timp, dar pericolul la care m-am referit înainte există. Nu propun rezolvări-minune, nu cunosc asemenea soluții, dar prin efort comun ele trebuie găsite, altfel va suferi, într-un viitor nu prea îndepărtat, balanța valorilor. Cultura generală și nu tehnicizarea exagerată se dovedește a fi fertilizatoare de idei, de concepte noi, îndrăznețe și în sfera, necesarmente mai îngustă, a specializării de mai tîrziu, unde se conturează valorile.

— Ați fost multă vreme decan al Facultății de matematică din București și aveți în urmă decenii de profesorat în universitate. Cum sînt selecționate și promovate valorile în anii studenției — anii care reprezintă rampa de lansare?

— Cred că pentru un progres de substanță nu se poate recurge la peticiile, la îmbunătățirile de amănunț: mai adăugăm o materie, mai scoatem alta, introducem sau renunțăm la o oră, două de curs sau de seminar. Ce se întîmplă acum? La Facultatea de matematică — exemplul are însă valabilitate generală — studenții trebuie să fie prezenți obligatoriu cam 30 de ore de curs și seminar săptămînal, plus activitățile obștești, capitol aparte de care nu ne ocupăm aci. Eu susțin că este preferabil ca — în cadrul actualei programe —, deci fără a se umbra la conținut, și la reformele aduse de actuala Lege a învățămîntului — să fie redus cam la jumătate numărul orelor obligatorii, restul fiind completat cu studii individuale și ore de consultații. Nu ar fi o simplă schimbare de ordin tehnic-administrativ, ci una de fond, în strînsă legătură cu problema pe care o discutăm. Studenții ar veni la profesor pentru a-i cere sfaturi, bibliografie, angajîndu-se în discuții libere, informale, astfel încît facultatea s-ar transforma dintr-o uzină de cunoștințe într-un atelier de creativitate. Așa se vor putea selecta și forma mai temeinic și mai repede adevăratele valori. Este, cel puțin, o părere, cristalizată după o experiență de decenii și pe care o susțin discuții.

În sprijinul unei asemenea opinii pledez și o experiență universală.

— La Cambridge, la Trinity College de multitenenară faimă — spune Nicolae Teodorescu — am întîlnit relativ puțini studenți în sălile de curs, dar foarte, foarte mulți în bibliotecă. La reputata Universitate din Austin, Texas, cam aceeași situație, dar acolo Centrul de calcul era deschis și zi noapte, oricînd la dispoziția unui student „neliniștit” de o idee științifică. Desigur, ei au alt sistem

decît al nostru, așa-numitul învățămînt tutorial, bazat pe contactul viu, nemijlocit, permanent între cadrul didactic și un grup de studenți limitat la număr. Nicidecum nu pledez pentru adoptarea în bloc a acestui sistem, deci pentru „importarea” lui, dar cred că dacă vrem să stimulăm valorile tinere, trebuie și el examinat mai cu atenție, pentru a reține ceea ce ni se potrivește nouă și tradițiilor învățămîntului românesc.

Posibila obiecție că reducerea masivă a numărului de ore obligatorii ar răsturna actualul sistem de norme și — lucru și mai grav — ar relaxa disciplina studenților și ar favoriza o viață ușoară pentru cadrele didactice pleacă de la o neînțelegeră a fondului ideii.

— A venit la mine profesorul Willi Brauer din Hamburg — continuă academicianul Teodorescu — și mi-a spus că el și asistenții lui au între patru și șase ore de curs și seminar pe săptămîna. „Dar cît timp stați în universitate?” „Păi, în universitate stăm toată ziua!”

Așadar, nu delăsare, nu învățămînt pe apucate, boem, ci accent pe studiu individual controlat, îndrumat și stimulat. Normele actuale, numărul de ore prestate de corpul didactic ar rămîne neschimbate, însă altfel repartizate. Astfel s-ar accoperi, de către studenții înșiși, și partea de materie nepredată la curs. Cît despre leneni și chiulangii (pădure fără uscătură nu se poate) aceștia s-ar autoexcluce și autoelimina, deoarece nu ar putea ține pasul cu ceilalți. „Pe repetenți eu i-aș pune ca în al doilea an să plătească taxa din buzunarul lor”, spunea profesorul, și continuă:

— Cred că pe asemenea căi (s-ar putea cel puțin experimenta!) s-ar filtra și făuri mai eficienți valorile tinere, caracterizate prin gîndirea științifică independentă. Studentul vine și te trage de mîna, s-ar crea afinități, poate chiar prietenii fertilizatoare științifice între profesor și student pe o scară înfinit mai mare decît le fac posibile puținele ore de consultații de azi. Ar fi un salt calitativ. Un asemenea sistem, care firește nu exclude, ci include orele de curs tradiționale, ar duce la o ambianță de mai mare sinceritate și apropiere, la o atmosferă de laborator, într-un anume sens, în care lucrul ar fi mai democratic și mai productiv — încheie Nicolae Teodorescu.

De remarcat că pe parcursul convorbirilor, au apărut numeroase confluente între ideile diversilor interlocutori din mediul universitar, deși fiecare ignora spusele celorlalți. Astfel, academicianul Milcu se pronunță, cum se va vedea în alt număr, pentru concentrarea masivă a cursurilor predate la catedră și completarea cu „o parte discutantă”. Și tot el observă că actualul sistem îngreunează apropierea dintre profesor și student, deci formarea celui din urmă de către cel dintîi: „Uneori la curs aveam impresia că mă aflu la Dalles și conferențiez în fața unor necunoscuți!”

Teiese că o serie de idei oglindite în această pagină reliefează realități și soluții conturate asupra cărora merită reflectat.

LIONEL NIJESCU

Titulescu — ilustru diplomat

Insomnie lângă destinele țării

Stabilirea de relații politico-diplomatice între state era apreciată de Nicolae Titulescu drept cadrul favorabil realizării unei conlucrări multilaterale, cu perspective de ulterioară dezvoltare, pe măsură ce raporturile respective se consolidau. Că așa au fost înțelese de Nicolae Titulescu relațiile politico-diplomatice este demonstrat de preocuparea sa ca momentul stabilirii unor asemenea raporturi să nu rămână un act în sine, un eveniment singular, ci să aibă drept urmare concretizarea relațiilor într-o gamă foarte largă de acțiuni pe tărîm politic, economic, cultural, științific, turistic, sportiv etc. Se poate spune cu îndreptățire că Nicolae Titulescu intrerupe în diplomația românească tradiția diplomației clasice, „de carieră”, gîndirea și acțiunea sa vizînd înlăturarea aspectelor strict reprezentative și a funcțiilor doar protocolare, formale, ale relațiilor diplomatice. Nicolae Titulescu inaugurează, în istoria diplomației românești, practica contactelor directe, a discuțiilor pe o gamă foarte largă de probleme și multilaterale, atît cu omologii săi, cit și cu factori responsabili ai unor altor departamente, economice, financiare, culturale, turistice, din alte țări, în efortul ca, în toate planurile amintite, raporturile să se așeze pe o bază contractuală, ca înțelegerile respective să fie consemnate în instrumente juridice care să asigure acestor raporturi conținut, stabilitate și perspective. La fel ca și alora dintre predecesorii săi români, i-a fost dat lui Nicolae Titulescu să se confrunte cu o serie de dificultăți în planul relațiilor bilaterale ale României cu alte state. Fără a le subaprecia sau ignora în nici un fel, Nicolae Titulescu avea să-și concentreze înelun gate preocupări și eforturi în această direcție. Viziunea care i-a patronat acțiunea în relațiile bi și multilaterale între state — apreciate drept o componentă esențială a procesului de organizare legală a păcii — i-a permis lui Nicolae Titulescu să fructifice în mai mare măsură decît predecesorii și contemporanii săi, chemați la conducerea Cancelariei diplomatice românești, posibilitățile noi pe care le inaugura pentru țara noastră dobîndirea independenței de stat în 1877 și desăvîrșirea statului național unitar în 1918. Convins fiind de capacitatea României de a se dovedi un partener real și activ în relațiile dintre state, în dialogul internațional, Nicolae Titulescu avea să pună într-un mod nou în valoare această capacitate, acțiunea pentru apărarea drepturilor fundamentale ale țării noastre conjugîndu-se ferm și statornic cu eforturile pentru identificarea și consolidarea elementelor de înțelegere și conlucrare cu alte state.

GEORGE G. POTRA

„Este necesar ca tinerimea română, oriunde s-ar găsi, să rămînă o tinerime legată de pămînt”

„Parcurgînd aceste pagini atît de pline de învățămînte, mă grăbesc să mă apropiu de sinteza lor în care găsesc reunite, într-o colaborare înțelegătoare și afectuoasă, studenți și profesori.

Invocînd aceste două titluri, pe primul păstrîndu-l cu perseverență iar pe al doilea cu mîndrie, rețin locul important pe care îl ocupă studenții români în relațiile dintre Franța și țara mea.

În trecut, mă gîndesc la înaintașii mei, aceia care au indicat României drumul care duce nu numai la știință, dar mai ales spre libertate și înflorire politică.

Tineri români au învățat la Paris încă din 1804. În 1847, Asociația studenților români din Franța a ales ca președinte de onoare pe Lamartine, care, informat de tinerii săi prietenii despre mișcările care se petreceau în Principatele dunărene și în Transilvania, a făcut din cauza română propria sa cauză.

A urmat epoca lui Michelet, Quinet, Mickiewicz, cînd vedem prezentîndu-se la Collège de France acești tineri români, deveniți mai tirziu oameni de stat și fauritori ai libertății noastre, ca să afle din gura profesorilor lor cu ce realizări viitoare se putea îmbunătăți soarta naționalităților oprimate, dacă aveai credința în drepturile omului și în destinul rasei sale.

Războiul din 1870 a cunoscut studenți români înrolați ca voluntari în armata franceză.

Cei 40 de ani care au urmat au înregistrat o mare afinență de studenți români, veniți în Franța nu numai pentru a învăța dreptul, dar pentru a învăța toate ramurile științei.

Să mai amintim că prima femeie care

a obținut diploma de doctor în drept, în Franța, a fost o româncă, Sarmiza Bilcescu Alimăneșteanu.

Războiul cel mare, care trebuia să aducă triumful drepturilor naționalităților, a văzut numeroși studenți români căzuți pe cîmpurile de bătăie ale Franței. Numele acestor morți pentru cauza comună este înscris deapururi pe tablourile de onoare ale facultăților franceze. [...]

Studenții români sînt chemați să vegheze la menținerea tradiției curate românești și să-și asigure toată dezvoltarea necesară. Însă prin intermediul profesorilor și al lucrărilor pe care le studiază, ei sînt totodată și fiii spirituali ai Franței.

Și cum caracteristic culturii franceze este să nu îndepărteze nici o altă cultură, studenții români de pretutindeni se adapă la cultura universală prin eliberarea spiritului lor de orice dogmă sau idee preconcepțată.

Tinerții, prin tinerete, pentru tinerete. Aceasta ar putea să fie deviza cărții de față.

Aceasta ar putea să fie, de asemenea, deviza oricărei acțiuni în folosul colectivității române, cînd ne gîndim cit de bine a știut tineretea studiosă, de care noi toți depîndem în acest secol de construire psihologică și morală, să îndrepte drumul țării pe drumurile pe care le alege rațiunea sa.

Dar, ca să se realizeze toate acestea, este necesar ca tinerimea română, oriunde s-ar găsi, să rămînă o tinerime legată de pămînt.

Ea va merge pe drumul cel bun dacă, în ciuda migrațiilor universitare, își va păstra caracteristica psihologiei sale:

adică să simtă nostalgia Franței în România și nostalgia României în Franța.

„Nici unul din cele trei state care alcătuiesc Mica Înțelegere nu are un sentiment de ostilitate față de Ungaria; dimpotrivă, cele trei state sînt ferme hotărîte să practice o politică de prietenie efectivă cu Ungaria.

În ceea ce privește România, această politică de prietenie este cu atît mai de dorit, date fiind numeroasele interese economice concordante. Ungaria și România produc un mare număr de materii prime, pe care au interes să le vindă în comun. Căile de export ale Ungariei către Orient trec prin România. Schimburile între cele două țări au rămas importante, cu toată criza.

Tot ce ar permite celor două țări să sporească aceste schimburi, tot ce ar permite celor două țări să se apere împotriva scăderii de prețuri la bunurile pe care le produc în comun, tot ce ar permite dezvoltarea comerțului și prin aceasta a industriei Ungariei prin folosirea căilor fluviale și maritime comandate de către România ar servi nu numai interesele celor două națiuni, dar ar folosi și prosperității Europei centrale și, astfel, păcii lumii.

Pentru a se atinge acest scop se poate să se rezolve prin acorduri un număr de chestiuni importante. Astfel, în politica de contingențare, care este un experiment provizoriu, România ar fi gata să răspundă, pe bază de înțelegere, prin înlesniri corespunzătoare înlesnirilor pe care i le-ar face Ungaria.

În cadrul legii noastre pentru acordarea de zone libere în porturi, România, după

înțelegere, ar fi dispusă să facă înlesniri Ungariei.

Dar pentru a ajunge la realizarea practică integrală a unui asemenea program, după părerea mea nu există decît o singură formulă: este aceea a înțelegerii țării din Europa centrală, Ungaria, Austria, Cehoslovacia, Iugoslavia, România, pe baza tarifelor preferențiale, cu respectarea drepturilor tuturor națiunilor, fiind seama de interesele speciale ale unor anumite state din Europa centrală.

Este o greșală să se creadă că o astfel de formulă este definitiv menită să dea greș pentru că n-a putut fi pusă în practică anul trecut. Pentru mine această formulă n-a fost decît suspendată. Ea reprezintă viitorul.

Statele din Europa centrală n-au decît să aleagă: să se unească pentru a ajunge la prosperitate sau să se izoleze și să se combată pentru a ajunge la mizerie. Unirea nu reușește niciodată cînd se face împotriva cuiva; ea triumfă întotdeauna dacă se face pentru ceva.

Statele din Europa centrală trebuie să își dea seama că datorită lor este îndoită: să lucreze pentru ele și să respecte interesele celorlalți. Pe acest teren e de făcut o muncă imensă. România este dornică să întindă o mînă prietenească Ungariei pentru înfăptuirea acestei mari opere europene. Pentru satisfacerea reciprocă a intereselor lor economice, prin tratamentul echitabil al minorităților, prin starea de spirit pe care o creează o comuniune de interese activă, se va fi realizat unul din lucrurile cele mai însemnate în aceste vremuri de tulburări și dispute: spiritulizarea frontierei.”

Manifestări consacrate „Centenarului Nicolae Titulescu”

Centenarul nașterii lui Nicolae Titulescu, personalitate de seamă a vieții politice românești din perioada interbelică, diplomat și jurist de prestigiu internațional, care a militat neobosit pentru apărarea păcii, a independenței și suveranității României, a întregirii sale teritoriale, a egalității în drepturi între toate statele, a prilejuit organizarea a numeroase manifestări în țară și peste hotare.

La Ateneul Român din Capitală a avut loc o reuniune comemorativă organizată de Ministerul Afacerilor Externe, Academia Republicii Socialiste România, Academia de Științe Sociale și Politice, Asociația de drept internațional și relații internaționale. Comunicările prezentate au relevat gîndirea și activitatea desfășurată de Nicolae Titulescu pentru făurirea statului național unitar român și recunoașterea internațională a unirii din 1918 patriotismul de care acesta a fost animat în slujirea marilor interese naționale, angajarea plenară în promovarea și apărarea principiilor democratice, progresiste în relații internaționale, atitudinea fermă împotriva fascismului, agresiunii, revizionismului, politicii de forță și dictat, acțiunea consecventă în favoarea cooperării economice internaționale, a păcii, securității și dezarmării, contribuția deosebită la progresul științei românești.

În cadrul comunicărilor s-a scos în evidență faptul că tot ceea ce a fost înaintat în concepțiile și activitatea lui Nicolae Titulescu își găsește o fericită împlinire, pe un plan superior, în politica externă a României socialiste, care încorporează interesele și aspirațiile fundamentale ale poporului român și, totodată, ale întregii umanități. Vorbitorii au subliniat faptul că în elaborarea și înfăptuirea politicii externe a partidului și statului nostru, rolul determinant, contribuția hotărîtoare revin tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, care, în decursul celor 17 ani de cînd conduce destinele patriei, a imprimat activității internaționale a României un dinamism fără precedent, asigurînd prezența și acțiunea constructivă a țării noastre pretutindeni unde se clădește edificiul păcii, securității și cooperării între națiuni.

P. NICORĂ

La dispariția marelui patriot

O știre laconică, transmisă din Vichy de agenția Reuter, ne anunță încetarea din viață a lui Nicolae Titulescu. Moartea implacabilă, tributul suprem cu care suntem datorii pămîntului tot, fără deosebire, ni l-a răpit în ziua de luni, către miezul nopții, la vîrstă de 58 de ani.

La capătul unei extenuări treptate a trupului său delicat peste măsură și e lesne de închipuit, la capătul unei mistuitoare intristări lăuhtrice, pe care hipersensibilitatea sa românească n-a mai putut-o îndura.

Astfel, în virteul evenimentelor politico-militare, care se succed caledioscopic sub ochii noștri îngroziiți și care vestind furia maximă a înceștării armelor, vor fi hotărîtoare pentru destinul omenirii întregi, suntem constrînși să ne întorcem din nou numai la ale noastre pentruca, păstrînd clipă de tăcere creștinească la capătul marelui dispărut dintre noi, să măsurăm exemplul, munca susținută și să sădim peste mormîntul care va închide rămășițele pămîntului, floarea de obștească durere și de sinceră prețuire care i se cuvine.

A da lui Nicolae Titulescu, ca publicist cu simțul răspunderii, onorul suprem nu este — va recunoaște oricine — o datorie ușor de împlinit din două motive esențiale:

Primul, cariera regretatului nostru ambasador, ministru de externe cu renume mondial, s-a frînt brusc, datorită unor împrejurări proaspete în memoria noastră, înainte de a se fi încheiat organic și oarecum sub privirea noastră umilită.

Soarta nu i-a îngăduit decît să-și realizeze pînă la capăt concepțiile pe cit de îndrăznețe pe atît de originale.

Pe de altă parte, perspectiva timpului, unicul meșter neîntrecut în limpezirea zărilor și singurul care reține timpurile reale de cele amăgitoare, nu este suficient de îndepărtată spre a ne permite, mai ales în momentul de față, seninătatea unor aprecieri cit mai obiective cu puțință.

Al doilea, spre deosebire de alte multe cariere politico-diplomatice, cea a lui Nicolae Titulescu nici n-a fost, propriu zis, o carieră românească, ci mai degrabă, dacă stăm să judecăm puțin, o trecere de boltă fierbinte pe firamentul vieții publice românești. A fost, cu alte cuvinte, o diră de lumină orbitoare trasată de un meteor aprins.

Asemenea deveniri miraculoase, prin impresia lor covîrșitoare, produc în toate locurile și aproape întotdeauna, un răsunet divers și complicat în lumea contemporană.

Oamenii din aceeași „bransă”, văzîndu-se depășii cu pași de gigant, sînt roși de viermele afurisit al invidiei și rivalității. Cei „neinteresăți direct” dar străini de simțul atît de necesar al cumpănirii critice, se complac, în fața unor apariții ca acestea, într-o perpetuă prosternare admirativă. [...]

Povestea vieții lui Nicolae Titulescu este mai mult decît pilduitoare în această privință și de aici dificultatea de a-i făuri bustul de bronz pe care i-l dătoarează românismul de pretutindeni, cu certitudinea că nici o trăsătură specifică a personalității sale uriașe n-a rămas nesocotită.

În asemenea cazuri delicate, o singură metodă este recomandabilă. Ridicîndu-te peste momentele discutate ale vieții celui adormit în domnul, să lași timpului sarcina de a împăca opiniile vrăjmașe și să te închini, cu evlavie și recunoștință numai în fața momentelor unanim recunoscute, în fața acelor dintre „performanțele” excepționale ale spiritului celui săvîrșit din viață, pe urma cărora interesul și prestigiul neamului din care a făcut parte, au profitat incontestabil. [...]

În scurt timp el a ajuns să fie considerat de cuceririle diplomatice nu numai ca un ambasador strălucit al vrierilor românești dincolo de fruntarii, ci ca un reprezentant distins și cuceritor al spiritualității europene. Activitatea lui neobosită și formulele originale prin care stia să rezolve cele mai delicate probleme internaționale, i-au atras astfel o prețuire fără egal în anele noastre diplomatice, Liga Națiunilor alegîndu-l consecutiv de două ori, președinte, distincțiune pe care n-a mai putut-o obține nici un alt delegat în acest for înalt, în care se întilneau și se înfruntau cele mai selecte capete ale vieții politice europene și intercontinentale. Tot în această calitate a reputat Nicolae Titulescu cel mai răsunător și mai desăvîrșit dintre succesele sale.

Se știe că revizionismul horthyst n-a avut un dusman mai necruțător decît mîntea cu rotiri de vultur și dragoste de românism fierbinte a acestui exemplar ales al țării noastre.

Duelul intelectual pe care l-a susținut ani de-a rîndul cu propaganda perfidă, cu cutezantele fără de număr ale asalturilor revizioniste, constituie o ispravă de titan. Ne-a apărat hotarele firești cu dirzenie și inventivitate de mijloc cu care o tigroacă și-ar apăra puii în primejdie.

Să ne amintim din fazele legendare ale

acestui duel istoric, desbaterile „Procesului optanților”.

Avocatul truției ungurești rănite era contele Albert Apponyi, cel mai strălucit reprezentant al intelectualității maghiare și vestitul creator de „zone culturale” din războiul trecut, menite să ucidă spiritul românesc din cuprinsul Ardealului.

Latifundiarul acesta venea la Geneva cu toate unsoarele oratoriei clasice și cu prestigiul firesc pe care-l dau întotdeauna bătrînețelb înaintate.

Care a fost însă rezultatul strădanilor sale disperate?

Prin Nicolae Titulescu, om fără latifundii și fără pogoane străjuite de veacuri, dar chintesență din cel mai curat și mai intrinsec spirit românesc, bătrînil conte deznădăjduit a primit cea mai cruntă lovitură de prestigiu din viața sa.

La capătul procesului care s-a încheiat cu biruința drepturilor noastre sfînte, el se prăvăli neputincios în brațele fotoliului, recunoscînd fătis că l-a învins tînrul valah și mărturisind prin aceasta că a pierdut două procese deodată: pe al optanților propriu zis și pe cel mai important, al orgolioasei „culturi și intelectualități” maghiare.

De n-ar fi făcut decît atît și Nicolae Titulescu ar fi binemeritat recunoștința vecinică a neamului românesc întreg. [...]

Înainte de moartea sa prematură, dar preșimțită, Nicolae Titulescu și-a exprimat dorința de a fi înmormîntat la Brașov, decît în Ardeal, dorința aceasta manifestată în preajma prăbușirii trupului și a spiritului său de factură superioară, este și ea cu tîlc. Ambasadorul neîntrecut al neamului nostru întregit la 1918, a voit să-și doarmă somnul de veci în centrul geografic al României întregite. Căci desigur, sufletul său de român nu putea și nu voia să cunoască o patrie cu frontierele cioprițite.

Cei mai frumoși ani ai vieții sale i-a consacrat apărării îndrjite a celei dintîi, cea de-acum torturîndu-i mîntea și, înima, grăbindu-i sfîrșitul.

Fie deci ca acest din urmă gest al celui ce a fost Nicolae Titulescu să rodească răsunet și vrere românească pretutindeni.

În fața mormintului lui, un singur gînd să ne stăpînească: să căutăm a-i cinsti memoria vecinică cu năzuința neînduplecată de a reface cit mai repede țara pe care el a servit-o și a apărât-o cu atîta strălucire.

Prof. N. BUTA

Ziarul „România Nouă” — Sibiu

(Pag. 1)

Simbălă 22 martie 1941

Urcind cu greu scările tribunalelor

Ne-au sosit la redacție cutremurătoare pagini de la bătrini și nepuțincoși părinți înșelați în munca lor de-o viață de proprii lor fii și fiice, bătrini momiți să-și vinda casa pentru a se muta în confortul vreunui bloc, iar după ce le-au dăruit stiva de bani să se pomenească azvirlit în stradă sau în vreun cămin de bătrini; bătrini care, rămânind singuri, unul dintre ei prăpădindu-se, sint țirifi într-un virtje de procese pentru împărțirea moștenirii, nedumeriți și pierduți într-o lume căreia nu-i mai prind sensul, urcind cu greu scările tribunalelor, nepricepind de unde această pornire de pasăre răpitoare la proprii lor copii.

„Sint în situația de a rămâne pe drumuri — ne scrie Ilie Drăguț din Brașov, om la 70 de ani — năruindu-se munca mea de 4 generații în cadrul C.F.R. Brașov, unde am fost foclist și, mai apoi, mecanic de locomotivă. După moartea soției, cei doi copii, pe care-am crescut de mici, Elena Mezei și Eugen Macavei, m-au dat în judecată și prin sentință definitivă trebuie să le achit jumătate din valoarea apartamentului proprietate personală, pe care îl dețin. Urmasa sumă trebuie să o dau imediat, în caz contrar, apartamentul va fi pus la licitație și se va vinde, iar eu voi rămâne pe drumuri“.

Dosarul în cauză se constituie ca un dosar acuzator împotriva celor doi fii. În acțiunea începută în 1979, nu se sfîșesc să ceară și „contravaloarea întreținerii pe care au prestat-o mamei timp de două luni cît a locuit la mine“ (Elena Mezei). Nu se sfîșesc să fure din casă bani și CEC-uri — bunuri pe care, apoi, cer să le împartă. Nu înțelegem poziția instanței, privind acest

ultim punct, de ce nu a luat în considerare probele cu martori și nici adresa CEC nr. 679/1981 (refuzată a fi prinsă în dosarul procuraturii) — care ar fi obligat la începerea urmăririi penale a fiicei. După cum, iarăși nu am înțeles, de ce a fost pus omul să-i dea fiicei o mașină de cusut electrică pe care o vinduse, în înțelegere cu soția, pe vremea cît trăia aceasta. Treceam peste alte amănunte care dovedesc zelul celor doi de a-i lua omului și ce nu are (un serviciu de masă „Rosenthal“, 20—30 de icoane pe sticlă sau foarte vechi, pe lemn — dovedite ca inexistente de justiție). Și desigur, răsfoind dosarul, iarăși te întrebi, cum se face că a rămas în afara „discuției“ faptul (dovedit cu cele necesare) că el, Ilie Drăguț, a contribuit cu mult mai mult la dobîndirea bunurilor mobile și imobile din timpul căsătoriei, pînă la ieșirea lui la pensie soția nelucruind nici o zi ? !

Ar mai fi multe de spus despre acest dosar. Dacă va fi reanalizat cu atenție, nu va fi greu să se dovedească buna credință a bătrînului. Legea e lege, trebuie respectată. Ilie Drăguț, omul căruia i s-a mîncat astfel liniștea anilor de pensie, va trebui să plătească celor doi cotele care li se cuvin. Dar tot legea — articolul 1101 din Codul Civil — prevede o posibilitate pentru cazuri de acest fel: „Debitorul nu poate sili pe creditor a primi parte din datorie, fie datorita divizibilității. Cu toate acestea judecătorii pot, în considerarea poziției debitorului, să acorde mici termene pentru plată și să oprească executarea urmărilor, lăsînd lucrurile în starea în care se găsesse“. Ultimul alineat al amintitului articol prevede, e drept, că „judecătorii nu vor uza de această facultate decît cu mare rezervă“. Ceea ce nu înseamnă cituși de puțin neaplicarea legii într-o situație evident dramatică ce se încadrează perfect în formularea legiuitorului.

G. ȘTEFANESCU

Se numește Băjenaru Eleodor și tocmai a implinit 20 de ani și cincisprezece zile. Urmăriți-l cu atenție:

Din Sinaia s-a urcat în tren la 20 și douăzeci de minute. La Breaza a coborît la 20 și patruzeci și cinci. E frig. Se încălzește urcînd dealul spre oraș. Tafe serpentinele pe la trepte. Iese în strada principală. Coboară vreo doi kilometri spre Podu Vadului. Pe dreapta vede o Alimentară. (Unitatea 223). Patrulează în jurul ei. La ora 0 și treizeci de minute îl sparge geamul de la ușa principală. Scoate cioburile cu mina goală. Le azază lingă prag. Pătrunde în magazin. Smulge de pe un raft două sticle: una de coniac (trei stete, jumătate de litru), cealaltă de lichior Becher. Altcva n-a furat. Bani n-a găsit. Iese în stradă. Clondirul de lichior e plat. Îl pune sub centură. Coniacul ține-n mină. Urcă pe stradă înapoi spre centru. Imediat după poștă îl sare-n ochi Supermagazinul. Se hotărăște. Pocnește geamul ușii cu piciorul. Canatul din dreapta. Știa că celălalt e conectat la sistemul de alarmă ? ! Urmăriți-l cu și mai multă atenție:

E 2 și treizeci de minute. Hălci și fîndări de sticlă taie liniștea nopții de miercuri 21 spre ioi 22 ianuarie 1980. Pușlamaua se teme. Se pitește după paravanul cu afișe publicitare aflat vizavi. O jumătate de oră așteaptă, adumeacă, ciulește urechile (să se fi făcut zarvă ? ! ?), fumează două țigări și bea toată sticla cu coniac. Repet: seacă o jumătate de litru de coniac într-o jumătate de oră. Este deja ora 3 (trei) și pare-se că totu-i în regulă. Poate începe. Ca să se asigure sparge și sticla. Pocnet surd. Nu-i nimeni. Stimul fără reacție. Tipenie. Traversază strada. Scoate cioburile ușii, cu mînuși. Intră. Se repede la raionul de ceasuri brățară. Le ia pe toate — 30—35 ! ? ! În sertar găsește 350 de lei. Nu-i iartă. La raionul vecin îl ispitesc două pungă și o sirmă doidora de lozuri în plic. Face raliul sertarelor: 800 de lei de la parfumerie, 850 de la tricotație femei, 170 de la tricotație bărbați... Nu disprețuiește nimic: o pereche de pantofi de 210 lei, două costume întregi de schi, două aparate foto, aparat electric de ras... Burdușește captura în două mari genți din plastic. Le înhață ca pe două geamantane. Iese și lasă magazinul spart în paza cerului. Apucă pe prima stradă la dreapta, către gară. Pe drum rupe lozurile, iar pe cele necistigătoare le aruncă în coșul de gunoi al gării Breaza. Apoi schimbă pantofii vechi cu cei proaspăt furați. La 3

și patruzeci și șapte de minute se urcă în personalul 6004. Care-l depune cu bagaj cu tot pe peronul gării Sinaia la 4 și treisprezece minute. Unde-l așteaptă și primul succes: vinde o parte din lucruri cu ambalaj cu tot pe zece mii de lei unui pleșcar picat tocmai la țanc... Ca-n filme, nu ?

Așa zice el. Băjenaru Eleodor, hoțul, în declarații. Și este crezut că așa a furat el, singur ! Și la miliție și la judecătorie. De ce așa ? Pe scurt, rațiunea ar fi următoarea: hoțul a fost prins de miliție abia peste șase luni. Din ceea ce furase nu s-au mai putut recupera decît obiecte în valoare de 20 059 lei. Paguba înregistrată la inventarul de-a doua zi la Supermagazin a fost însă mult mai mare — 77 358

Vinovatele gestionare nevinovate

de lei. Recunoscînd că a furat doar ce s-a mai găsit la el după șase luni de la spargere și că ar fi operat singur, Băjenaru s-a avantajat pe sine.

Cum ? a, nu și-a divulgat complicități; b, a fost judecat doar pentru cei 20 059 de lei recuperați, nu pentru întreaga pagubă (ceea ce i-ar fi turnat plumb în cele trei capete de acuzare: opt infracțiuni de furt în paguba avutului personal, furt calificat în paguba avutului obștesc și infracțiunea de evadare...); c, scapă de plata diferenței de peste 50 de mii de lei.

Băjenaru Eleodor a fost condamnat la peste cinci ani închisoare, dar dacă n-ar fi specificat de fiecare dată că la Breaza a fost singur, pedepsa lui ar fi fost poate mai mare. Cum s-a procedat cu diferența de bani ? N-a fost trecutâ nici măcar pe seama ADAS-ului, cum ar fi fost legal (punctul 30, litera b din Convenția de asigurare încheiată între Centrocop și ADAS), ci pe seama gestionarelor Nanu Alexandrina, Coman Georgeta și Soare Elena. Ciudățenia este că cele trei, deși au fost trecute prin furcile caștine ale cercetărilor și proceselor, — n-au fost găsite vinovate... deoarece fapte de neglijență în serviciu nu există

și nici altă faptă penală nu se poate reține în sarcina acestora din lipsă de dovezi“. (Citat din Rezoluția din 4 martie a Procuraturii locale Cimpina). Atunci pe bună dreptate ne întrebăm vinovatele gestionare... nevinovate: „De ce trebuie să plătim imputațiile și să fim și amenințați cu pierderea serviciului ? De ce este crezut autorul a nu mai puțin de nouă furturi și noi nu sintem crezuți ?“

Subscriem și la întrebări, și la prima supoziție a procuraturii cimpinene. Adică ? Băjenaru n-a acționat singur, iar dovada că așa este o găsim în chiar dosarul urmăririi penale. În paginile cu fotografiile luate cu prilejul reconstituirilor se poate citi clar „locul pe unde au pătruns autorii“; de pe rafturile unității 223 s-au furat mai multe sticle de băutură... scrie în inventarul făcut a doua zi ! Dar să presupunem că e adevărat ce declară hoțul. Că, adică, între spartul geamului la Supermagazin și plecarea personalului 6004, fără întirziere, n-au trecut decît 77 de minute. Treizeci sint consumate cu fumatul celor două țigări și băutul jumătății de coniac. Au mai rămas 47 de minute. Să presupunem că nu s-a făcut crîță imediat, și că ar fi intrat în Supermagazin. Cît a stat acolo ? Să calculăm invers: iese cu două genți mari, în ambele mîini; pe drum rupe lozuri... cu a cîta mînă ? Să zicem însă că-i chiar încarnarea zeității Șiva, cu toate brațele aceleia; și că, în plus, are și citeva marsupii confort sport. Deci poate, pe întuneric, pe pantă, în timp ce coboară la gară, evasibeat, să care gențile, să rupă lozurile și să le trieze ! Ca să defacă un loz sint necesare 6—8 secunde. O pungă are o sută de pliculețe. Furase două pungă și o sirmă. Minim 250x7 secunde în medie = 1750 de secunde. Adică cu puțin peste 29 de minute. Deci o jumătate de oră numai pentru rupt și sortat lozuri ! Alte zece minute ca să ajungă la gară, să arunce „necistigătoarele“ și pantofii vechi la gunoi, să-și cumpeze bilet pentru Sinaia... Total 40 de minute. Înseamnă că practic, în interiorul Supermagazinului a furat doar timp de șapte minute. Recitiți pe la care raioane declară că a furat. Dar tot sub semnătură afirmă că nu prea își amintește ce a mai luat. Asta înseamnă că a luat mai mult decît zice că ține minte. Să răvășești — SINGUR ! — două etaje, să deschizi sertare, să-ți alegi pantofii etc., etc. ÎN NUMAI ȘAPTE MINUTE ?? Motiv pentru care supunem cazul atenției Procuraturii Generale.

MIRCEA BUNEA

Un nod în papură constructiv

Ion Vlăduț din comuna „23 August“, Mehedinți, ne încunoștințează că profesorul de limba română Vișan Constantin din Malovă, același județ, nu cunoaște titlul poeziei lui Eminescu „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie“, deoarece, iată, a semnat un articol în care titlul amintit apărea astfel: „Ce-ți doresc eu ție, dulce României“. Este evident pentru oricine, mai mult ca sigur că și pentru I.V., că e vorba de o mică greșeală de tipar. Dar i-ul cu pricina i-a dat semnatarului scrisorii mari satisfacții și acesta este motivul pentru care ne-am ocupat de rîndurile dumnealui. El nu este

indignat, ci constată. Îi simți bucurîndu-se în secret. El trece acest nostim l la merite personale și totul apare ca incununarea unei îndelungi strădanii, de vreme ce constată ușurat că profesorul mai „dorește să obțină gradul didactic I în specialitatea limba și literatura română“. Ne „bucurăm“ pentru „succesul“ lui I.V., pentru răbdarea lui și îi dorim noduri în papură din ce în ce mai consistente, pe măsura țării sale de caracter.

RĂZVAN BĂRBULESCU

Pe mîinile cui lăsăm pădurea ?

Sesizarea a avut dimensiunea intereselor personale ale omului care a semnat-o. Un forestier cu 28 de ani în serviciul acestei munci aspre, bărbătești, ni s-a plins de un abuz al șefului său, cum că acesta nu-i respectă locul, rolul, funcția și încadrarea în structura sectorului de exploatare a lemnului Bolintin. Nu i s-a repartizat plan de producție pe 1982, nu și cistigă retribuția, este purtat de la o pădure la alta, foarte departe de casă, nu i se acordă celelalte drepturi ale tuturor lucrătorilor în exploatarea lemnului... Funcția se numește — așa este înscrisă în carnetele de muncă ale acelor care o dețin — „sortator cu gestiune“ și se traduce, în fapt, cu aceea de șef de parchet forestier. Un profesionist cu sarcini precise, care conduce o formație de lucru, care exploatează lemnul pădurilor după tehnologii anume (ce trebuie știute și învățate), îndrumîndu-l spre destinații anume, spre fabrici de mobilă și de cherestea, spre mine, spre șantiere de construcții, depozite de combustibil etc., etc. Deci, un gestor de bunuri materiale, o muncă cu responsabilități, unde pregătirea profesională nu este și nu poate fi pe ultimul plan și nici lăsată doar pe seama împlinirii și experienței.

Dînd curs scrisorii lui Anatolie Panș din Snagov — ce s-a confirmat doar în mică, foarte mică parte — într-un demers atent, dincolo de partea subiectivă și foarte personală a lucrurilor — iată, ni se relevă citeva stări de fapt cu caracter major, ce vizează interesul nostru general. Una ar fi: cine sint gestorii pădurii ? Ai lemnului, această vitală materie primă a atitor industrii de azi, atît de scumpă și de deficitară pe plan mondial, incit a fost supranumită „aurul verde“ ? Cel puțin, ai pădurilor arondate de Sectorul de exploatare Bolintin ? Păduri de șes, majoritatea și cu rol de păduri de agrement, au rigori speciale de atenții speciale, privind întreținerea și tăierea lor. E surprinzător să constatăm că la nivelul anului 1982, cînd avem în țară licee silvice, școli de mîștri, ca să nu mai vorbim de facultatea de profil și de sistema de perfecționare a cadrelor de toate categoriile, cînd avem generalizat de mulți ani învățămîntul gimnazial de 10 clase, la Bolintin Vale, gestorii, șefii de parcheta au, în majoritate, 4

clase primare ! Ion Dinu, Constantin Tîgănilă (care n-a făcut dovadă nici pînă acum, fiindcă nimeni nu i-a cerut-o, măcar a celor 4 clase, nu are deus nici un act în acest sens, ci doar o pură declarație verbală !). Gheorghe Grigorescu, mai avansat și cu ceva fiind Paul Carapanceanu — cu 6 clase —, și Alexandru Li-xandru cu 7... Din opt șefi de parchete, doar unul singur are studii liceale. Acești oameni, cum spunea, au în schimb atribuții complexe, să aplice tehnologii, să conducă oameni, să întocmească acte, să livreze cantități de lemn, să reprezinte sectorul de exploatare în relațiile cu ocoalele silvice, să supravegheze utilaje... Inginerul Dobre Dinu, șeful Sectorului Bolintin, se acoperă însă repede și prompt: „pe majoritatea eu așa i-am găsit; nu i-am angajat eu; ce importanță are, dacă au experiență ? !“ În sectorul său există nereguli: sortatorilor cu gestiune Mihai Crăciun este sancționat de către forul tutelar, Centrala de industrializarea lemnului Pipera, București, „pentru abateri constatate în procesul tehnologic, precum și pentru insuficiența supravegheare a muncitorilor în lucru“. (Iată experiența !) Și nu la controlul și propunerea sa, ci a cadrelor forului tutelar. Din parchetul lui Constantin Dragnea se fură lemne ca... n codru (asa de bine își supraveghează gestiunea ? !), și nimeni din sector nu se interesează cine a furat și dacă s-a recuperat paguba ! (Iată competența !)

Ne-am pus firesc întrebarea: care o fi situația școlară și pregătirea profesională a celor peste 20 000 de gestorii din nomenclatorul Centralei de industrializare a lemnului ? Cu o receptivitate deosebită, directorul general, ing. Virgil Dunăreanu, căruia i-am prezentat constatările noastre, convoacă biroul executiv al Comitetului oamenilor muncii și discută, se analizează, se iau hotărîri. „Pînă la sfîrșitul trimestrului întii, un colectiv va întreprinde verificări asupra modului de încadrare a șefilor de parchete, a gestorilor și sortatorilor cu gestiune privind studiile, competența și situația juridică a acestora, urmînd ca cei ce nu corespund, treptat, pe măsură ce își finalizează producția începută, să fie înlocuiți cu cadre de specialitate competente. Nimeni nu va rămîne fără loc de muncă, fiecare va sluji pădurea, după capacitatea și pregătirea sa“.

DACHE

Războiul celor două cișmele

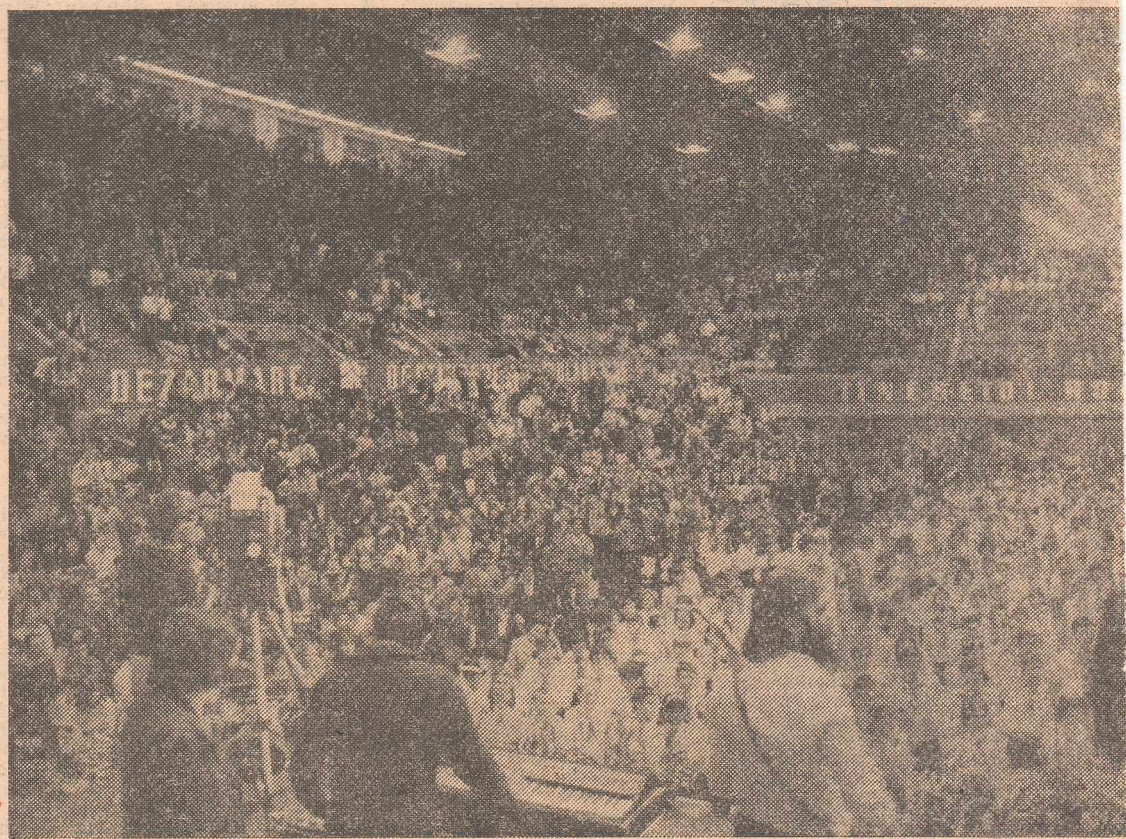
O bătrînă, de 76 de ani, Roza Bodo, din Sascut, județul Bacău, a ajuns la vîrsta ei respectabilă, în fața unei instanțe. Mirarea noastră nu poartă asupra raportului dintre actul de naștere al acestei femei și instanțele menite să asigure respectarea legilor, deoarece se poate greși la orice vîrstă, numai că Roza Bodo n-a comis, după părerea noastră, nici o eroare de comportament care să justifice aducerea ei în tribunal.

Pe scurt, cel care a reclamat-o, vecinul ei Nicolae Zărnescu, pretinde că, din cauza cișmelei din fața casei Rozei Bodo, i se dărîmă casa. Accastă sursă de apă se află la o distanță de 1,80 m de peretele locuinței lui N. Z., deci pare posibil ca deteriorarea semnalată de el organelor de justiție să fie reală. Conșcînța: bătrîna este obligată să suporte o cheltuială de aproape 2 200 de lei, pentru executarea unor reparații la casa vecinului său, cum ar fi trotuarul (nu din ciment, cum se susține, ci din bolovani acoperiți cu carton, tencuială superficială, scurgerile defectuoase etc.). Roza Bodo dispune de o pensie de 96 de lei (fostă cooperatoare) și nu are cu ce să plătească. Vor trebui s-o ajute rudele, de la oraș. Aceste rude au reprezentat-o în justiție dar fără succes. Sentința s-a îndreptat împotriva bătrînei. Atunci ele s-au adresat redacției, spunînd și ceea ce nu s-a spus în sala tribunalului (sau nu s-a auzit), și anume că în șchița întocmită de experți nu figurează decît cișmeaua mîștii lor nu și cea a lui Nicolae Zărnescu, instalată la 0,70 m de peretele casei acestuia. Hotărîrea instanței este și drastică și curioasă: ca variantă i se cere Rozei Bodo să mute cișmeaua la 1,80 m de peretele casei sale (! ?) sau să dea voie vecinului să-și execute reparațiile pe propriul său teren, pe care ea își cultivă cartofii necesari hranei sale. Dacă distanța de 1,80 m s-a dovedit insuficientă pentru a asigura integritatea unei construcții, de ce i se indică tocmai această modificare ? Pe de altă parte, de ce organele locale, cele care au construit cișmeaua bătrînei (contra cost) acolo unde ea se află, acum, după propriile lor proiecte, nu-si asumă și responsabilitatea consecințelor survenite ?

Aceste argumente de bun-simț nu i-au folosit bătrînei. Ea a pierdut și recursul. Pentru a clarifica situația, ea ar fi trebuit să asigure mutarea cișmelei în termen de 5 zile (de unde feavă, alte materiale, mină de lucru ?) așa cum a hotărît instanța. Ceea ce nu s-a putut realiza, evident ! La recurs s-a luat în considerație și o adresă eliberată de I.J.G.C.L. secția Sascut, la cererea cetățeanului Nicolae Zărnescu, prin care se afirma că i se propusese bătrînei ajutor în vederea mutării cișmelei bucluace, dar că ea l-a refuzat. Ni se pare interesant faptul că primarul din Sascut nu știe nimic despre eliberarea unei asemenea adeverințe, tot astfel cum cei care au judecat pricina n-au știut că unul din cei trei martori audiați (doi depunînd în favoarea bătrînei și unul împotriva ei) este celoc de serviciu cu fiul lui N. Z., om al muncii tocmai la I.J.G.C.L. Sascut ! Expertiza efectuată de tov. Sfechi Emanuel, din Bacău, la fața locului, s-a desfășurat în absența celor care o reprezentau pe Roza Bodo și numai în prezența reclamantului N. Zărnescu. Orice s-ar spune, părerea noastră este că scrisoarea primită la redacție ridică unele amănunte nu lipsite de relevanță și că, dacă se doare o judecată limpede procesul ar trebui să includă nu o singură... cișmea ei pe amîndouă. Ca apa să fie limpede...

EMANUEL VALERIU

Trei portrete din zecile de mii de oameni crescuți la școala revoluționară a Uniunii Tineretului Comunist, a gândirii patriotice, partinice a tovarășului Nicolae Ceaușescu

— Anii se țin minte mai ușor, luna și ziua mai greu. La ce dată ați intrat în rândurile Uniunii Tineretului Comunist?

— La 21 martie 1949. Eram elev. N-am cum să uit acea zi. Eu m-am născut într-o comună din fostul raion Vedeia, aflată acum în județul Olt, dar când aveam trei luni părinții s-au stabilit la București, la Chitila, și acolo am copilărit, dar întâmplarea a făcut ca nu la mult timp după aceea să ne pierdem părinții. Eu aveam șase ani. Eram cinci copii. Am crescut apoi pe la cămine și prin grija unei mătuși care era încasatoare la I.T.B. De aceea, intrarea în rândurile U.T.C.-ului a avut pentru mine atunci, la 14 ani, însemnătatea regășirii unei familii de care aveam nevoie.

— La această vîrstă putea fi sesizată însemnătatea politică a actului de participare la viața organizației politice a tineretului comunist?

— Putea fi sesizată, intuitiv, nu neapărat înțelegându-se deplin. La 14 ani mai poți fi un copil, desigur, dar copiii trăiesc cu multă emoție și orice împrejurare nouă în viața lor lasă urme adânci. Aceasta e vîrsta cînd poți să începi să simți și să crezi că reprezintă ceva mai mult decît pînă atunci.

— Știu că mai mulți ani ați răspuns de organizația U.T.C. a Capitalei. Pînă prin '72, dacă nu mă înșel. Dar înainte de a purta această răspundere, de bună seamă că s-au acumulat temeierile pentru care ea v-a fost încredințată. Care credeți că au fost ele?

— Mai presus de orice, important pentru mine rămîne faptul că oamenii au avut încredere în mine, eu în ei. Îmi place să mă aflu printre oameni și-mi place să cred că, aflîndu-mă între ei, am o fire deschisă. Cînd sînt singur, parcă sînt stingher.

— Și totuși, pentru că momentele de singurătate aparțin oricîm vieții noastre, eu ce rămîpem, ca să zic așa, de pe urma lor? Cu ce ați încercat să rămîneți?

— Cu formularea și reformularea unei întrebări mereu redescoperite, căreia pînă la urmă în nici un caz nu-i găsim un răspuns singuri.

— De exemplu?

— Din '52 în '55 am urmat școala medie tehnică de mecanică nr. 2, un fel de liceu industrial care pregătea tehnicienii pentru toate întreprinderile industriale din Capitală. Puteam apoi să intru la facultate, mă și bătea gîndul să intru la mecanică, știam că așa fi avut și bursă de stat, după primul semestru, dar pînă la urmă a învins hotărîrea de a merge să lucrez în producție. Poate că era și graba, cum s-ar zice, de a sta pe picioarele mele. Am ales să lucrez la „23 August”, care avea cea mai mare oțelărie din București, și acolo am intrat să muncesc. La 18 ani, ca topitor-oțelar la cuptorul Siemens-Martin, cu 374 de lei pe lună. Prima retribuție am luat-o în august 1955, la 8 august.

— Încă o dată pe care, văd, o țineti minte cu exactitate.

— Ziua cînd începe să simți independența pe care i-o dau munca și răsplata muncii nu poate fi uitată de nimeni, cred. Am făcut apoi armata la Cluj, la radiotelegrafii, timp de 3 ani și o lună. Cînd m-am întors m-am prezentat tot la „23 August”, unde, spre marea mea surprindere, am fost încadrat pe post de maistru. Am fost propus pentru școala de maistri și după absolvirea acesteia am devenit maistru principal. Conduceam o formație de 70 de oameni. Încrederea aceasta mi-a acordat-o mie în primul rînd inginerul Jean Beiu, șeful secției oțelărie. M-a chemat la el în birou și m-a întrebat dacă vreau și dacă socotesc că sînt în stare pentru o asemenea muncă.

— Ce i-ați răspuns?

— Răspunsul l-a dat viața. Mi-a plăcut oțelăria și-mi amintesc cu o plăcere din care nu fac un secret că am fost și autorul a trei inovații, în acea vreme. Muncind, am căpătat mai multă încredere în

mine, după cum probabil că și colegii care m-au ales după un timp ca secretar al organizației U.T.C. de la Uzinele „23 August”. La vreun an după aceea am fost ales membru al Comitetului Central al Uniunii Tineretului Comunist și propus a urma cursul de un an, U.T.C., la Academia „Ștefan Gheorghiu”. Acolo, cred eu, a început să se formeze adevăratul activist, am înțeles mai bine sensul și importanța activității revoluționare a organizației de tineret, spiritului muncitoresc adăugîndu-i-se o cunoaștere temeinică a fenomenelor și proceselor sociale. Încercarea cea mai mare a urmat cînd m-am întors și, după scurt timp, mi s-a încredințat funcția de prim-secretar al Comitetului municipal U.T.C. București.

— Ce transformări credeți că s-au petrecut de-a lungul acelei perioade în activitatea și în felul în care era privită — adică înțelegată și ajutată — activitatea organizației de tineret?

— Semnificația acelor ani, consolidată prin perspectiva pe care o avem acum

Să învățăm mereu de la tovarășul Nicolae Ceaușescu că politica înseamnă implicarea în rezolvarea practică a idealului comunist

Interviu cu tovarășul
DUMITRU GHEORGHISAN,
prim vicepreședinte al Consiliului
popular județean Dimbovița

asupra lor, constă în faptul că a sporit foarte mult încrederea în tineri, cu deosebire după ce tovarășul Nicolae Ceaușescu a zis ca U.T.C.-iștii, tinerii, să fie prezenți în organisme colective de conducere, studenții în senatele universitare, tinerii muncitori în consiliile oamenilor muncii.

— Mai mulți ani ați fost primar în sectorul 1 din București. Această răspundere era și ea un semn al acelei încredere de care aminteați.

— A fost perioada care m-a confruntat cu mari probleme economice, sociale, a căror rezolvare purta de-acum girul unui organ de partid care conducea activitatea în teritoriu. Învățămintele ei mă ajută și în prezent și mă vor ajuta toată viața, indiferent de locul de muncă.

— Sintetiți, de aproape doi ani, prim vicepreședinte al Consiliului popular județean Dimbovița. Ce atribuții și răspunderi implică această funcție, ce trebuie să faceți un prim vicepreședinte?

— În primul rînd să aplic în teritoriu hotărîrile de partid și de stat, legile cu privire la dezvoltarea economico-socială în profil teritorial. Are, apoi, o mare răspundere în ce privește coordonarea activităților sociale, mobilizarea populației la îndeplinirea propriilor hotărîri, pentru a asigura dezvoltarea și progresul tuturor localităților.

— Dar dimbovițenii — cum sînt ei?

— S-au format și se formează aici mari contingente de muncitori, îndeosebi de tineri muncitori. Despre aceștia se poate vorbi cu mîndrie pentru că ei sînt ambițioși și în ce privește planurile de viitor. În 1985, valoarea producției globale industriale va ajunge la peste 45 de miliarde. Agricultură are și ea mari posibilități de afirmare și în conformitate cu prevederile Progra-

mului de autoconducere și autoaprovizionare anii viitori vor marca o creștere cantitativă și calitativă a producțiilor, a eficienței economice, a disponibilizării resurselor și a valorificării superioare a acestora.

— Fie în cadrul organizației U.T.C., fie — apoi — prin funcțiile de partid și de stat care v-au fost încredințate, munca dv. a fost aceea de a lucra cu oamenii. La ce descoperire despre om, ca să zic așa, ați ajuns?

— Formularea oricăreia dintre ele n-ar face decît să limiteze ori chiar să vulgarizeze acest miracol al complexității omului. M-aș putea opri, precum am mai și spus, la nevoia de încredere a omului. E o cerință pe care oamenii o resimt, ca să zic așa, în mod organic. Cea mai mare satisfacție a omului, aș mai putea adăuga, este aceea ca munca să-i fie recunoscută.

— Într-o anumită ordine a priorităților din care ne putem alege perspectiva de a privi lumea, sinceritatea se poate afla, iată, pe primul loc?

— Eu așa cred. Și bine ar fi să rămînem cu o asemenea înțelegere a tinereții. Dacă rămîne așa, un om va fi oricum realizat. Iar despre tinerețea lui se poate vorbi la orice vîrstă.

— Dar sinceritatea poate fi un sinonim al adevărului. Cu ce formă a lipsei de adevăr în viața unor oameni credeți că au ei, sau cei din jurul lor, să se lupte?

— De exemplu, cu angajamentele formale.

— Îmi îngădui să vă fac cunoscut un secret pe care-l dețin în legătură cu un om pe care-l cunoașteți bine, se numește Dumitru Gheorghisan. Cum se face oare că, pe unde ați trecut, ați lăsat în urmă numai cuvinte frumoase despre munca și despre felul, cum singur ziceați, deschis de a fi?

— Mă bucură, bineînțeles, ceea ce-mi spuneți. O explicație ar putea să vină din convingerea mea că exigența nu înseamnă să ridici vocea, după cum acest fapt nu înseamnă să admitti concesii. Dacă a fost legal, m-am străduit să rezolv problemele cu care veneau oamenii; dacă nu, m-am străduit ca ei să înțeleagă că într-adevăr nu se poate. S-a întimplat, v-am zis, să am o copilărie grea, și poate că și datorită acestui fapt, nu știu cum, mă-mpinge o forță interioară să mă transpun în situația altora, în situația aceluia care vin cu un neceaz peste care știu că nu am nici un drept să mai adaug unul.

— Ce a reprezentat, pentru dumneavoastră, politica? Dar profesionalismul, cunoașterea temeinică a unui domeniu de activitate și chiar a mai multora? Vă-ntrîmb pentru că dv. sinteți un activist și în același timp, pe lângă meseria de oțelar, care v-a plăcut și pe care ați practicat-o, sinteți absolvent al Facultății de economie mondială și doctor în științe economice.

— Așa cum am învățat din doctrina revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, să avem mereu în vedere că politica înseamnă implicarea în rezolvarea tuturor obiectivelor de progres, de dezvoltare pe care ni le-am propus, îndeplinirea idealului comunist de umanitate la care aspirăm cu toții. A face politică înseamnă, în cele din urmă, să fii și să te simți util. Asta e valabil pentru orice domeniu de activitate și în primul rînd trebuie să fie pentru un activist. În același timp, cred că un bun activist trebuie să fie și un bun profesionist. A conduce înseamnă a ști, a cunoaște. Anii de după Congresul al IX-lea sînt ani de mari împliniri și din punctul de vedere al formării unor activiști cu o bună pregătire profesională, ceea ce reprezintă un câștig pentru partid, pentru prestigiul partidului, o garanție a îndeplinirii rolului său conducător în societatea românească de astăzi și de mâine, o garanție a mobilizării generale a oamenilor la îndeplinirea hotărîrilor de partid și de stat.

DUMITRU CONSTANTINESCU

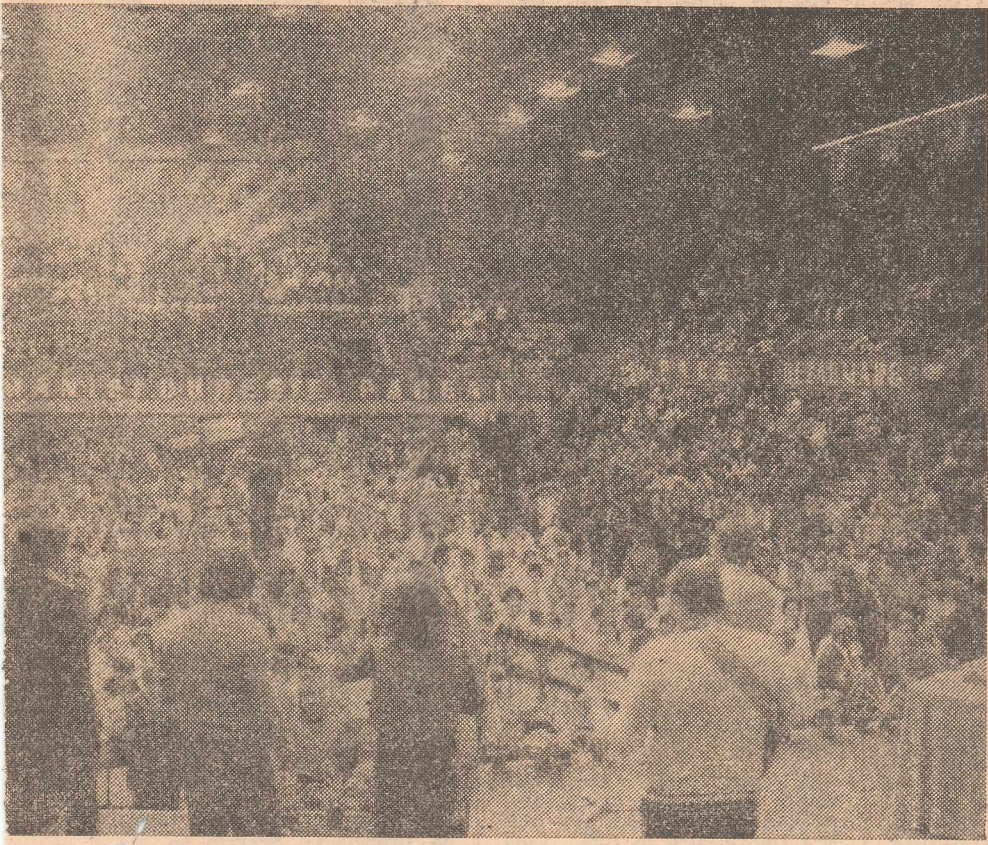
Acum 26 de ani, venea pentru prima oară în Capitală un țaran care într-o mină ținea traista cu puținele merinde date de femeia lui iar cu cealaltă stringea mina fiului său, nu prea chipes, cu toate că obrajii îi erau rumeni și respirau sănătate. Ochi copilului exprimau nedumerire și teamă în același timp. Știa unde merge, dar schimbarea bruscă a decorului, a oamenilor, mai ales a liniștii îi speriau. Știa că acolo, în satul său, Orbeasca din județul Teleorman, lucrurile nu merg prea bine. Venea la oraș pentru a învăța meserie, pentru a-și face un rost în viață, pentru a deveni om. Încăpătînat din fire, nu împărțeașea tatălui nici unul din gîndurile care îl frămîntau, ascunzînd adevărul, așa cum numai copiii știu să facă. Au intrat împreună cu emoții îngemănate pe poarta Grupului școlar 23 August, unde după întocmirea unor formalități a primit o uniformă mai mult largă decît lungă și cu aceasta a făcut primul pas în viață, nu înainte de a primi cîteva sfaturi simple, dar înțelepte: să fie ascultător, respectuos și cînsit dacă vrea să devină om. Acestea au fost cele cîteva vorbe pe care i le-a adresat tatăl său înainte de a se despărți.

Pe strada Olari își are sediul primăria sectorului 2 din Capitală. Cu te că ne-am anunțat telefonic, pentru a putea ajunge în cabinetul primarului trebuie să mai așteptăm. Răgazul pe care-l mai avem îl folosim ca să ne rememorăm că sectorul 2 a cîștigat pentru a doua oară consecutiv locul întâi în întrecerea cu celelalte sectoare ale Capitalei. Nu-i lucru prea ușor. Producția industrială a sectorului reprezintă peste 21 la sută din economia Bucureștiului. Aici, în sectorul 2, trăiește cea mai mare parte a populației, în comparație cu celelalte sectoare din Capitală, pe o suprafață de 37 km pătrați, tot aici funcționează 42 de întreprinderi de interes republican și 18 institute de cercetare și proiectare, șapte centrale industriale, patru trusturi de construcție, 85 de școli cu peste 74 de mii elevi. În economia sectorului peste 40% reprezintă ramura construcțiilor de mașini în cadrul căreia peste 34% o reprezintă tehnica de vîrf: electrotehnica, electronica și tehnica de calcul care înseamnă peste 80% din economia națională.

Tot aici, din 1979, funcționează ca prim secretar și primar tovarășul Ion Popa, copilul de țaran venit în urmă cu 26 de ani să-și caute un rost în viață.

— Tovarășe prim secretar, conduceți unul din cele mai grele sectoare din Capitală și firesc ar fi să vă invit la o discuție pe această temă. Dar cum în aceste zile se sărbătorește 60 de ani de la înființarea U.T.C.-ului vă invit la o discuție pe o temă precisă. Cum v-a format, cum v-a educat U.T.C.-ul? Astăzi sinteți o personalitate în viața Capitalei. Cum acest astăzi nu ar fi fost posibil fără ieri, vă rugăm să aruncați un arc peste timp pentru a putea arăta tinerilor felul cum ați urcat treptele deloc ușoare ale activității U.T.C.-iste, felul cum ați știut să vă împliniți idealurile și aspirațiile tinereții.

— Am venit la oraș, copil fiind, fără a ști prea multe. Cunoșteam însă cu precizie că în țara noastră viața a căpătat un aspect nou. Cu toate că de mic copil mi-a plăcut lectura, mai multe lucruri nu am aflat poate și datorită faptului că am citit de-a valma. Încă din școala profesională am fost ales secretar U.T.C. de clasă. Activam ca pe vremea aceea îndeplinirile nu prindeau un prea mare contur în capul meu fiind încă stăpînit de impresiile pe care mi le făcea Capitala în comparație cu viața din satul meu liniștit. În 1959, cînd am ieșit pe leafă, am fost repartizat acolo unde am făcut ucenicia: locomotive-autocotare. Împreună cu un coleg, Marian Constantinescu, am făcut o poznă care putea să aibă influențe negative, maistrul intenționînd să ne meară la o altă echipă.

Atunci a apărut în calca noastră un comunist: Emil Stoița, unul dintre cei mai buni meseriași ai uzinei. Acest om s-a opus măsurii disciplinare și ne-a luat pe seama lui, nu înainte de a ne explica cu calm și dragoste despre greșeala săvârșită. Munceam cu dăruire și după mai puțin de 2 ani ni s-a încredințat montarea pupitelor de comandă la locomotive. Nimeni nu era mai mândru decât noi, pentru că știam ce înseamnă să ți se încredințeze executarea unor lucrări de asemenea complexitate. Succesele profesionale au determinat propunerea de a fi ales secretarul organizației de bază montaj locomotive și apoi secretar al U.T.C.-ului pe secția locomotive. Acești cîțiva ani pe care i-am petrecut la secția de locomotive au fost pentru mine anii definitorii.

În anul 1964 am fost promovată secretar al U.T.C.-ului pe uzinele 23 August. Răspundeam acum de activitatea a peste 6000 de tineri. Nu era deloc ușor. În acești ani am învățat un lucru: de câte ori îți este greu, să mergi la partid și să ceri ajutor.

Să ne păstrăm tinerețea care ne-a fost primul combustibil launtric

O zi de lucru cu tovarășul
ION POPA,

prim secretar al Comitetului de
partid al sectorului 2 al Capitalei

Așa am și procedat: îndrumat cu grijă și dragoste de către tovarășii de la partid am început să avem și rezultate. Trebuie să subliniez că alegerea mea în noua funcție a avut loc în condiții deosebite, deoarece în 1965, deci un an mai târziu, la conducerea partidului se afla tovarășul Nicolae Ceaușescu, despre a cărui activitate în cadrul organizației de tineret știam foarte multe. Îmi erau în memorie cuvintele pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu le-a rostit la Congresul al VII-lea al U.T.C.-ului: „La înfăptuirea tuturor victoriilor noastre, o contribuție de neprețuit au adus-o milioanele de harnici și entuziaști tineri și tinere din țara noastră, în frunte cu organizația lor revoluționară”.

Munca la uzină era foarte grea, dar căliți de tovarășii de la partid, găseam mereu resurse pentru a învinge greutățile. Un mare ajutor în munca noastră l-am obținut de la tovarășul Marin Enache, secretarul Comitetului de partid din uzină, care ne îndruma pașii.

În anul 1966 am fost delegat la Congresul U.T.C. unde l-am ascultat vorbind, pentru prima oară în direct, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu. Privindu-l pe vechiul militant comunist, intrat în activitatea revoluționară încă din fragedă copilărie, ascultându-i gândurile exprimate clar și cu precizie, am înțeles de ce tineretului îi revin sarcini atât de importante și că în cadrul activității de formare a tineretului trebuie să se afle educarea prin muncă și pentru muncă, dezvoltarea gustului pentru învățatură și respectul pentru moșterea culturală a poporului.

Sună telefonul. Trebuie să întrerupem discuția. Treburi urgente îl reclamă pe teren. Îl urmez și iau loc pe bancheta din spate a mașinii. Continuăm discuția...

Profitând de faptul că ne aflăm în mașină, primarul sectorului 2, după ce rezolvă problemele pentru care s-a deplasat, ne propune o vizită fulger prin unele părți ale sectorului, acolo unde tinerii, de-a lungul anilor, au muncit cu abnega-

ție și devotament. Pentru că și aceste realizări ale tineretului fac parte din istoria plină de romantism a anilor noștri.

Depășind șirul amintirilor, primul secretar evocă marea cotitură din toamna anului 1966, când a fost promovată prim-secretar al Comitetului U.T.C. al sectorului, perioadă în care au început grandioasele lucrări de prefaceri edilitaro-gospodărești ale Capitalei. Atunci tinerii au început să apară cu zecile de mii pe șantiere: baza sportivă Pantelimon, parcul Pantelimon, parcul Cosmos, construirea locuințelor de pe Mihai Bravu, Pantelimon, Bulevardul Muncii.

Le vizităm din goana mașinii, nu fără a observa pe chipul primului secretar al sectorului o umbră de nostalgie, o anumită strălucire a ochilor, pentru că prilejul acesta îi răscolește amintirile. Azi parcurgi în câteva ore aceste minunate realizări și ai impresia că se află acolo de când lumea. Dar ieri?

Ieri lucrurile nu erau chiar atât de simple. Tinerii trebuiau convinși, atrași, organizați. În aceste acțiuni, munca politică, învățămîntul politic au avut roluri determinante. Nici mie nu mi-a fost mai ușor. Am făcut liceul la seral și apoi mi-am continuat studiile la fără frecvență. În acele zile, în acei ani, noaptea era cel mai bun sfetnic. Patru ani, sectorul nostru U.T.C. a luat locul I și drapelul de organizație frunțasă pe Capitală. Această experiență mi-a folosit mai târziu când am fost promovată secretar cu problemele organizatorice la Comitetul municipal U.T.C. București, unde problemele trebuiau judecate la cu totul alte dimensiuni.

Simt nevoia să-l întrerup pe interlocutor pentru a-l întreba dacă tineretul nu a cunoscut și alte bucurii, specifice vârstei lui.

— Sigur că da. Organizam serate dans-cantabile, manifestări culturale. Împreună cu colegul meu Stelian Anghel am inițiat, după lungi discuții, Festivalul primăverii, care se dorea o manifestare cultural-artistică-sportivă de mare amploare. Acest festival, iată, anul acesta împlineste 15 ani de existență. Înseamnă că l-am gândit bine...

Revenim în biroul primului secretar al sectorului 2 unde domnește o ordine perfectă. O mică bibliotecă de lucru, așa zice, unde pe lângă lucrări de literatură politică sunt câteva cărți de beletristică. Nu ne este greu să observăm ce anume scriitorii preferă tovarășul Popa, dar ne surprinde prezența citorva volume de Balzac.

— Volumele acestea sînt pentru clipelă, puțin din păcate, de răgaz. Balzac are un rol anume pentru mine. L-am citit din fragedă tinerețe fără să-l înțeleg într-un tot. Reluindu-l mai târziu, mi-a devenit unul dintre autorii preferați. Sigur, nu-mi scapă nici presa culturală. Am de pildă acasă întreaga colecție a Contemporanului pe care o răsfoiesc din când în când mai ales pentru Călinescu și Arghezi. Îmi place să recit din Eminescu. Marin Preda rămîne prozatorul meu preferat dar asta nu înseamnă că nu-l apreciez și pe Lăncrăjan. Pe Breban nu-l înțeleg pînă la capăt, cu toate că l-am citit fără prejudecăți. Totuși, poezia îmi place cel mai mult. Îi citesc cu interes și dragoste pe Ana Blandiana, Ion Băd și Marin Sorescu. Adrian Păunescu îmi e cel mai la inimă pentru că poeziile sale sînt străbătute de un mare patriotism. De aceea m-a surprins un recent articol din presa literară care după părerea mea a fost scris de pe poziții neprincipiale de un critic literar.

Sînt trei ore de cînd vorbesc cu tovarășul Ion Popa, telefoanele sună de zor. Părăsind biroul un gând îmi incolțește în minte: oare ce spune bătrînul său tată privind evoluția fiului, pe care acum 26 de ani îl lăsa singur în Capitală pentru a-și face un drum în viață.

DAN BIRLADEANU

A trăi înseamnă a-ți asuma în permanență răspunderea

Convorbire cu prof. dr. ing.
GHEORGHE ZIRBO
de la Institutul politehnic
din Cluj-Napoca

Gheorghe Zirbo e un bărbat înalt, masiv, palid, cu ochi (mi se pare) albaștri, om de bibliotecă, de laborator dar și de forum. Nu face parte din rîndul intelectualilor care trăiesc izolați, care se închid în ei înșiși, departe de problemele lumii dezlănțuite. Ci, dimpotrivă, e atent, sensibil la fiecare semn al vremurilor, la fiecare semn al celor din jur. E profesor, doctor, inginer și sondează, de ani de zile, structurile intime ale materiei. Așa cum ani de zile, în calitate de activist al organizației comuniste de tineret, a sondat, structurile intime ale sufletului omenesc. A fost rînd pe rînd preparator, asistent, lector, conferențiar, șef de lucrări, profesor și activist al organizației comuniste de tineret pe an, pe facultate, pe institut, pe centru universitar, pe oraș, pe județ. Face parte din categoria oamenilor indestructibili, care conferă certitudine și încredere celorlalți oameni, face parte din categoria oamenilor de neclintit în propriile lor convingeri, care cunosc, prin urmare, incandescenta materiei dar și metalurgia sufletului tînar. Gheorghe Zirbo este unul dintre cei mai stimabili și admirați profesori printre tinerii studenți ai Institutului politehnic din Cluj-Napoca. Un model posibil pentru viitoare destine și biografii.

— Moștenesc numele unor țărani din Podișul Transilvaniei, din Mănăstireni și mă simt țaran, mă simt mîndru că sînt fiu de țărani. Am deschis, pe deplin conștiință, ochii asupra lumii în anii frîmîntați ai alegerii apelor de țarm, în anii grei de foame și mizerie de după război, dar înflăcărați prin promisiunile vizionare ale comunistilor într-o viață demnă, fericită. De aceea am intrat în rîndurile comunistilor, ale tinerilor comunisti în primii ani ai luptei de clasă și nu am regretat niciodată această opțiune. Am visat să mă fac inginer, era un vis tulburător al fiilor de țărani cărora accesul la cele mai înalte școli le era aproape prohibit. N-am fugit de munca pămîntului pentru că nu mi-a fost niciodată teamă de muncă. Cultul muncii l-am deprins la țară, în familie, în comunitatea noastră nobilă de țărani. Am plecat să mă fac inginer pentru că meseria aceasta de om care deprinde mersul ceasului mașinilor era cea mai fascinantă în acei ani de început pentru industria românească. Am urmat mai întîi școala profesională de energie electrică, apoi am lucrat un timp în producție, am intrat la facultatea muncitorească, m-am înscris la Institutul politehnic cu drept de opțiune liberă pentru orice specialitate pe baza unei diplome de merit și, iată, am ajuns inginer metalurg, rămînînd întotdeauna activist politic al organizației comuniste de tineret, pînă în aceste zile cînd lucrez tot printre tineri și tot cu tineri, în amfiteatrele politice. Prin urmare, din 1946, cînd am intrat în legătură cu mișcarea comunistă și muncitorească, din anul în care am difuzat primele ziare comuniste și primele afișe în timpul campaniei electorale, din anii primelor acțiuni de colectare a fierului vechi pentru marea industrie metalurgică a țării, mă consider comunist. Și viața mea s-a împletit din acest moment permanent cu aceea a societății, a partidului, realizarea destinului meu personal, de om de știință, de cadru didactic universitar, de activist comunist, a devenit strîns legată de luptele și izbînzile partidului.

— Cum s-a concretizat, în fapt, activitatea dumneavoastră de activist al organizației comuniste de tineret?

— Deținînd funcții de răspundere în cadrul organizației mă pot mîndri cu faptul că împreună cu tovarășii mei de muncă din acea perioadă am mobilizat mii, zeci de mii de tineri care au demolat primele cartiere insalubre ale orașului universitar (cartierul Dragalina era renumit pentru condițiile sale inumane de viață), primele străzi amendate de noile exigente ale sistematizării (piața Mihai Viteazul), am taluzat măturile Someșului, am participat la construirea Palatului Sporturilor, a bazinei olimpice, a Casei de cultură a studenților, la amenajarea Cetățuiei, la desecarea Rîului Bivolilor unde acum se întind grădinile luxuriante ale unei stațiuni de cercetări.

— Ne amintim cu toții, cu nostalgie, de acei ani cînd Clujul universitar se transforma prin munca tinerilor comunisti, cînd cădeau sub tirnăcoape și mai apoi sub bulldozere primele case de mușcălaie ale orașului...

— De multe ori sîntem acuzați de nostalgie. Pentru că vorbim cu oarecare nostalgie despre evenimentele și intîmplările tinereții noastre. Nostalgia nu poate fi condamnată decît în măsura în care ne îndeamnă la renunțare, la retragere în rezervă. Ceea ce nu e cazul cu noi, cei din generația noastră de activiști care, iată, continuăm să rămînem în prima linie a activității politice și în primul plan al muncii. Desigur, în anii tinereții noastre n-am prea știut ce e somnul, odihna pentru că eram cu gîndul mereu prins de bălăuile de minie, de acțiunile noastre revoluționare imediate și de perspectivă, de lupta noastră continuă pen-

tru combaterea mentalităților vechi, retrograde. Am încercat să prelucrăm, la temperaturile cele mai înalte ale spiritului, oameni de încredere în viitor, oameni noi, adică demni, responsabili în fața istoriei, nu lași, nu fricoși, indiferenți și defecțiști.

— Ați încercat? Doar ați încercat?

— Nu vreau să credeți că nu sînt conștient că am greșit, că nu ne putem asuma propriile noastre greșeli. Poate că pe unii dintre noi i-am tratat la un moment dat prea ușor, prea îngăduitor, poate că pe alții i-am condamnat prea sever.

— Ce a însemnat pentru dumneavoastră școala organizației comuniste de tineret?

— În perioada activității mele directe în U.T.C., perioadă lungă, pentru că iată, nu s-a încheiat nici astăzi, mi-am format caracterul. Principalele trăsături de caracter: cinstea, demnitatea, curajul, sinceritatea, sacrificiul, le-am deprins în prima linie a activității de utecist. În cadrul organizației comuniste de tineret am învățat că trebuie să trăiesc mai ales pentru ceilalți, mai puțin pentru mine însumi, că trebuie să acționez, să-mi asum răspunderi, nu să mă ascund în spatele degetelor, să mă strecur adică prin viață, să mă fac nevăzut. Am înțeles că nu se poate construi o orînduire dreaptă, în interesul celor mulți, fără angajare și implicare totală prin muncă. Se întîmplă încă să-i aud pe unii activiști vorbind mult și făcînd extrem de puțin. Munca noastră de activiști pare abstractă, ca orice muncă de educație, dar ea devine concretă pe măsură ce trece vremea și generațiile cresc și oamenii care vin să ne ia locul sînt cu adevărat pregătiți să ducă mai departe ceea ce am construit noi. Sigur că trebuie, că e firesc să muncim ca să existe, ca să-ți cîștigi cele necesare vieții imediate, dar eu nu la acest gen de muncă prin obligație mă gîndesc, ci la munca în sensul progresului societății, la munca în sensul viitorului. Nu accept munca drept scop în sine, ci munca în sensul civilizației.

— Dar uneori munca aceasta fără odihnă, fără somn poate duce la scăderea randamentului, a obiectivității, poate duce la nevroză.

— N-am neglijat niciodată recreația prin cultură, prin artă. N-am renunțat niciodată în munca de educație, ca activist, la organizarea înțeleaptă, echilibrată a activităților distractive. N-am renunțat la spectacole, la dans, la expoziții, la lectură, la cinematograful. Dar, cînd e vorba de muncă nu mai am timp liber, nu mai am duminică. Avem, de fapt, prea mult timp de recuperat, am întîrziat uneori prea mult prin istorie și trebuie să ne ajungem chiar pe noi înșine din urmă.

— Credeți cumva că tinerii de astăzi sînt mai puțin entuziaști decât cei din anii dumneavoastră de activitate directă în organizația comunistă de tineret?

— Noi am trăit cîțiva ani lungi și grei, de refacere, după război, de edificare a drumurilor noastre prin istorie. Entuziasm există și azi. El este, de altfel, caracteristic tinereții. Totul depinde de felul în care știm să-l valorificăm, să-l canalizăm, să nu-l lăsăm să se piardă, să se estompeze, să se consume facil. Și în acest sens cred că trebuie să-i punem mai mult pe tineri în situația de a răspunde, de a-și asuma răspunderea într-un domeniu sau altul al vieții și activității. Pentru că la urma urmei ei trebuie să-și asume viitorul de pe acum. Pentru că ei vor trăi în acest viitor. Pe de altă parte, tinerii de azi au alt nivel de cultură față de tinerii din epoca în care am activat noi direct ca uteciști. Prin urmare, trebuie să le vorbim altfel. Poate că nici nu trebuie să le vorbim prea mult. S-ar putea să ne înțelegem cu ei numai dintr-o privire. Și dacă, totuși, le vorbim, trebuie să le vorbim deschis, sincer, nu escamotînd adevărul. La urma urmei, tinerii de azi sînt chiar fiii noștri, nu dușmanii de clasă de pe vremuri. Unele dialoguri sînt schimbate. Există și acum indiferenți, lași, defecțiști, ipocriți. Și probabil că vor mai exista. Dar acum sînt indiferenții pe care i-am scăpat, poate, chiar noi, în activitatea noastră, din vedere!

— Tovarășe profesor, sînteți șef de catedră, prodecan, în continuare activist de partid, aveți o seamă de obligații științifice și didactice; de ce nu vă retrageți ca să vă dedicați în exclusivitate științei, catedrei?

— Nu sînt de acord cu aceia care au ajuns odată la un scop, la un obiectiv, bat în retragere și abandonează. Înseamnă că scopul sau obiectivul respectiv avea un caracter prea personal și nu de interes general. În ce mă privește rămîn pe baricade, rămîn activist comunist. Pentru că în 1949, cînd am intrat în utece, n-am optat pentru organizația comunistă de tineret în scopuri personale ci pentru a activa din miezul problemelor în miezul vieții, pentru triumful cauzei noastre comuniste. Eu nu pot rămîne spectator la marile bătălii politice, economice și sociale care continuă să se desfășoare. Societatea noastră e mereu perfectibilă. Viața mea e o viață de om care se implică, de om care-și asumă răspunderi, nu de spectator în stal sau în lojă, nici chiar de spectator de elită al vieții. Ca să nu mai vorbesc că mie, personal, mi-e străină chiar ideea că viața e un spectacol. Eu trăiesc pur și simplu, muncesc, gîndesc, acționez în sensul viitorului. Și în acest fel încerc să rămîn tînar. Pentru că viitorul aparține celor tineri.

ADRIAN DOHOTARU

Bună ziua, Ceneacu Flacăra,

Cum vă mai merge cu sănătatea? Dacă vă merge așa cum merge ceneacul, înseamnă că veți trăi încă un micuț de-acum înainte și multe după acesta.

Căci multe se spun și frumoase despre activitatea dumneavoastră. Și frumos mai scrie „Flacăra” despre priza la public și tare mult mă emoționează ceea ce aflu.

Bună ziua, încă o dată, Ceneacu „Flacăra”.

Mă fac mesagerul unui număr impresionant de tineri (nu-i doar o vorbă aruncată în vânt), elevi la Liceul „Spiru Haret”, care au aflat din ziar că veți trece pe lângă noi, venind la Brăila și la Constanța. Ne este tare dor de dumneavoastră și mult am vrea să vă oprim în drum la Tulcea.

Am fost la ambele manifestări ale ceneacului la Tulcea, am cîntat cu dumneavoastră, v-am aplaudat din toată inima, am încercat același sentiment de neîmplinire și gustul amar, lăsat de comportarea unora dintre spectatori. Vă înțelegem cum nu se poate mai bine dar dați-ne și nouă o șansă. Una dintre colegile mele mi-a zis să vă scriu o scrisoare cit să poată de frumoasă care să vă facă să veniți la noi, să vă convingă. În seara asta, însă, cuvintele se lasă așteptate și scrisoarea mea nu prea are în ea puterea necesară. Eu însă continui să sper și să am încredere în dumneavoastră. Vreau să trăim alături de dumneavoastră, la noi, la Tulcea, „Gala 500”.

Vrem să ascultăm murmurul Dunații și țîșniul stufului în armonia cântărilor melodioase ale ceneacului. Am trăit de două ori aceeași experiență și am rămas încântată.

Veniți la Tulcea! Vă rugăm cu glasul tremurat de emoție.

Veniți la Tulcea! Vă rugăm cu setea de lumină a tinereții. Veniți la Tulcea! Vă rugăm cu speranța nemărginită a frumuseții și purității noastre.

Sintem puțin în comparația cu oceanul de inerețe care leagă în jur pe corabia ceneacului, dar sintem doritori de frumos: Vreau să cîntăm cu dumneavoastră: „Trăiască România!” Vrem să cîntăm „A treia pace mondială”, vrem să scrigăm lași: „Lăsați-mă să merg pe bicicletă”, vrem să fim oamenii pădurii, vrem să trăim „Imposibila unitate”, să sorbim lumina și s-o iubim „Ca lumina ochilor”, vrem „Vrem să venim la Tulcea. Fetele de la „Eco” nu ne-au spus Talna lor aici, la porțile Deltei; Socacii și Șicarii nu au împinzit acru Tulci cu noile lor cîntece; Marele George Nicolae nu a simțit căldura sufletelor noastre...”

Multe are ceneacul a ne spune și multe avem noi a-i dați. Veniți! Veniți! Veniți!

Scumpul prieten ne sînteți și scumpă ne e prezența dumneavoastră. Vă iubim și vă așteptăm. Uitați și ertați incidentele de la Tulcea măcar de dragul oamenilor de bună-credință din orașul nostru. Nu stîngeți dramul de speranță care ne încălzește sufletul și nu ne înșelați încrederea. Sintem tineri și aceasta ne va produce o durere mai mare decît va inclina puși.

Ne e dor de dumneavoastră și vă așteptăm în cale cărare de flori. Florile sufletului nostru tînar și iubitor.

Fiiți bineveniți la Tulcea și... „Nu uita că ești român, Că rădăcina ta de veacuri Stă înfiptă în ogor Și nu o poate smulge-un vîfor trecător”

Vă așteptăm cu drag, pentru toți iubitorii muzicii tinere din Liceul „Spiru Haret”, elevii cl. a XI-B și pentru ei ENICA VIOLETA.

Ne-ați spus: „Trameziți un om și o barcă Tot ceneacul să se-nvoacă”

N-am uitat. Omul și barca au venit.

Noi ne-am ținut promisiunea, acum să vă vedem și pe dumneavoastră.

■ Coșma Petru din Oradea ne roagă, în numele a mai multor cetățeni, să intervenim, pe această cale, pentru instalarea unui cîșos de difuzarea presei în Parcul 23 August, la intersecția tramvaielor 1, 2, 3, 4, 5, cîșos mai mult decît necesar, datorită aflului mare de populație. Vine și cu o propunere concretă pe care o supunem atenției celor în drept: să fie mutat unul din cele două cîșocuri de pe Calea Victoriei, aflate la o distanță de 50 m unul față de celălalt.

■ Sandu Bogiu din Galați ne relatează o întâmplare deosebit de hazlie despre cum a rămas fără barca proprietate personală. Din dispoziția Consiliului popular municipal, i s-a ridicat barca din fața locuinței de către un tractor cu remorcă (41 GJ 2393), aceasta deteriorându-se în mare parte. Cum nici pînă azi nu a aflat motivul acestei ridicări forțate, omul ne roagă să-l ajutăm să însă la liman, adică să se restituie barca, după ce însă i se va face un control tehnic de către o comisie de la căpitania portului. Dacă lucrurile stau așa, scoaterea la liman revine celor care au incurcat lucrurile.

■ Povestea lui Oprea N. Vasile din comuna Broșteni, satul Lupca de Jos, județul Mehedinți, stîrnește zîmbetele ascultătorilor. Nu și omul care din pricina întâmplării în cauză nu se poate căsători cu aleasa inimii. Iată pe scurt cazul: în mod greșit, cineva i-a aplicat

pe actul de naștere menținea privind căsătoria între el, Oprea N. Vasile și numitul Labuș Aurel. Cum greșeau a fost clară pentru toată lumea — neputînd exista căsătoria între pării de același sex — Consiliul popular județean Mehedini a înaintat acțiune de judecată la judecătoria Drobeta Tr. Severin. Cum hotărîrea din dosarul nr. 2293/1981 întîrzie nepermis de mult, și cum omul, după cum spuneam, dorește să se căsătorească, ne roagă să intervenim pentru intrarea sa în legalitate.

■ Bucureștenca Bădescu Mariana transmite un semnal S.O.S. pentru salvarea parcului „Istrate” din Cîmpina, lăsat la această oră pradă jafului și degradării, unor inițiative deosebite, cum ar fi construirea de cotețe pentru păsări și porci lângă leagănele copiilor.

■ Direcția pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale Vaslui ne anunță că s-a rezolvat situația lui Rascenco Elena, careia i se desfacuse nejustificat contractul de muncă, prin reintegrarea ei în cadrul Șantierului 5 Birlad în funcția de tehnician principal la lotul nr. 3 din cadrul aceluiași șantier.

■ Căsătorită din timpul facultății, Adela Cîmpeanu — azi medic stagiar la Spitalul județean Neamț — a solicitat, la vremea cuvenită, și a obținut toate aprobările de rigoare — ca să i se elibereze diploma de absolvire pe numele de căsătorie și nu pe cel de naștere. Cînd a vrut s-o ridice, era deja întocmită de secretariatul facultății pe numele partat înainte de căsătorie. A trecut de atunci aproape un an, cererea tot nu i s-a rezolvat. A revenit, însă a primit un răspuns bizar: „De ce nu vă ridicăți diploma? În caz de divorț, o să reveniți la numele de fată!”

■ Consiliul popular al municipiului Buzău ne comunică, privitor la sesizarea unui grup de locatari din cartierul Episcopiei, că deja, la această oră defecțiunile centralei termice au fost remediate, locuitorii acestei zone fiind informați, în cadrul unei adunări organizate în acest scop, că pînă în septembrie '82 blocurile de locuințe din cartier vor fi racordate la rețeaua de termoficare.

■ „La 18 martie 1981 am predat unității nr. 14 a cooperativei „Mobilă și tapiserie” piesele de dormitor și sufragerie pentru a fi lustruite, comandînd, totodată, și executarea unei completeări la bibliotecă. Lucrarea a fost evaluată la 11000 lei, conform bonului de comandă. Nu numai că nu s-a respectat nici unul din termene — mobilă lustruită fiindu-mi predată cu două luni întîrziere, în mai multe etape, remedierile fiind făcute la sfîrșitul anului — dar am avut atîta bătaie de cap, și am încă, incît nu mai știu unde să mă adresez. Este vorba de completearea la bibliotecă, pe care am refuzat-o, fiind executată defectuos. Problema este de recuperare a banilor dați pentru ea. Pînă acum mi-au fost puse două, trei prețuri, motiv care mă îndeamnă să solicit un control al celor în drept asupra evaluării întregii lucrări — noi necunoscind tarifele în vigoare”. (Constantin Dumitrescu, București).

■ Procuratura Generală ne face cunoscut că, în prezent, hotărîrea judecătorească, la care se referea Dobro Marițoara din județul Ol. a fost pusă în executare prin oprirea înființării pe veniturile debitorului Ciobanu Gheorghe, reținerii lunare, pînă la acoperirea debitului în sumă de 37 900 lei.

■ Drăgan I. Vasile din comuna Prisăcani, județul Iași, ne scrie că, fiind bolnav de mic, a rămas cu sechele la picioare și coloana vertebrală — din care cauza merge puțin greoi. Direcția de muncă și ocrotiri sociale l-a ajutat să se califice la un grup școlar, din 1981 fiind declarat muncitor calificat în meseria de cîzmar și repartizat la fabrica de încălziminte „Aurora”. „Prezentîndu-mă la fabrică în mai multe rânduri, mereu mi s-a spus că nu au locuri, deși între timp au fost încadrați alții, chiar prin calificare la locul de muncă”. Nu-i drept să procedați așa, tovarăși de la „Aurora”!

■ Sintem anunțati de către Consiliul popular municipal Pitești că a fost rezolvată favorabil cererea lui Ucă Alec, aprobîndu-i-se înstrăinarea apartamentului, unitatea în care lucrează asigurându-i locuință corespunzătoare familiei sale.

■ Ne scriu Ristea Dumitru și Ristea Maria din București, str. Intrarea Cimbrului nr. 11, sec-

tor 3. Amîndoi în vîrstă fiind au obținut o autorizație pentru confecționat papuci din diverse deseuri, cu dreptul de a-i vinde în piață. Numai că — și de aci nezațul lor — nu li se permite să vîndă decît în piața Vitan, unde papucii nu au căutare. Nu cer decît să li se permită să-vîndă marfa realizată cu trudă în piețele Unirii, Rahovei și Titan. Nu credem că solicitarea acestor bătrîni contravine vreunei legi!

■ Viorel C. Crețoiu din Melnicști Dolj, după ce ne scrie despre binefacerile mașinii de gătit 502 fabricată la Satu Mare, ajunge și la punctul nevralgic al acesteia: lipsa pieselor de schimb. El a scris și la fabrică să-i trimită două rînduri de inele și două geamuri, dar nu a primit nici un răspuns. Unde să se mai adreseze — ne întrebă corespondentul. Poate îi va da chiar fabrica o... sugestie!

■ Consiliul popular al municipiului București confirmă sesizările lui Dumitrașcu Nicolae, motiv pentru care omul a primit cele 500 kg de lignit.

■ „Pe la începutul lui decembrie 1978 m-am adresat IOCR Ploiești (în prezent ICRAL) pentru efectuarea unei lucrări la locuința mea. În urma aprobării date pe cerere, am achitat (chitanța nr. 05873/04.12.1978) suma de 100 lei. Intrucît acest demers nu a avut nici o urmă, am revenit în scris pe 26 mai 1981. Pînă în prezent nu mi se cuvenea un răspuns?!” (Gheorghe Popescu, Ploiești)

■ Mihail Constantinescu ne anunță că pe strada Valea Lungă din sectorul 6, București, începînd de la blocul 140 pînă spre B-dul Păcii, trotuarele sînt atît de deteriorate, incît oamenii circula pe partea carosabilă a străzii. Pericolul de accidente e cu atît mai mare cît în apropiere se află o școală.

■ Administrația de stat lotopromsport: privitor la sesizarea tov. Munteanu Dumitru din Birlad ne informează că la 12 I 1982, cu mandatul postal nr. 5452, prin Oficiul PTT nr. 44 i s-a expedit cîștigul solicitat.

■ Problema pe care o ridică Ioan Chindea din Bicaz-Chei este o problema generală, pe care au mai semnalat-o și alți cititori ai revistei noastre: lipsa caielelor. „Mă gîndesc că vine primăvara și va trebui să arăm, să aducem finul de pe munte și cite alte treburi de făcut nu vom avea! Dar pentru multe dintre ele vom avea nevoie de cai, iar ei, caii, nu pot lucra nepotcoviti”.

■ Teodor Albu, om al muncii la „Tricotajul roșu” din Roșiori de Vede, Teleorman, face o interesantă propunere privitoare la recuperarea pungilor de poliilenă, folosite la ambalarea butelilor cu fir poliester: s-ar putea confecționa din ele caiete, blocnotesuri, după folosire putîndu-se șterge scrisul, precum pe vremuri, tablitele începătorilor în ale școlii.

■ Solomon Lina din București, str. Crăciului Sărat nr. 13, bloc nr. 9, apartament 4, sector 4, ne anunță că necazurile cu familia lui Toma Ion continuă. Amîntita familie lucrează la comisiile covoare plusate pentru cooperativă, facînd un zgomot infernal, nerespectînd liniștea bioaiului. Sesizările de pînă acum nu au făcut altceva decît să iritătească și mai mult situația. Să sperăm că de această dată lucrurile vor fi puse la punct!

■ Ministerul Educației și Învățămîntului: „Urmare scrisorii adresate revistei dv. de prof. Stînie I. din Drobeta-Tr. Severin va comunicăm că în urma cercetărilor efectuate s-a constatat că cele sesizate corespund realității. S-au luat măsuri pentru intrarea în legalitate și sancționarea celor vinovați de abateri.” Care măsuri?!

■ „Împreună cu un cumnat de-al meu am mers la Iași, dorînd să vedem cum se vind porcii acolo. Un oarecare ne făcînd ne-a întors din drumul nostru spre țîr, ducîndu-ne la locul denumit „vârștoarea”. Surpriza a fost grozavă: acolo se depozitau gunoaietele orașului, iar printre ele creșteau peste 1000 de porci și vreo 500 de oi. Ace te animale nu primesc altă hrană decît gunoaietele aruncate, creșterea lor în aceste condiții neavînd alt scop decît „secula”. (Mureșan Teodor, Cluj-Napoca, str. Ecaterina Teodoroiu nr. 1)

■ „În anul 1981, în vară, am contractat cu I.C.S. Bucur-Obor mobilă în valoare de 13 855 lei (nr. contract 5667). Bunurile mi s-au vîndut direct din depozitul

Titan, mai puțin setul de geamuri și oglinda sufrageriei „Narcisa” — după care am făcut numeroase dar zadarnice drumuri”. (Ciobotea Alexandru, București)

■ Sucursala de economii a municipiului București ne anunță că s-a rezolvat situația localiva a familiei Drăcea prin repartizarea de către Consiliul popular sector 5 a unui apartament cu 3 camere, pe strada Margeanului.

■ Corespondentul nostru Coadă Șerban din Eforie Sud, aflat în stațiunea Govora, a văzut o reclamă emisă de Ministerul Turismului în care stațiunea Techirghiol era trecută ca sezonieră. „Să nu știe Ministerul Turismului — se întrebă cu nedumerire și ironie omul — că stațiunea Techirghiol este permanentă de 7-8 ani încoace?!”

■ Marinescu Doina din comuna Rădoiști — Deal, Teleorman, ne roagă să-i amintim, pe această cale, fostului soț, Marinescu Vasile, că cei doi băieți — Tudorel și Justinian, unul de 6, celălalt de 4 ani, așteaptă încă pensia alimentară pe care a uitat s-o trimite. Cum nu-i mai cunoaște adresa, trecînd dintr-o întreprindere bucureșteană în alta, roagă pe cei ce-l cunosc să-i comunice adresa unde poate fi găsit.

■ Necazul pensionarei Iordăchescu Teodora este mai vechi și e legat de garsoniera pe care și-a contractat-o în 1973. Cum acolo parcă nu lucraseră constructorii, ci circaci, femeia a bătut, iarnă de iarnă, pe la mai toate ușile, alegîndu-se doar cu promisiuni. În 1981 a ajuns la Centrala de construcții montaj de pe Lipskani 53 de unde i s-a răspuns, printr-o altă adresă, că lucrarea va fi gata în mai 1981. De atunci îi tot așteaptă. Pînă cînd, stumați tov. de la centrală?

■ Ciobanu Gheorghe din București, strada Cîmpiniei nr. 5, sector 1, ne întrebă încotro s-o mai la pentru rezolvarea situației sale cu o mașină de spălat pe care și-a cumpărat-o în 1980. Nu a funcționat nici o zi, cu toate intervențiile la domiciliu ale specialiștilor. Alba lux 6420, pe care a dat 3200 lei, este și acum fără viață. Poate vor găsi un răspuns producătorii acestei mașini!

■ Consiliul popular al sectorului 5 București ne anunță că s-a rezolvat situația lui Lichi Petru de la întreprinderea Vulcan, hotărîndu-se reincadrarea sa în muncă. Dar pentru multe dintre ele vom avea nevoie de cai, iar ei, caii, nu pot lucra nepotcoviti”.

■ „Subsemnatul Vasile Dumitrescu din comuna Broșteni, județul Suceava, rog să inserați la rubrica dv. faptul că posed colecția revistei pe anii 1974-1981, pe care o pot oferi, în întregime sau numere dispartate, amatorilor. Sint, de asemenea, colecționarul revistei în vechiul format, ilustrată”.

■ Hăntescu Simion din satul Gemenea, comuna Voinești, județul Dimbovița, ne scrie în numele unui grup de oameni ai muncii care fac naveta cu autobuzele I.T.A., pe ruta Voinești — Dimbovița — Cîmpulung. Adeseori, ne relatează corespondentul, sînt puși în situația de a întîrzi la serviciu, datorită modului defectuos de dirijare a autobuzelor pe acest traseu. Numeroasele sesizări au rămas fără ecou. Sperăm și noi ca de această dată să-și găsească rezolvarea!

■ Colțea Tatiana din București, str. Alexandru Petofi 51, sector 1, ni se adresează din nou, comunicîndu-ne că problema mîtenirii Petrescu Smaranda, în care a fost implicată fără voia sa, nu a fost soluționată nici pînă acum (am dezbătut acest caz în numărul 50/78 al revistei noastre) și considerînd că „desfășurarea procesului a fost influențată de tot felul de factori din afara celor îndrîuiți să apere, să aplice și să respecte legile țării”. Ne îndoim. Ceea ce știm cu certitudine, în baza raportului de expertiză al Institutului de medicină legală și cercetărilor întreprinse de Procuratura municipiului București (adresa nr. 1229/II/1979), este faptul că Petrescu Smaranda, în vîrstă de 91 ani, la data semnării testamentului „suferea de ateroscleroză cerebrală, ceea ce atesta existența unui discernă-

mint scăzut și în consecință nu putea aprecia conținutul și consecințele actelor sale”. Mai știm, de asemenea, că pentru autentificarea testamentului, Vladimir Căpățînă, doctor în medicină veterinară, a prezentat notariatului un certificat medical care „nu a fost eliberat în conformitate cu instrucțiunile în vigoare la acea dată” și, după cum se arată în aceeași adresă a Direcției sanitare a municipiului București (nr. 5528/28.IV.1979), medicul care l-a întocmit și semnat „nu avea dreptul să elibereze acte oficiale”. Și mai mult: „era necesar avizul medicului de specialitate, în cazul de față al psihiatrului”. Plus amănuntul că, teritorial, bolnava nu aparținea de respectiva poli-clinică. Să așteptăm.

■ „Toate intervențiile noastre la întreprinderea „Ascensorul” și la IFMA — șoseaua Giulești nr. 8, n-au reușit pînă acum să înduplece respectivele întreprinderi să pună în funcțiune măcar unul din cele două ascensoare”. (Moroianu Nicolae, strada Cetatea Veche nr. 5, bl. 3/5 B, sector 4, București)

■ „Subsemnatul Tudorache Neculai din Brăila, prin intermediul acestei scrisori, vă mulțumesc pentru gestul frumos pe care l-ați făcut, ajutîndu-mă să intru în posesia frigiderului după care alergasem mai bine de un an”.

■ Secția de navigație fluvială Drobeta-Tr. Severin ne anunță că prin hotărîre dată în ședința publică a fost admisă contestația tov. Calotă Pavel și desființată decizia de imputare nr. 5/1981, ca netemeinică și nelegală.

Pagină realizată de GEORGETA ȘTEFANESCU

Poșta redacției

Constantin Toboivi — Pitești: Arborii înalți se plantează la minimum 2 m față de hotar, iar celelalte plantații și garduri vil la 0,5 m de hotar. În acest caz urmează să vă adresați instanței

■ Gheorghe Popescu — București: Mai întii, să-și indeplinească obligațiile de stagiar

■ Marin Stoian — Tg. Jiu: Dacă ați lucrat efectiv cel puțin 20 de ani în locuri care, potrivit legii, se încadrează în grupa I de muncă, la stabilirea pensiei se ia în calcul pentru fiecare an lucrat cite un an și șase luni. Perioada lucrată în grupa I de muncă trebuie să o aveți înscrisă în carnetul de muncă

■ Ion Lateș — Reghin: Adresați-vă revistei care a publicat

■ Gheorghe Ciocoreanu — Botoșani: Cereți

■ Clinici teritoriale să vă dea trimitere către Centrul medical de fonaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. din București

■ Vasile Leoncă — Borca (Neamț): Numai ajutor social ocazional; în acest sens apelați la forurile locale

■ Ecaterina Angheluş — Arad: Consiliul popular a procedat legal, în rest, rezolvați-vă viața de familie

■ Ghiță Cușar — Berezeni (Vaslui): Cereți sprijinul conducerii întreprinderii la care a lucrat fiul

■ Ilie Harasim — Timișoara: Numai pensionarii de invaliditate gradul I primesc în afara pensiei și o sumă fixă pentru îngrijire de 300 lei lunar, ori dv. sînteți încadrat în gradul II de invaliditate

■ Ion Fănuș — Pleișa (Dolj): Nu aveți vechimea respectivă, vă trebuie minimum 10 ani. Cei doi ani, de care ne-ați scris, nu intră în calcul

■ Vasile Lupescu — Deleni — Helegiu (Bacău): Nu facem intervenții

■ M. Oșorhan — Oradea: Nu la noi, ci la mica publicitate din ziarul „România liberă”

■ Andrei Pandele — Motru (Gorj): Ați fost repus în drepturi, atunci care este obiectia? ■ Maria Radu — Coșofănești (Bacău): Pensia s-a calculat legal. Procentele din pensia sustinatorului decedat sînt: 50% pentru un singur urmaș, 75% pentru 2 urmași, 100% pentru mai mulți urmași cu drept la această pensie

■ Ștefan Lupu — București: La vîrsta pe care o aveți puteți înfia, nu să fiți înfiat

■ Gheorghe Aruxandrei — Sagna (Neamț), și Baldovin Demetrescu — București: După 20 martie a.c., cu trimitere de la unitatea sanitară de care aparțineți, vă puteți prezenta la Spitalul Militar Central, clinica de oftalmologie.

„FLACARA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă înscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Adolescent in ilegalitate

Și verde-i prea verdele lan
Un tinăr tinjește în flori,
Clipse luminări de un ban
Din volbură creșe închisori...

El doarme, în haine cuminți,
Garoafe-ncălzese palma zilei,
E noapte doar înspre dorinți,
E noapte pe foșnetul milei,

De ce ? O, de ce ? Doar atît
Doi ochi nelumești mai întrebă
Și cade tot cerul, urît,
Și-i singe-n desenul eu iarbă...

Se poate-ntîmpla să vuiască
Sirene și clopote-n noapte,
Se poate-ntîmpla să clipească
Doar ochii iubitei, departe...

Oricare-ar fi vechea poveste
Străluce un lan către cer,
Și văluri de triste neveste
În dulcea lui miriște, pier...

Ti-am fost, revoluție, floare,
Span albele buze în somn,
Dar nu-i tocmai somn, se și moare
Pusti ale-acelui pluton !

PIA OLARU

Jertfa

Cel căzut în zăpadă
sub viscol și gloanțe și ură
cu o haită de lupi împrejură
cînd stelele lumii
străine în ceruri ardeau
(stelor, stelor, voi
cît de înalte în ceruri ardeai)
cel căzut în zăpadă
sub viscol și gloanțe și ură
înspre stelele pure încă privea
(stelor, stelor, voi
cum de-ați mai ars, cum de n-ați plîns
moartea celui ce-a-înt vă iubea)
cel căzut în zăpadă,
sub viscol și gloanțe și ură
mai curat decît toate
stelele lumii, ardea.

VICTOR NIȚA

Scrisoare către un tinăr

Fii fericit — e-o primăvară bună,
O pasăre deasupra ziuă pare
Ce trece-n zbor și cîntă călătoare
Și poartă peste creștet o cunună

Căci sînt și oameni, sînt chiar și popoare
Cuminți, aș spune, care stau pe locul
Ce li s-a dat de la-nceput sub soare
îndu-și apa și-nnoindu-și focul

în nesfîrșita curgere a lumii
Ce-și pleacă umbra și asupra lor
Ei cred că trupul e ființa spumei
Dar sufletul le e nemuritor

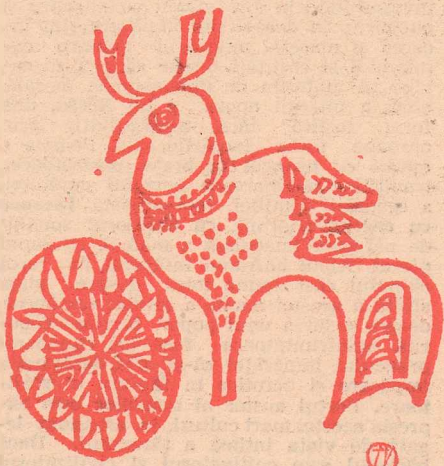
Și-acolo primăvara poți să crezi
Că universul e un măr în floare
Iar toamna pare umbli prin livezi
Cu coșuri largi de mere în spinare

Acolo, așadar, lingă o mare
Pe o cîmpie-mbrățișind un munte
Cînd griul incolțește și răsare
Pîine a fi pe mesele rotunde

E liniște și-o primăvară bună,
Și-o pasăre deasupra ziuă pare
Ce trece-n zbor și cîntă călătoare
Și poartă peste creștet o cunună

Și cîntecul e-al celor ce-mpreună
Din viața lor dau țării-o zi senină
De muncă și de liniște, ca-n zori
Cînd soarele se vede răsărind
Și răsărind se-mbracă în lumină.

DUMITRU ELIADE

Steaua Bunei Speranțe

Seriu despre patrie cu dragostea
cu care aș hrăni un prune,
seriu despre patrie și inima mai harnică
trimite singele în artere,
încît parcă și apele sînt roșii ca plasma
și noi navigăm prin ele
ajîntindu-ne ochii la Steaua Bunei

Speranțe.
Seriu despre patrie și frica de singurătate
dispare și mina bătrînei mume o simt
mingîindu-mi

tristețea,
scriu despre patrie și surisul morții se
depărtează,

seriu despre patrie
și aud voievozi trîgînd pămîntul țării
ca o plapumă peste trup !

N. GRIGORE MARAȘANU

Țară de meri și voievozi

Cînd încep să dea în floare toate marile
livezi
O duminică înaltă ne răstoarnă-n suflet
iezi

Și căruțe de miresme dau strigare pe sub
nori
Că aici sîntem în țara unde merii-s
domnitori

Unde merii cei de veacuri se retrag în
merii tineri
Unde toți coconii fragezi sînt ținuți sub
cer pe umeri

O, noi toți avem în urmă un destin
clădit pe mere
Ce ne-alină și ne cheamă să ne dea
mereu putere

Unii vrut-au munți de aur alții un regese
vinat —
Noi ne-am dus cu merii viața am murit
și-am înviaț

Aveam merele frumoase unii s-au voit
stăpîni
Și-au căzut în loc de mere capete de
domni români

Și bătut-au multe drumuri prin imperii
pe tipsii
Merele domnești ca niște capete de
blînzi copii

Multe trunchiuri prăvălite în țărîină
sfîntă zao
Vuietul și-acum se-aude fără somn din
veac în veac

Laolaltă în frăție capete domnești și mere
Ne-au împurpurat pămîntul sufletul în
priveghere

Mamele să-și poată ține — fără teamă
de Irozi —
Pruncii săruțați de soare toți coconii
voievozi ;

Nu ne-a luncat privirea spre-alte
stele nicăieri
Noi cu inima curată ne-am înconjurat
cu meri

Laolaltă în frăție sub același cer visat
Noi cu merii ne-am dus viața am murit
și-am înviaț

Cînd căzut-au ei sădit-am alții cu mai
mult noroc
Cînd căzut-am noi cu trunchiul au țînut
Carpații-n loc

Deci pricepeți de ce trupul ni-l plecăm
a închinare
Cînd vîind în primăvară dau livezile
în floare

Merii tineri dau în floare iată-i voievozi-
stăpîni
Dar la rădăcini veghează ochiul merilor
bătrîni

După-acecași lege care-n carnea fragedă
de prunci
Încifrează cu iubire părinteștile porunci

Deci pricepeți ce ne ține peste veacuri
în putere :
Din pruncie-avem cu toții sufletul clădit
pe mere

Scuturați din nord toți merii și-o să
auziți căzînd
Merele — ca o parolă — pin-la Dunăre
în sud

Scuturați de vreți doar unul — o să auziți
cum bate
Din toți merii cei de veacuri clopotul
fără de moarte.

DAN VERONA

Selecția valorilor și lumea valorilor

Scritorul Dinu Săraru își pune, cu drept și alarmant temei, problema cum au fost selectați, la vremea lor, de sistemul educațional și de aparatul administrativ corespunzător : Vasile Părvan, G. Călinescu, Iorga, Șerban Țițeica, Danielopolu, Hortolomei, Nenișescu, P.P. Negulescu ?

El nu-și pune această problemă pentru a se afla în treabă, ci pentru a găsi soluția teoretică la situațiile anormale pe care le întîlnim în viața noastră, la situațiile paradoxale în care, în numele valorilor, sînt puse nonvalorile, în numele binelui, cu aparența binelui, vorbește răul, în numele dreptății nedreptatea (dacă ar fi fost pure accidente nu ar fi merit să le dăm o atenție teoretică; ele au fost, din nefericire, atît de frecvente încît trebuie să ne dea de gîndit pentru a nu se mai repeta niciodată în numele ideii de dreptate, de socialism, de bine și de frumos), în numele universalului particularul cel mai...

Răspunsul general nu este simplu de aflat. Vreau să spun răspunsul general valabil sau cu valoare de adevăr.

Dacă vrem să aflăm cit mai sigur cum s-au petrecut lucrurile este bine să-i întrebăm pe unii dintre ei care sînt contemporani cu noi. Acad. Șerban Țițeica este una dintre cele mai remarcabile sur-

se. Dar îi avem pe Remus Răduț, tot academician, pe Ilie Murgulescu, pe Cristofor Simionescu, tot academicieni, pe academicienii Octav Onicescu și Calus Iacob. Lista numelor ilustre este lungă.

Dar pentru a nu fi victime ale iluziei vreau să spun că la această selecție participau, nu în ultimă instanță, cei selectați în dublă postură : obiect al selecției și factori ai selecției. Amintesc lupta lui D.D. Roșca și a lui Lucian Blaga pentru a fi aleși ca profesori la Universitatea clujeană.

Dar lupta lui Maiorescu este mai puțin spectaculoasă ? Sigur, în istoria Universității românești a fost o perioadă de afirmare a valorilor. Însă nu au lipsit NICIODATĂ tensiunile interne izvorite din opreliști de ordin birocratic.

Lăsînd la o parte multitudinea factorilor care intrau în jocul destinului personalităților din domeniul vieții științifice și artistice (factori care se manifestau, nu o dată, brutal), putem afirma că o relație esențială guverna selecția valorilor : relația autentică Magistru-Discipol. Imixtiunile în această relație erau curmate pe diferite căi. Cînd, să zicem, trebuia promovat Călinescu, imixtiunile erau limitate și acesta devenea Profesor. Că nu peste mulți ani, în alte condiții, Lucian Blaga și George Călinescu aveau să fie scoși din Universitate pentru ca de la catedrele lor să officieze impostorii, este un alt aspect care trebuie discutat cu altă ocazie. Și dacă vrem ca asemenea stări negative să nu se mai repete, această problemă trebuie discutată pe toate fețele.

La Universitate, spunea George Călinescu într-o prelegere celebră, nu se predau materii, ci Universalul.

Era cuprinsă în această afirmație reacția filosofică față de atitudinea empiristă, factologică, caribă care amenințase Universitatea înainte și care o amenința și în acea vreme.

Numele celor pe care i-am pomenit aici și încă multe altele au lucrat la afirmarea dimensiunii universale a disciplinelor lor. Și pentru a fi mai explicit voi spune că nu există fizician al Universității din București care să nu se revindică de la teoreticianul Șerban Țițeica. Încheiem observațiile de mai sus cu încă una : selecția valorilor este posibilă și necesară atuncî cînd criteriile sînt scoase din lumea valorilor de Adevăr, Bine și Frumos. Iar aceste valori nu se opun altor clase de valori (de eficacitate și progres, de pildă), ci le asigură o dimensiune umană.

Și pentru a preveni o înțelegere greșită a acestei observații voi spune că Adevărul, Binele și Frumosul nu trebuie copcepute în afara istoriei gîndirii, ci, dimpotrivă, ca determinații universale care exprimă multiplicitatea dialectică a Universalului.

Vorbîți și scrieți românește

Gramatică și... gastronomie

Utilitară prin excelență, Cartea de bucate alese, semnată de Didi Balmez (Editura tehnică, 1981) se păstrează în lumea faptelor, chiar prin conținutul real al cuvintelor, folosindu-le adesea în conținutul experienței altora (înșuruire de cantități, procedee tehnice ale artei culinare, reguli convenționale dictate de anumite opțiuni etc.).

În privința utilității lucrării, nu cred să existe vreo obiecție ; ea era și este necesară. Cartea, este însă deficitară în ce privește limbajul, nu prin termenii tehnici, rebarbativi, pedanți și, pînă la un punct, inevitabili, ci prin modificările operate la nivelul lexicului, prin violențarea normelor gramaticale ale limbii (între care minarea acordului între predicat și subiect dă o nemiapomenită senzație de vorbire dialectal-muntească, de ex. : se pune... vinul, supă și untul, pentru se pun, Se pune două linguri, Se introduce telemeaua, spanacul... Corect

se introduce, sau fonetismele ca : se îngroașe, în loc de se îngroașă, sau siluirea limbii, precum : „Laptele este un aliment complet, conține toții (sic !) principii (sic !) alimentari necesari organismului” (pag. 70), „Ciupercile conțin cei (sic !) trei principii alimentare și vitamine...” (pag. 173), „Este preferabil chisocoturi „limbi de pisică” (pag. 416), „Se pune apoi în sirop fructele și se lasă pînă fructele capătă aspectul că s-au glasat, adică devin sticloase” (!), „coaja de la una lămiic” (pag. 410—429 etc.), „se adaugă una lingură cu zeamă” (pag. 429 etc.). Și agramatisme de soiul acestora sînt cu nemiluita. Și cînd te gîndești că chiar din Cuvînt înainte autoarea ne cere îngăduință scriind : „Ași (corect : as) ti recompensată moral dacă...” (pag. 6). Privind astfel lucrurile nu ne mai surprind forme ca : „de jurîmprejur” (corect : de jur împrejur), „așază și așază” (aceasta e corectă), sprîțează (cu ș e corect), tălci (nu tăietei), găluște (nu găluști), scoverzi (nu scovergi) etc., sau pleonasmе ca : a jupul de piele, cubulețe foarte mici, bucățele mici, se fezardează și devine fragedă etc., sau (cerem iertare cititorilor cu auzurile fine) „aproape” cacofonii (într-o carte de bucate !) de tipul : se toacă carnea, dacă carnea este...

Vom observa (și nu în treacăt) că numai narcisismul autoarei o face să uite

sau să ignore grația și gramatica unor termeni (neologici) tehnici (nu mă refer la invenții lingvistice). Să nu uităm că o asemenea carte o are orice gospodină și că retina ei este extrem de „sensibilă și de sesizantă”. Dăm, fără comentarii (nu întotdeauna necesare cititorului) formele corecte sub care trebuia să apară unii termeni (autoarea, adesea, oscilează) și cu formele de plural : patou-pateuri, soté-sotéuri, sufleu-sufleuri, parfé-parfeuri, piuré-piureuri, pané (numai ca adjectiv invariabil), file-fileuri (de obicei, se utilizează numai ca adjectiv), crenvurșt-crenvurștii, cotlet-cotlete, meniuniuri, rosbiif-rosbifuri, jeleu-jeleuri, grep-grepuri (sau grepfrut-grepfruturi) ne surprinde forma grappe-fruits apărută de curînd, în presă, fiindcă nu există în franceză, iar în germană este cu Grapefruit și în engleză grape-fruit), cacao (articulat cacaua), anșoa, foitaș, iofca-iofcale, alivancă-alivenci, consommé, jigou-jigouri, rasol-rasoluri, rosbrat-rósbraturi (din germ. Rostbraten, nu Rosbraten, cum scrie autoarea), șodou (nu varianta șodo), cremșnit, pizza (pronunțat pi-ța), șvaiter, chiftea, cafea (nu café ; autoarea scrie café-glace, dar cafea frape, frapieră, frapé etc.).

Altă lucrare vorbind din inima satului este *Cosași odihnindu-se*, plasmuită la Ilovăț, Mehedinți, anul 1923. A doua ca mărime și ea pregătită îndelung în variante mai mici până ce în sfârșit la filată așa cum o avem acum în față. S-a scris mult despre această lucrare.

Problema aceasta este: omul satului, țărănul, este cel care ocupă spațiul în deplinătatea lui prin muncă și priveghere, prin lucrarea de zi cu zi să întrețină ordinea cosmosului. Satul este în întregime ocupat de prezența țărănului. Totul este atins de rodnicie, n-a rămas palma de pământ nelucrată, totul este atins întru rodnicie de prezența omului, prezență materială, practică, dar și spirituală înainte de toate. Țărănul lui Ressu nu este un refugiat, un exilat, el ocupă tot spațiul, a lucrat în amănunt fiecare centimă văzută și nevăzută oferită lui întru rodire.

El lucrează și asupra morților cu puterea tradiției și asupra celor duși, care cad în grija lui ocrotitoare, este lucrat și cimitirul cu puterea luminii neapropiate. El stăpânește locul prin prezența sa veghetoare și lucrătoare, este un spațiu al culturii, un timp arhaic trecut prin an de an de milenii prin vămile rodnice, este țărâna devenită tot în urma veacurilor de conviețuire. Este Europa civilizată în cazul nostru de satul românesc, de cultura înaltă a satului.

Țărânii lui Ressu nu sînt niște brute, nu-i un ținut al mizeriei. Ressu nu sociologiază, nici nu folclorizează, nu este ilustrator și de aceea arta lui este valoare asupra ființei locului, ne putem întreba prin el încă o dată după Grigorescu asupra satului nostru ca spiritualitate înaltă și netrecătoare. În viața țărănului român ca în poezia lui Goga, Ressu întrevede înalta spiritualitate, cultura milenară durată aici în ritmul muncii și al privegherii. După lucrare cosașii se odihnesc într-un peisaj de-o coplesitoare frumusețe, se văd dealuri înalte locuite de așezări pînă sus, dar mai ales coplesite de rodnicie. Pasul și mina omului sînt pretutindeni ocrotind. Am știut prin marea cultură a satului nostru să trăim în natură, să ne folosim de roadele ei, să facem loc unci civilizații țărănești înalte fără a-i modifica sau prihăni propriu ei viață și curăție. Este un mare câștig spiritual al poporului nostru acesta, de-a ne fi putut înfrăți cu natura care ne-a îngăduit viațuirea cu tot ce ținea de felul nostru de a fi, cu horele și sărbătorile noastre, cu pruncul și nădăjduirea noastră.

Satul lui Ressu este plin de această dogoară spirituală care rodește pămîntul și domolește și îmbunătățește inima omului. Între natură și om, între fața cimpului și a omului nu-i deosebire decît în intensitatea trăirii, a spiritualizării. Este același pămînt trecut prin dogoarea soarelui, dar fața omului are o intensitate în plus. Este pămînt transfigurată, trecut prin dogoarea spiritului. Cosașii lui Ressu, în cămași albe, se odihnesc. Nu-i nici o urmă de sărăcie sau istovire în chipul lor. Portul lor este cel al sărbătorii și în acest loc. Trei sînt descoperiți, iar cel mai vîrstnic este acoperit cu pălărie. Toată atenția pictorului pare a se fi concentrat în aceste chipuri, în înfățișarea lor. În spatele lui, în picioare, o femeie tocmai a ajuns cu ulciorul plin cu apă proaspătă. În căldura zăii de vară, ulciorul este valul de răcoare ce primește peisajul. Culoarea ulciorului, lutu-lui trecut prin foc, este apropiată de culoarea feței oamenilor, pămînt transfigurat de vîpăia focului spiritual.

Fața este blindă și împăcată, a omului ajuns la deșăvirșita armonie interioară, împăcat cu sine însuși, împăcat cu semenii lui și cu natura din jur, cu cosmosul întreg. O nesfîrșită odihnă emană această pinză. Îți vin în minte celebrele vorbe: unde sînt doi sau trei strînși într-un dîn vine de departe, se așterne de foarte departe, devine prezență coplesitoare, invizibilă, bucuria cuvîntului. Parcă acest ulcior cu apă ce este adus de neprihănirea femeii îmbrăcate în alb imaculat peste creștet și brațe este apă vie adusă de la izvorul fără de moarte, din stîncă izvoritoare de viață.

Între cosași și femeia cu ulcior se ridică trunchi puternic un arbore, parcă cel al vieții, ca într-un paradis regăsit.

Ressu este un pictor al luminii, adică al celei dintîi părți a anului, a lui Ceres, pînă la vremea secerișului, o lucrare în jurul pînii mai degrabă decît al căldurii,

al toamnei vinului. Este anul în plină desfășurare de verde, a norilor încărcăți de ploaie de scurtă durată, norii frîmîtați ai primăverii și alburăși de iunie care se răsfață în lumioa, ocrotind pămîntul. Imagini de toamnă, peisaje desfrunzite în acel roș viril și arzător al deplinătății fapturii.

Ca și pe Millet, nu l-au atras nici bătrîni peste măsură, nici făpturi nelătegi. Ressu s-a oprit asupra vieții legată mai degrabă de tinerețe și maturitatea omului și între anotimpuri de primăvară și mai ales de vară și dogoarea chipurilor de ulcior trecut prin foc vorbește despre aceasta și lucrarea omului.

Altă pinză cunoscută este *La arat*, lucrată tot la Vlaici, în care țărănul este surprins în ceasul lucrării propriu-zise. Boii sînt surprinși în plin mers și țărănul încordat pe coarnele plugului. Acestei lucrări a aratului îi este asociată cealaltă lucrare țărănească, prezentă pe mai multe pinze, a semănătorii. Țărănul ca semănător și plugar este văzut în plină lucrare, în plin dinamism desfășurat, pe cînd în ceasul culgerii, cînd pămîntul vorbește, omul se află în ceas de odihnă, ca și în ceasurile de sărbătoare, cînd toată atenția cade pe pacea de sus a cosmosului împăcat ce se revarsă peste pămînt și sat.

Ca lucrător la arat și semănat, omul este mai degrabă singur. Ceasul de odihnă, prinzul pe cîmp îl adună pe oameni laolaltă, sărbătoarea, de asemeni,

Țărânii lui Ressu

ceasul de durere al înmormîntării, procesiunile, dar lucrarea propriu-zisă este mai ales ceas solitar, omul rupt de ceilalți, intrat în firea creaturii să le deșăvirșască în vederea rodnice. Este interesant de văzut cum a evoluat gîndul din lucrările legate de semănător la Ressu. Sînt și doi și trei semănînd laolaltă, dar lucrarea din care a dispărut orice emfază este cea cînd semănătorul singur își împinește ca într-o taină lucrul său. Cel doi semănători din anii mai timpurii par programatici, mai aproape de risipă decît de posibilitatea rodnice, sînt semănători idee, dar apoi Ressu l-a văzut la Vlaici cum sînt cu adevărat și în cele din urmă a ajuns la această capodoperă, unde chipul omului semănător nici nu se mai vede, plecat asupra semințelor ca într-o rugă arhaică, unde omul este ceva în virtutea lucrării ce o împlinește. Pămîntul în jurul semănătorului, cînt ține zarea în parcele, este deșăvirșit lucrat, semănat și deja verde, singura bucată încă nepusă pe rodnicie este cea de sub picioarele semănătorului. Ogonul este ca o manta violet purpurie așteptînd sămînța. Încă o dată semn asupra lucrării ca simbol cu care este dator omul naturii. Semănătorul, moment plin de semnificație spirituală, este legat la sat de vechile ierurgii, de minunatele cuvinte rostite peste sămînțe, îmbălsămarea lor înainte de a deveni jertfă care aduce multă roadă în așincul pămîntului. Acest ceas de nuntire și el în viața satului este și el cuprins în dimensiunea simbolică a existenței. Nu departe este o cumpănă care vestește prezența apei care fecundează țînutul sau umbra unui riu, iar cînd acestea nu se văd, foșnește dens și umbros și verde trunchiul unui arbore viguros. Este o lume fecundă, o lume a creșterii care își întreține virilitatea prin puterea spirituală a simbolurilor, a sărbătorilor, a ritului, a culturii în sensul arhaic de cult. Nimic pitoresc, ilustrativ aici. Țărănul plecat pe coarnele plugului este îmbrăcat în strai cu deșăvirșire alb, încins cu briu roșu, dar acesta nu-i decor, ci simbol al jertfei și credincioșiei, al castității lucrătoare fără de care rodnicia poate fi neprihnică oricît de mare ar veni pe pămînt.

O altă pinză, *Fîntînă la răsuceri*, în ceas de amiază vorbește despre prezența izvorului nevăzut, sorbit în pămînt. Cumpăna viguroasă și foșnetul înclintit al

unui arbore viguros în imediata apropiere, iar mai departe dealul încărcat de valurile rodnice și mai departe scope-rișul form al caselor în care puterea vieții este biruitoare.

Dacă bărbații sînt semănători, cosași, plugari, păstori, femeile sînt mai ales mame. Avem prin Ressu cîteva capodopere de o rară gingășie și neprihănire. Femeia mamă, cu pruncul în brațe, unele monumentale, altele mai firave, rupte din fresca mănăstirilor medievale, toate în veșmînt alb pe cap, ca țărâncile lui Vermeer, ele sînt vatra, ele sînt vatra, ele sînt casa, sînt *Lăniștea pioasă*, cum se numește un tablou, a satului. Pe lingă sanctuare și ape, pe lingă troițe și arbori, înveșmîntate în alb înflorit cu albastru și purpuriu, în deșăvirșită împăcare sînt tăcerea și măreția milenarei noastre cumînenii și castități. Poate că aici se cuvine să amintim de dimensiunea morală, etică a întregii opere a lui Ressu, una ferm rostită, fără ambiguități, prin aproape toate lucrările sale. Femeia e mamă cu pruncul în brațe, păstrătoarea tradițiilor milenare, a portului cuvîntului, a castității familiei. Iată această *Țărâncă cu copilul* adormit, cu obrăzorul sprînjit de năframa imaculată a mamei, cu capul plecat. Albul năfrămii înfășurat în jurul chipului cast spune totul despre viața sfîntă a acestei mame a satului românesc, despre evlavia unui popor, privirea coborîtă neînfruntătoare face loc candoarei pruncului împărțel să-și afle deșăvirșita împăcare și ocrotire în fătura ei slujitoare. Portul auster al mamelor este expresia acestei mari culturi în amănunt legată de viața intimă a țărănului. Dacă bărbatul este cultivatorul și civilizatorul pămîntului, dacă truda zilnică a acestuia este de a aduce la rodnicie cel din urmă petec de deal, cînt cuprinde zarea, femeia civilizează, cultivă portul de zi cu zi al satului, casa și cămașa pruncilor și a omului ei, ea este păstrătoarea tradiției, ea este sufletul satului în zilele de sărbătoare. Strînse laolaltă în strai neprihănit în jurul turcii în amurg, precum în acest *Peisaj de seară la Vlaici*, de o excepțională forță grăitoare, unde albul celor nouă femei ce înaintează printre stejarii uriași spre cimitirul inundat de flăcările de aur ale amurgului dinspre clopotnița ale cărei zvoniți le auzi aidoma revărsîndu-se. Apoi ea, femeia, este culegătoarea roadelor. Plecată spre pămînt, ca într-un Millet, culege rodnicia pămîntului pînă departe, ca o grădină a Paradisului.

Hieratismul unei astfel de picturi ca aceea a lui Ressu vine din adîncul strat al echilibrului sufletesc senin și nădăjduitor al poporului nostru, moștenit al tradițiilor bizantine de cea mai curată origine. O asemenea artă nu poate izvi decît din geniul unui popor cum însuși Ressu o spune, geniul care impune înzestrării individuale o țîntă și un etos specific. Transpare aici și romanitatea latină noastră, afinitățile pictorilor noștri cu arta unui Millet este din Bucolicele și Georgicele lui Virgiliu, a întregului neam latin.

Satul lui Ressu, țărânii lui în arta ce-i prezintă nu le lipsește nimic, este o lume așezată într-o tradiție milenară, ajunsă sufleteste la acel echilibru de aur după care tinjete fătura omenească pretutindeni și cel mai greu de dobîndit. Ressu asta vrea să spună, iată o lume care știe cîte ceva despre taina omului de viețuire, o lume harnică dar care știe și ce este sărbătorosul, care nu devine roaba propriei sale capacități lucrătoare, o lume care știe că avuția cea netrecătoare ține de demnitatea lăuntrică, de cultivarea virtuților, de viețuirea împăcată între oameni și cosmos.

Folosesc spirituale, morale și etice ale unei astfel de opere sînt în timp din generație în generație de luat în seamă în măsura în care vor fi meru și meru asimilate. Căci fără cultură, fără cultivare în amănunt, fără trudă de zi cu zi, pămînt și om se sălbăticesc. Fructul și mireasma tandăfirului cer trudă. Iar cine devine om cu adevărat al dreptății și iubirii, al lucrării și al privegherii este făptură vrednică de eternitate. Cu acest gînd aș dori ca toate școlile cel puțin din Capitală să treacă luna aceasta să vadă lucrarea lui Ressu, lăsată nouă moștenire, celor care ne străduim să asimilăm această moștenire a părinților noștri.

IOAN ALEXANDRU

Un imn închinat tinereții, romantismului revoluționar

Într-o noapte geroasă, în modesta baracă a unui șantier, un bărbat ajuns la vîrsta concluziilor își face procesul singurătății sale, chemînd sub balanța justiției o viață de om în ipostazele ei firești și banale dar care, din perspectiva timpului, apare ca întotdeauna sfîșiată de nostalgia și încărcată de regrete. Piesa împrumută din cinematograful tehnica secvențială, folosind în acest scop un ansamblu scenic compartimentat, întreprindere dificilă și riscantă avînd în vedere faptul că unul și același personaj este invitat să se restituie publicului prin întrebări și răspunsuri în diferite etape ale vieții sale. Această călătorie în decor fix l-a obligat pe autor să folosească pentru același personaj doi întreprinși diferiți: în rolul lui Sandu Iftode, veteranul, Ion Niciu, iar în rolul alter-ego-ului său, Sandu Iftode tînărul, Doru Ana. Publicul s-a lăsat totuși furat de jocul conveniențelor și meritul revine atît autorului cît mai cu seamă regizorului Constantin Dinischiotu care a izbutit să sudeze în același univers ideatic două entități fizice distincte și să ne îndemne să admitem că urmărîm ca într-o secvență de montaj momente din junețea și maturitatea aceluiași om.

Cu noua premieră a Teatrului „Ion Vasilescu”, „Corigență la dragoste” revenim în lumea aspră și romantică a celor care, cîndva tineri, cu două și trei decenii în urmă, au însemnat harta țării cu marile monumente ale industriei socialiste; e lumea constructorilor nomazi, oameni sorociți prin datele unui destin ales de ei înșiși să-și poarte casa în spinare prin stepe arse de vînturi, prin codri neumbrați și căldările de pînă ale munților. Sînt ei, eroii anonimi care au ridicat hidrocentralele de la Bicaz, Argeș, Lotru și Porțile de Fier și au creat marile cetăți ale chimiei și siderurgiei românești. Dar o asemenea viață apare în ochii gospodarului domestic ca o dovadă de nesăbuită. Iar cu vremea întrebările și sentimentele acestuia se insinuează și în sufletul omului erou. Am avut eu oare dreptul, se întreabă acesta, să devin robul unor pasiuni dominante și, abdicînd de la o viață rînduită după canoane clasice, să las în urma mea familii însingurate și să lovesc tocmai în cei dragi și apropiați? Dar istoria marilor creații nu cunoaște alte soluții, iar în bătăliile pentru adevăr, ea are nevoie de martiri. Zidindu-și sufletul în temelii de granit ale patriei, Sandu Iftode rămîne corigenț la dragoste fiindcă numai cine nu se uită pe sine și nevoile sale poate fi apt pentru munca de pionierat.

Cristian Munteanu dovedește o mină sigură în organizarea și legarea materialului și în mod deosebit în montajul cinematografic al secvențelor retrospective, acestea aparînd ca momente contingente ale unui proces în desfășurare. Iar faptul că piesa rezistă la o contemplație repetată și invită la meditație este și supremul argument ce sîntem martorii unei opere bazate pe observații de funcțione. În elaborarea dialogului resimte totuși o insuficiență gestivă, replicile abundă în ziceri și proverbe demontizate ce aduc gustul neplăcut al unor clișee ce vin, evident, să se înserze în lacunele ideatice.

În rolul lui Iftode, Ion Niciu a descifrat cu tact și decență o partitură dramatică dificilă. Pentru portretul de tinerețe al eroului, Doru Ana a fost aproape de intențiile autorului cu excepția unor episoade în care și-a asumat în mod greșit rolul de rezonator. Remarcabil într-un rol episodic, tînăra Cătălina Bărcă anunță o acțiune cu mari disponibilități artistice. Ne-au mai plăcut în mod deosebit Ana Ledunca (Mama) și Iulian Marinescu (Meșterul). O mențiune specială pentru ilustrația muzicală semnată de inginerul Andrei Sireteanu.

Recomandîndu-se din nou ca autor dramatic, Cristian Munteanu, cunoscut îndeobște publicului larg ca regizor la emisiunile teatrului radiofonic, aduce dovada unui talent autentic, original, investit cu multă forță analitică.

LIVIU TIMBUS

*) „Corigență la dragoste” de Cristian Munteanu pe scena Teatrului „Ion Vasilescu”.

Doi tineri de la începutul secolului

în numărul viitor

VIZITA

de SORIN POSTOLACHE

Martor indiscret la o întîlnire de familie, omniprezentul nostru reporter a încercat, cu mijloacele ce i-au stat la îndemînă, să înregistreze, pentru cititorii revistei, ce și-au spus inginerul Emil Prager și publicistul L. Kalustian, într-o după-amiază a săptămînii trecute cînd cei doi oameni care au mers paralel peste o jumătate de secol pentru a se cunoaște abia acum și asta datorită unui articol din Flacăra.

Sărbătoare sub cupola Academiei

Miercuri, la prinz, savantul român Elie Carafoli, nume de largă notorietate în lumea astronomică, a fost sărbătorit la Academia cu prilejul împlinirii frumoasei vîrste de 80 de ani. Despre acest eveniment vă vom prezenta un reportaj într-unul din numerele noastre viitoare.

„Către inima patriei tînăr mă-nclin“

Către inima patriei...

Către inima Patriei tînăr mă-nclin
Cu iubire sorbindu-i bătaie pline;
Și singe și holdă și cer, prin destin,
Mă leagă de neamul întreg și de mine.

Lingă inima Patriei inima-mi bate
Statornic pe drumul în sus și mereu
Mi-e sufletul steag între zări luminate
Și eugetul aripă de cureubeu.

Pentru inima Patriei fluier și cînt
Ca pasărea-n ochiul văzduhului pur
Și-i laud izvorul țîșnit din pămînt
Cu singe și holdă și cer împrejur.

Țara

Între cuvînt și faptă e Țara-mumă pururi,
Cum între mîini și tîmple e inima
Albastre ploii pogoară în noi și-n
Și drumul ierbii pînă lingă luceafăr duce.

Se desprimăvărează în singe și-n cîmpie
Și jocul ciociriei ne-nțeapă-n subțioară;
Cînd înfrățește griul și zările-l adie,
Cît de frumos începe Cuvîntul să ne

O aripă se zbate a neastîmpăr, pînă
Își risipește roua luminilor în noi;
Între cuvînt și faptă e Inima fîntînă
Și Țara cu morminte, cu griie și cu ploii.

DUMITRU VASILE DELCEANU

Locul patriei

Locul patriei sint munții
Izbuclind din miezul gliel,
Arc de piatră sub cupola
sărbătorilor de mai,
străjuind imensitatea
și recoltele cîmpiei,
ancorînd eternitatea
de-un picior străvechi de plai.

Locul patriei e unda
legănată și domoală,
Olt și Dunăre bătrînă,
vers de slavă și de jar,

bolta cerului, albastră,
ocrotînd semeț în poală
vulturi îmbrăcați în soare
ca un simbol tutelar.

Locul patriei înseamnă
cutezanță și iubire,
a fi totdeauna altul
neschimbat fiind mereu,

limbă dulce, încrustată
în efigii de psaltire,
definiția esenței,
Locul patriei sint eu.

GH. MINCĂ

Discurs de nefericire

Cînd am sosit pe planetă
în februarie patruzeci și trei
bătea crivățul și era tare frig.
Sosirea mea n-a fost considerată
de părinții mei un eveniment fericit.
Inventatorii mei erau show-ul străzii
aziul vesel numărul trei.
Și un copil pentru ei nu reprezenta
decît un regretabil accident,
dealtfel s-au despărțit la cîteva
ore după nașterea mea.
Fericirii sint cei care au un tată,
un tată blind, un tată pe pămînt.
Singură mama ar fi fost în măsură
să-mi vorbească de copilăria mea.
Dar am trăit foarte puțin alături
de ea.
În amintirea mea n-a rămas
decît un pian roz la care tata cînta
după ce a venit din infernul alb
Potemkin dragostea mea.
Și atunci cu privirea albă de suferință
mă prăbușeam aducîndu-mi aminte
că nu sînt decît un regretabil accident.

ILIE VALENTIN

Despre suflet

Lucrurile au importanța pe care le-o
acorzi:
Pentru mine e foarte importantă zăpada
alinînd ogorul

Pentru mine e foarte importantă poezia
Aruncată asemeni mîrgăritarelor pe străzi.
Pentru mine e foarte importantă familia
Pieptul meu e zid de apărare în noaptea
roșie,

Iar patria mea e familia mea.
Pentru mine, foarte important
inmiresmat;
și chiar ciulinii:

Mi-s dragi cuvintele răsunătoare ale
tăranilor la oraș
Ei, obișnuți să vorbească de pe un deal
pe altul

Acolo în aerul pur al satelor unde clopotul
de seară
Le reaminteste de suflet.
Pentru mine sint foarte importante
cuvintele de argint

Ale limbii române,
Pe care se așează prea des negreala
indiferenței
Fiecare este ceea ce iubeste, ceea ce
urăste

Dragostea și credința ridică insule și
popoare
pe ape pustii.
Clopotul de seară
Se aude deasupra patriei.

MARA NICOARĂ

Ultima lacrimă

De plînsul vostru-s mai aproape
decît de-o apă de argint
cînd vrea un ochi să se îngroape
sau să se plimbe-n labirint.

Dar plînsul vostru s-a mutat
din voi în mine și-napoi,
ne vom întoarce-n el! Ciudat!
înstrăinați, cu ochii goi.

De lacrimi nu-ntrebați! Comod
pe mari covoare de parfum
aștept ca dinspre eșafod
să-ntoarne plînsul meu de fum.

IOAN BRIE

Reverie

Există cineva
Care se gîndește la mine,
Există cineva.
Care are încredere-n mine.
Există cineva
Care mă iubeste,
Sufără pentru mine
Mă așteaptă,
Există cineva!
Există!

GHEORGHE SOLOMON

Cîntec de boală

Mi-e iarbă: se face seară,
se lasă cald
și vine o ploaie frumoasă
și prunii intră foșnînd
la mine în casă.

mi-e pădure: se lasă somn
se face cîmpie
și vine un lup de mătase
și fluturii adulmecă frig
la mine în case.

mi-e nor: se face piatră,
se lasă lună
și vine un caz fără pată
un perete din casă mînuie
și plîng deodată.

ION POTOLEA

Slavă cetății eterne

În țara caprelor negre,
În țara munților de aur,
Acolo sus — viețuim NOI
Într-o cetate de stîncă
Cu crenceluri de brazii,
În preajma căreia curge
Întoideana o apă vie.
Acolo sus — viețuim NOI
Cu doina fluterată-n os,
Purtînd în piept, tăcuți,
Mîndria cetății eterne
Pe secolii vechi durată,
Pînă ne-om uni cu pămîntul
Umed în miinile olarului.
Noaptea, în țara de sus,
Un drum de torțe spre pisc.
Mai întii e luntrea lunii
Într-un virf semeț de brad,
Să nu treacă marea de ape.
Apoi, e un colos de beton,
Punte aruncată peste noapte
Între doi munți de stîncă:
Drumul de torțe spre pisc,
Unde stîm de strajă pe rînd.
Slavă Ție, cetate eternă!

PETRU DAN LAZĂR

Mărturisire

despre Patrie

Iile fetelor din Hațeg
au un grai al lor. Tainic rostesc
despre obirșia florilor

au o culoare a lor alcătuită
din veșnicia migalei

au o strălucire a lor —
efigie a vieții
la hotarul dintre fulg și flacăra,
mărturisire a Patriei eterne.

IONEL DRĂGANESCU

Curier literar

Din dorința de a relua cît mai repede comentariile asupra poeziilor trimise
redacției noastre, vom continua cu trierea numelor (triere impusă de calitatea
poeziilor, firește) în cele două mari categorii: **mai trimițeti și deocamdată nu**.
Din prima categorie: Dinu Ion Constantin, Adrian Jacotă, Victoria Milescu, Dan
Bogdan, Dumitru Drăgan, Liliana Barbu, Gheorghe Schinteie, Marioara Farcaș
(dar nu traducerii), Dan Elias, Mihai Lău, M. Juncănu, Mureșanu Ligia, Au-
rica Ganea, Șivu Marioara, Constantin Caramfil, C. Deva, Cornelia Mureșanu,
Marian Mușat, Spăciuc Cornelia, E.D.G. Facem precizarea că ne-am bucura dacă
îndemnul de mai sus nu va fi interpretat ca o eventuală subapreciere a noastră
față de numele încadrate în această categorie. Din păcate numărul celor cărora
trebuie să le adresăm acel descurajant **deocamdată nu** este mult mai mare:
Tilihoi Mihalache, Mazilu C. Ion, Miron Abrudan, Nicolae Drăghia, Victoria Tir-
goviste, Nicoleta Mihăilescu, Burada M. Iulian, Toma Istrati, Gheorghe Bote-
zatu, S. Georgescu, Cicotti Eugenia, Jurcu Ioan, Botez Elvira-Roxana, Hype-
riona, Vasile Opreșcu-Spineni, Mircea Gavril, Vlad Pogorevici, Alina Hășegan,
Grigore Marin, Petre Naghiu, Negel Adrian, Dobre Sebastian, Gh. Oproiu,
Schuster Dieter, Radu Iorgu, Marius Busuioceanu, Anton Stanciu, Costă Ioan,
Elisabeta Preda, Mircea Teodorescu, Alina Mihaela Madrojan, Iulian Deleanu,
Păuna Liliana, Florea Ionela, Panaitescu Mira, Gligor Moțiu Bulduș, Lavrig
Eosa, Enache Mariana, Sorin Secerzan, Lucia Iles, Ioan M. Petranescu, Păuna
Florica, Dinulescu Ionel-Daniel, Weinberger Alice, Drăgan Aneta, Bulumez
George, Băran Lazăr, M. O. Dem., Dimitrie Al. Nanu, Mihai Cojocaru, Lucica
Oprea, Mircea V. Ianculescu, Bubuleac Vasilica, Burcea Ovidiu. Manuscrisele
nepublicate nu se înapoiază!

VICTOR NIȚĂ

Radu Cârneli

Fiul lui Zamolxis

Soarelui mă rog dimineața și seara;
atunci gîndul meu e adînc și limpede,
pașii timpului lin-dureșoși, în ochi
aurori boreale, pe zări aurite stîndarde,
norii
și mă dilat, cu veșnicia cuprînzîndu-mă.
Și zic: — Binecuvîntă, Părinte al marilor
lumini,
pămîntul acesta, mîngîie-l, dă-i semințe
ca unei femei dornice de rod,
cuprînde-l în pinza legănătoare a ploii
și puls viu pune în brațele fiilor lui
și dă-i eternitate, dă-i
bucuria nunții mult așteptate,
și dă-i durerea facerii...

Aici sunt eu: puternic și bun,
iar miinile-mi asemenea-s unei orchestre,
sufletul: sunet divin,
răsufierea: fum sacru, înmiresmînd
țipătul nașterii.

Veniți la porți,
alergați la înirarea-n Cetate:
acolo de pază, eu:
săpați fîntini spre apa cea dulce: eu,
fructe de dragoste și minie din umerii
mei,

Iar șuvoiul acesta de aur
din inima mea ivîndu-se:
veniți la porți și dincolo de ele,
căutați-mă!
Nobil chip, veți spune,
încrîncenat și bun,
aspru și surizător,
puternic și duios,
bun pentru viață și moarte!...
Și mă rog Soarelui dimineața și seara,
asemeni femeilor și bărbatilor mei;
aici la răspîntia vînturilor trebuia să flu,
să rămîn!
Aici, de taină, dedesubt și deasupra,
iar pe zări, aurite stîndardele mele...

Chipul poetului

Porți semnul pe frunte: cicatrice de stea
lucind în bătaia timpului, podoabă
din lupta cu toți, din lupta cu tine;
o acvilă de aer pe umăr: veghe,
iar pe buze gust de furtună, singele
luminînd tristeții,
memoria adînc biciuînd-o.

Înalt e Muntele! Pe ce urcuș, în care
toamnă
te vei opri, pe care stîncă sihastră?
Acolo, departe, în urmă, pașii tăi de
nesters:
legănătoare lanuri de fete la cînturile
tale
pirguindu-se, ca sub Soarele-domn,
așteptînd venirea bărbatilor, dragostea
într-un anotimp de putere.
Unde sunt bucuriile tale, Profet și Magi?
Ochii, melancolizînd ca doi aștri
spre taină, doruri și spaima ascund,
vorbele: minie și binecuvîntare,
miinile-ți arîfînd mulțimilor calea:
o zare mereu mișcătoare, aurora
perpetuă,

Iar tu spre ea, Neînvinsule!
(Novembre îți pune pe umeri toga
de ceață,
ei, tu înalți auritele steaguri pe țărni
de vis,
chemînd păduri înmiresmate-n pustiuri
și păsări de imn; fericite corăbii plutînd
pe fericitele valuri, pierînd pulberoa
întunericului,

Iumea — ocean cu frunți mirtarde —
nimbul puterii încununîndu-o!)

În urmă-au rămas: larba de foc,
șiritoare ascunzîndu-se-n smircuri,
miasmele iadului otrăvîndu-ți carnea,
pașii singerînd
în dușmănoasele pietre de timp și,
la marginea întunericului destrămat,
sufletul tău hobotînd.
(O, dar apoi, ce hoinăreală sublimă,
ce petreceri cu vin și femei în țara
cuvintelor,
ce desfrii al armoniilor de sunete și
ce procesiuni magnifice la porțile
Visului!),
o, și ce dureri ale facerii, ce lumini
înflorînd pe zări și în carnea de patimă,
Învîngătorule!)

Celor de față și, mai ales, celor care
sosese

— bănuții în duhul abia bănuț,
nevăzuții care ne devoră încet — lor
dezvăluie-te cu știința durerii, miez
gingaș al slavei; este timpul zămislirii
statuilor: fii ochiul veșnic bănuitor
în bronz și în piatră.

Înțelepciunea — semințe de cîntece —
e ultima cunună cu care te împodobești
(după cea de spini, după cea de fier
înroșit!)
eine se teme de cuvinte de Soare se teme,
de mișcarea Pămîntului;
o, Cuvintele, tobe aprinse, iar tu între ele
cu gust de furtună pe buze!...

Dă-mi chipul tău, innobilează-mă!,
pașii mei — pașii tăi prin pastie, pe ape,
spre Munte drumul descoperîndu-l,
și popasul în Marele Pise, și mulțimile
aurite steaguri desfășurîndu-le,
dureri și tristeți innobilînd —
dincolo de cuvinte, innovîndu-mă!...

CAP LIMPEDE

La aniversarea „Re- vistei noastre“

Ultimul număr din cu-
noscuta publicație a ele-
vilor Liceului „Unirea“
din Focșani — „Revista
noastră“ — marchează o
dublă aniversare: 70 de
ani de la fondarea revistei
(1912—1982) și 10 ani de la
debutul seriei noi (1972—
1982). Laureată a nume-
roase concursuri, revista
elevilor focșăneni, îndru-
mați de neobositul profes-
or Petru Dima, consti-
tuită un punct de con-
fluență a tinerelor talente
și a preocupărilor cultu-
rale de tot felul, reflec-
tînd un climat de tine-
rească efervescență spi-
rituală. Numărul aniversar
(ianuarie—martie 1982)
își deschide paginile atît
tinerilor colaboratori —
elevi ai liceului — cît și

vechilor semnatari ai ru-
bricilor „Revistei noastre“,
alături de care, într-o fru-
moasă sumă omagială cuprinde
cîteva reeditări sub ge-
nericul „Din seria ve-
che“. Un frumos și do-
cumentat istoric al re-
vistei face prof. Pe-
trache Dima, prilej pen-
tru evocarea celor mai
însemnați colaboratori și
a celor mai valoroase
idei exprimate de-a lun-
gul anilor în pagini-
le revistei, printre care
— în numele eternei
actualității a problemei —
este reafirmată impor-
tanța studiului limbii la-
tine în școală (pentru
care se pleda încă din
1913).

Semnalăm din sumarul
recentului număr conti-
nuarea anchetei „Locul
limbii și literaturii române

în școală“, începută încă
din numărul trecut, cu
contribuția, de astă dată,
a prof. univ. Gh. Bul-
găr și a conf. univ. dr. C.
Dumitriu. Ideile de largă
audiență exprimate în
răspunsurile lor ar câștiga,
desigur, devenind punct
de plecare pentru conti-
nuările anchetei, pe care
le dorim realizate și cu
sprijinul unor cadre di-
dactice din învățămîntul
școlar. Remarcăm de ase-
menea ampla convorbire a
prof. P. Dima cu prof.
univ. Constantin Ciopraga,
în care scriitorul iesean
răspunde amply și nuanțat
întrebărilor „reporteru-
lui“.

Tinerii colaboratori sînt
prezenți mai ales cu poe-
zie. Rubrica „Dintre sute
de catarge“, respiră acea
încandescență a simțirii și
a gîndirii, tipice adoles-

centine. Două recenzii
(Eugen Jhebeleanu — Dea-
supra zilei și Al. Raicu
— Adio Baudelaire) seme-
nează elevele Maricela
Pamfil și Mihaela Serea.
Iconografia revistei —
bogată ca întotdeauna —
grupează sub titlul „Prie-
tenii noștri scriitorii“ ima-
gini de la ultima Confere-
ință Națională a scriito-
rilor și facsimile ale me-
sajelor de salut închinare
revistei de cîteva persona-
lități de prestigiu ale cul-
turii noastre.

Așadar, la aniversare,
„Revista noastră“ reali-
zează un număr bogat și
interesant, fiind o dată
mai mult — prin valoarea
materialului și iscusita lui
punere în pagină — o re-
vistă școlară ce depășește
cu mult nivelul „școlă-
resc“. (Tania Radu)

„De ce n-ar deschide medicamentul lui Leontopol era tratamentul antivirotic?”

Dorin Hociotă; profesor doctor, director al Centrului medical de fonaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. din București; autor de lucrări științifice (peste 300), manuale și cărți, între care „Chirurgia surdității”, „Microchirurgia laringiană” (sub tipar) etc., realizator de filme științifice, între care unul pentru televiziunea italiană alături de premiul la Congresul mondial de O.R.L. de la Washington (1980); președinte al Societății române de O.R.L. și redactor responsabil al revistei „Otorinolaringologie”; vicepreședinte al Uniunii europene de foniatric și al Societății latine de O.R.L.; distins cu ordine și medalii, între care Ordinul Muncii clasa a III-a, Steaua Republicii clasa a V-a etc.; medic emerit.

— Pentru început, v-am ruga, stimate tovarășe profesor Hociotă, să ne spuneți câteva cuvinte despre Centrul medical de fonaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. pe care-l conduceți.

— A fost deschis în 1973 și e socotit, fără exagerări, unul dintre cele mai renumite din lume. Concret, după modelul lui a fost întemeiat, nu demult, un centru asemănător în Iugoslavia, la Ljubliana. Concepția care a stat la baza lui a fost și n-a încetat să fie una avansată din punct de vedere științific, aici îmbinându-se activitatea de cercetare cu cea practică și, firește, cu procesul de învățământ. Tot ce am văzut, și am umblat destul, am adaptat realităților noastre și, bucurându-mă de înțelegerea și sprijinul autorităților, al organelor de partid și de stat, am pus în slujba acestui așezământ, azi și Centrul O.M.S. pentru zona Balcanilor.

— Cum adică ați umblat mult? Vă referiți la congrese?

— Nu numai la ele. Am avut ocazia, în decursul timpului, să urmez mai multe stagii de perfecționare în străinătate. Am lucrat la New York, la renumitul Spital Mount Sinai, alături de profesorul Samuel Rosen, celebritate mondială în otolaringologie. Am aici una din multele sale cărți, v-aș invita să-i citiți dedicația.

— „To Doru Hociotă, a pupil of whom I am very proud”. Lui Doru Hociotă, elev de care sint foarte mândru. Potiți, continuați.

— N-a fost singura specializare. La Paris, am colaborat cu alte două comitete profesionale Danic de la Institutul Rockefeller și Clerc de la Spitalul Vercingetorix. Tot ce-am învățat de la ei, și de la alții, am adus în țară și, în măsura posibilităților, am aplicat fără întârziere. În 1961, de pildă, pe cînd lucram la Spitalul „Alexandru Sahia”, al cărui director am fost, mai tir-

ziu, am înființat cel dintîi serviciu de microchirurgie otică. Pe baza acelei experiențe, a acelu început de drum, cum altfel l-aș putea numi? am mers mai departe. Am deschis aici, după 1973, serviciul noi, microchirurgia laringiană, cea nazală, foniatria, cu adevărat prima chirurgie românească sub microscop. În altă ordine de idei, centrul pe care-l conduc mai are un serviciu, singurul din țară, de microproducție pentru aparatură medicală și proteze auditive, grație căruia s-ar putea autofinanța. Chiar așa, să nu uit, am mai lucrat și în Elveția, cu profesorul Fisch, într-un schimb de experiență pe probleme de chirurgie otoneurologică.

— Am notat.

— Chirurgia pe care o practicăm aici e, vă asigur, una de vîrf, iar rezultatele noastre nu sint cu nimic inferioare celor înregistrate în marile clinici ale lumii. Numai că unii mai cred, va'nor, că otorinolaringologia se limitează doar la amigdalite și vegetație?

— Și ce înseamnă această disciplină, tovarășe profesor?

— Ea se axează, nimic de zis, pe chirurgia urechii, a nasului și a laringelui, dar e înființat mai mult decît altă. Ca disciplină de graniță, ea rezolvă probleme comune cu chirurgia maxilofacială, neurologică, oftalmologică etc. Tumorile de gît, cele nervoase, svanoamele, de exemplu, neurinoamele, nevoamele, celelalte, toate sînt de noi. La fel, chirurgia oncologică. Sfera otorinolaringologiei, asta vreau să spun, s-a lărgit considerabil. Iată, să luăm cancerul de laringe. Știți ce susțin Catedrele metodologice din 1970 ale Institutului oncologic din Cluj-Napoca?

— Sincer, nu știm. Poate ne spuneți dumneavoastră.

— Vă spun, 10 la sută din totalul bolnavilor internați în institut în ultimii 10 ani și 40 la sută din cei tratați în secția de cobaltoterapie au avut diagnostic de cancer O.R.L. Boala e, firește, grea, poluarea, fumatul, altele, o grăbesc, dar noi o operăm și, nu o dată, rezultatele sînt remarcabile. Mai ales în chirurgia funcțională, care nu se reduce la extirparea regiunii bolnave, ci conduce la refacerea ei, în ideea păstrării funcției. Altfel zis, bolnavul nu plăcă de la noi invalid, ci avînd posibilitatea de a-și relua, cit mai repede, locul în societate.

— Cît durează o astfel de intervenție pe care o executați sub microscop?

— Cu o echipă bine organizată, și 3 sferturi de ceas. De regulă însă, mai mult. Alte operații se fac în 3, 4 și chiar 5 ore, tumorile de conduct auditiv intern, de exemplu. Ca și cancerul de parotidă sau platiile de nerv facial. Ca bolnavul să nu rămînă cu jumătate de față paralizată și cu ochiul deschis, apelăm la un transplant nervos. Luăm nervul de la picior, sciaticul popliteu, și-l punem în locul celui facial. Noi am înlocuit, cu sutura de rigoare, și 14 centimetri.

— E clar. Vorbeați despre o echipă, mai vorbiți.

— Da, chirurgia de azi, dacă e una de elită, nu poate fi concepută în afara echipei. Centrul are profesioniști de toată isprava, chirurghi, foniatrici, audiometriști, dar ei nu mai sint, din păcate, chiar tineri. Media de vîrstă e ridicată. În general, disciplina stă rău. La București sint, e adevărat, 3 profesori, din care unul de otolaringologie, mai e profesorul Teodorescu la Iași, dar nici dînsul nu mai are mult pînă la pensie. Timișoara, Clujul, Tîrgu Mureșul, Craiova n-au profesori, catedrele de la Tîrgu Mureș și Craiova sint conduse de conferențieri, nici ei aflați la prima tinerețe. N-am mai făcut doctorate și drept urmare, de un deceniu n-am mai avut pe cine promova. Rețeaua fiind deficitară, bolnavii se înghesuie în cele câteva clinici mai mari, iar acestea se descurcă, firește, tot mai greu. În viitorii 5 ani, poate chiar în 3, O.R.L.-ul se va găsi într-o situație și mai delicată, catedrele vor rămîne, practic, fără profesori.

— Cu toate astea, e indiscutabil că ați format o adevărată școală, cu medici ca Mihai Dumitriu, Romeo Călărășu, Valeriu Dumitrescu, Silviu Solomon, Constantin Bogdan sau Alexandru Pasca s-ar mîndri orice clinică din lume.

— Fără îndoială, dar asta a fost. Pe Dimitriu, de pildă, l-am luat de la Brăila, făcea bronhologie. Pe Călărășu, de la Plopeni. Pe Pasca, de la Alexandria, după care a fost la specializare în străinătate și a colaborat cu Academia franceză. De ce zic că asta a fost? Pentru că, într-o vreme, am putut opri specialiști cîi mai buni. Acum însă, normarea e pe paturi și sint tentat să afirm că, într-o clinică de

virf, un astfel de sistem duce la sugrumarea formării de cadre.

— Ne-a fost dat să citim Memoriul dumneavoastră de activitate, ați fost extern și intern bugelar, da?

— Am fost, iar ucenicia aceea mi-a prins tare bine. Am devenit medic primar la 32 de ani. Și toate treptele pe care le-am suit, le-am suit prin concursuri. Ce-ar trebui întreprins pentru a remedia situația?

— Chiar așa, ce-ar trebui întreprins?

— Ar fi multe de spus și, implicit, de făcut, am să mă rezum însă la câteva propuneri. Secundariatul să nu se mai dea, ca pînă acum, numai pe chirurgie generală, ci strict pe O.R.L. Chirurgia generală, nu zic vorbă rea, e mai ușoară, e macrochirurgie, un apendice, un colecist etc. Microchirurgia e mai pretențioasă, de aceea specializarea trebuie să fie cit mai timpurie. După un an, care ar trebui dedicat chirurgiei generale, s-ar simți nevoia unui examen de baraj, căci manualitatea, fără de care un chirurg e orice numai chirurg nu, se descoperă după ce omul începe să lucreze. E ca la muzică, nu-i obligatoriu să poți cînta la vioară numai pentru că ai ureche bună?! În chirurgie, n-o să-mi scoată nimeni ideea asta din cap, e nevoie și de talent. Desigur, și un bun internist are nevoie de talent, dar talentul lui e de alt gen, e de simtează, dacă vreți. Formarea aceasta ar trebui să dureze, după mine, 5 ani. După ce șeful de catedră s-a lămurit ce și cit poate fiecare, reține, să zicem, 10 tineri. Din aceștia, 2-3 îi păstrează pentru învățămînt, iar pe ceilalți, după necesități, îi dirijează către teritoriu. Un chirurg de nădejde trebuie să se împlinescă pînă la 32-34 de ani, după vîrsta respectivă fiind greu, dacă nu imposibil, să mai iașă ceva din el. În străinătate, de pildă, dacă n-ajungi profesor pînă la 40 de ani, nu te mai promovează nimeni, socotindu-se că nu mai posezi timpul, entuziasmul și energia indispensabile formării unei școli. La noi, din păcate, unii au dobîndit sau dobîndesc titlul de profesor mai ales prin longevitate și o astfel de practică, o spun deschis, mi se pare o piedică în calea dezvoltării medicinelor.

— În rezumat?

— Nu știu dacă e ceva de rezumat. Să avem mai multă grijă de vîrfuri, de cei talentați. Să-i ajutăm să ajungă ce vor și ce pot cit mai repede pentru a avea și ei, la rîndul lor, răgazul necesar trecerii mai departe a ștafetelor.

— Faceți parte, stimate tovarășe profesor, din comisia ministerială care testează, testează și iar testează, medicamentul doctorului Mihai Leontopol. Care-i părerea dumneavoastră despre acest medicament?

— Eu am, bănuiesc că știți, o poziție aparte, căci colaborez strîns cu doctorul Leontopol, care lucrează de 7 ani în acest centru.

— Știm.

— Medicamentul „L” nu-i nociv, asta s-a demonstrat, asupra acestui aspect toată lumea e de acord. Discuția care se tot poartă, întîrziînd un comunicat

oficial, e în jurul eficacității lui. Comisia a examinat 67 din cele 300 de dosare ale autorului, dar se impune, cred, o precizare. Bolnavii prezentați comisiei, majoritatea cu cancer în faze finale, pensionați din cauza maladiei, solicitînd medicamentul „L” după ce vor fi epuizat terapia așa-zisă clasică, n-au fost diagnosticați de Leontopol. El au ajuns la el cu diagnostice puse de medicii din rețea sau de oncologi. A nega corectitudinea acestor diagnostice echivalază cu a nega, în bloc, capacitatea oncologilor sau anatomopatologilor care s-au pronunțat pentru cancer?! E greu de crezut asta, dar mergem mai departe cu raționamentul. Se acceptă și aici, în materie de diagnostic, un procent de greșeală, 1 la 10 000 după statistici. Ce-ar însemna asta? Că întocmind 300 de dosare, Mihai Leontopol a tratat 3 milioane de bolnavi și a dat, de fiecare dată în 300 de cazuri, peste erorile de diagnostic?! Și mai greu de crezut, nu-i așa?

— Dumneavoastră, tovarășe profesor, într-o carieră de 25-30 de ani, cite cazuri de vindecări spontane sau erori de diagnostic ați înțilnit?

— În 34 de ani, am înțilnit două cazuri. Sigur, nu știm cum acționează medicamentul lui Leontopol. Dar la fel de ignoranți sintem și în materie de cancer, n-am depistat căru factor i se datorează boala. Poate că e de natură virotică, sint tot mai mulți cei care susțin o astfel de variantă. Numai că, sint dator să caut explicații, nimeni n-a văzut încă virusul turbării, tot la corpusculei lui Babeș am rămas, dar turbarea se tratează foarte bine. În vreme ce citostaticele, care nu ocră decât o ușoară prelungire a vieții, sint dăunătoare organismului, medicamentul „L” nu e și, totodată, nici nu exclude celelalte terapii.

— Comisia, din cite cunoaștem, n-a zis nici da, nici nu, ea nu face altceva decît iertată fie-ne urmarea, să bată apa-n din.

— Dacă ar fi fost esecrocherie, cum îi unii, comisia ar fi zis nu din capul locului, iar cazul Leontopol ar fi fost definitiv clasat. Comisia însă nu se pronunță în nici un fel, ea solicită continuarea cercetărilor. De acord, dar în ce ritm și în ce condiții?

— Stimate tovarășe profesor, vă mulțumim.

— Nu-mi mulțumiți, încă n-am terminat. Poate că medicamentul în discuție are o acțiune virotică cu aplicație mai largă decît în sfera neoplaziilor. Leontopol a tratat, absolut întimplător, și citiva imbolnăviri de penfigus, o maladie despre care se știe că e de natură virotică și că aduce sfîrșitul după maximum 3 ani de la declanșare. Bolnavii cărora li s-a administrat medicamentul „L” trăiesc, unii de 5 ani, și nu mai prezintă erupții. Asta e ceva, nu? Dacă penicilina a deschis era tratamentul antimicrobian, n-ar fi exclus ca leacul doctorului Leontopol, e o ipoteză, să deschidă era tratamentul antivirotic. Pentru noi, ca români, ar fi o mare mîndrie.

OVIDIU IOANIȚOIA

CENAUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

GALA 500 ÎN URMĂTOARELE ZILE

Continuînd călătoria prin țară, Cenaul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al Uniunii Tineretului Comunist și Revista „Flacăra”, condus de poetul Adrian Păunescu, invită pe cei care iubesc muzica tînă și poezia în următoarele localități și la datele de mai jos:

- duminică, 21 martie, Constanța;
- luni, 22 martie, Tulcea;
- marți, 23 martie, Brăila;
- miercuri, 24 martie, Galați;
- joi, 25 martie, Focșani;
- vineri, 26 martie, Buzău;
- sîmbătă, 27 martie, București;
- duminică, 28 martie, Ploiești.

Vă așteptăm cu aceeași dorință dintotdeauna pentru a realiza serii cit mai interesante, seri de neuitat! Spectacolele cenaclului în toate localitățile și la toate datele de mai sus vor începe la orele 19. Vinzarea biletelor pentru București se va comunica ulterior.

• CAP LIMPEDE

MULȚUMIM

Mai tari, mai buni, mai fucizi, mai frumoși sintem noi, cei ce am reușit să ne strecurăm printre toate ale vieții și să zăbovim în fața televizoarelor, sîmbătă și duminică, la timp, pentru a recepta trei momente de artă, de știință a rostirii cuvintelor în așa fel încît miezul pus în ele de artistul-creator să ajungă fierbinte și întreg la sufletele semenilor. Bucuria ne-a fost dăruită de Dumitru Furdui, care ne-a cutremurat cu **Cințea despre mine însuși** de Walt Whitman, Leopoldina Bălanuță, Vasile Nițulescu și Mitică Popescu, care ne-au deslu-

șit **Matca** de Marin Sorrescu, precum și de Ovidiu Iuliu Moldovan, incintat și incintător talmăcitor al gîndurilor lui Eminescu, dar și ale lui Blaga și Nichita Stănescu. (Reghina Vărcioi).

GOANĂ DUPĂ CĂRȚI LA BOTOȘANI

Seriu aceste rînduri indignat pînă la culme de ceea ce se-ntîmplă cu cartea în municipiul Botoșani, adică, implicit, și ceea ce se-ntîmplă cu cititorul, care tremură de emoție în preajma unor apariții. Despre acest lucru, un grup de tineri din Botoșani a mai sesizat și anul trecut, însă lucrurile s-au agravat și

mai mult din cauza incompetenței unor oameni care înlesnesc preferențalismul și mențin relația dubioasă.

Dar iată ce s-a făcut de anul trecut pînă acum, cînd revista „Flacăra” a avut amabilitatea să publice un rezumat al scrisorii, în care grupul amintit de tineri sesiza fenomenul ce se petrecea într-o instituție difuzoare de carte, deci de cultură, instituție care acum numără numai 5 ani și citeva luni de la înființare, dar care s-a specializat atît de mult în a servi publicul cum nu trebuie, încît cititorul obișnuit cu cursul normal al lucrurilor își iese din fire, se-mbolnăvește pur și simplu

cînd constată că nu poate ajunge la cartea pe care o așteaptă. La un an de la acea scrisoare s-a ajuns la vinderea unor cărți rare (sau mai rare) prin întocmirea unor liste de „cititori avizați”, care cu buletinul în mînă trebuiau să se prezinte la librăriile la care erau repartizați pentru a-și ridica mult doritele cărți. Acest lucru s-a întimplat cu „Istoria credințelor și ideilor religioase” de Mircea Eliade, și aici, de fapt s-a oprit sistemul „listelor oficiale”, ca după aceea librării, care au dezvoltat ideea, au întocmit mai abilit listele preferențiale, dosînd imediat după recepție cărțile primite.

Astfel nu s-au putut cumpăra foarte multe cărți, printre care amintim: „Devenirea într-o ființă” de C. Noica, „Critica puterii de judecare” de I. Kant, „Don Juan” de N. Breban, „De la Bărcă la Viena și-napoi” de A. Păunescu, și altele, culminînd cu „Originea operei de artă” de Martin Heidegger, carte cu care s-au făcut pur și simplu aface.

Ne e o teamă de acest fenomen, fenomen „termitic”, care ne amenință așa cum e amenințată scindura de termite, de cari. Ne e frică deoarece anul acesta sint anunțate un număr impresionant de cărți extraordinare, fapt îmbucurător pentru

noi, fapt ce denotă largă deschidere a culturii române spre cultura universală.

Fenomenul este răspîndit în toate librăriile din Botoșani, care suferă din această cauză, intrînd mereu în conflict cu cititorii.

Cine-i de vină? Situația nu este deloc una normală. Dorim foarte mult să se limpezească lucrurile, să se pună capăt vinzării din depozit, fapt ce tulbură bunul mers al lucrurilor, fapt ce înlesnește specula și afacerismul, vinzarea preferențială, scîzînd astfel prestigiul Centrului de librării din Botoșani. (Gellu Dorian)

Era sau nu cazul ca Dumitrița să concureze la mondiale?

Reamintim că discuția a fost declanșată de o scrisoare primită la redacție și publicată, parțial, în cadrul rubricii Scurt, foarte scurt din 29 ianuarie. Medicul radiolog din Onești Ioan Ionescu ne aduce la cunoștință că, primind-o pentru un consult pe gimnasta Dumitrița Turner, venită în orașul natal în vacanță, a constatat că ea avea o fractură la nivelul scafoidului tarsian. Cât de veche era fractura respectivă, era și, cu atât mai mult, e greu de precizat, dar concluziile doctorului Ionescu nu acceptau nici un dubiu, Dumitrița concurează la mondialele de la Moscova cu „o fractură grosolană”!

Apreciind gravitatea situației, am solicitat lămuririle de rigoare federației de specialitate. În ciuda apelurilor noastre repetate, F.R.G. n-a catadicsit să se explice. Recent însă, am primit totuși un punct de vedere, semnat de Carmen Dumitru, medic primar de medicină sportivă, „de peste 20 de ani medic al Federației Române de Gimnastică, timp în care am avut în îngrijire componenții loturilor naționale și olimpice”.

Iată, în fragmentele sale cele mai importante, răspunsul doctoriței Carmen Dumitru:

„Sportiva Dumitrița Turner s-a aflat în îngrijirea mea în anul 1981, în perioada Universității, când nu a prezentat probleme de sănătate și a obținut rezultate bune. Și în toamnă (oct.-nov. 1981), în perioada de punere în formă pentru campionatele mondiale de la Moscova și în competiția propriu-zisă (n.n. — n-am înțeles prea bine la ce perioadă se referă semnătura scrisorii!? Probabil că la Universiadă, căci la mondiale, se știe, Dumitrița n-a evoluat la nivelul așteptărilor). Evoluția ei medico-sportivă a fost bună până în ziua de 21 noiembrie 1981 (două zile înainte începerii campionatului mondial), când s-a produs o entorsă tarsiană dreaptă, gradul I, afecțiune banală în gimnastica sportivă. Ea a fost tratată în condițiile de „companie” (n.n. — probabil de campanie) în care ne aflăm, cu toate mijloacele disponibile (medicamente, fizioterapie, masaj) și cu reducerea efortului. În preajma concursului, antrenarea coordonatoare a lotului, Anastasia Albu, m-a consultat în privința participării sportivei Dumitrița Turner, cât și de sportivă însăși. Față de diagnosticul prezentat, toleranța crescândă la efort, lipsa vreunei complicații majore și a dorinței sportivei de a concura, am fost de acord cu participarea la concurs. De altfel, după argumentarea antrenorei privind valoarea sportivei D. T. pentru echipă ca fiind de neînlocuit am socotit, cu datele clinice existente, că primau interesele echipei și de reprezen-

tare a culorilor țării... Și de această dată, chiar handicapată la unele aparate, D. T. a ajutat echipa cu nota 9,50 la ultimul aparat, notă pe care nu au luat-o alte sportive, îndemne din punct de vedere al sănătății...

În ziua de 5 ianuarie a.c., întregul lot, deci și D. T., s-a prezentat la Centrul de medicină sportivă pentru obișnuitul examen medical complex de începere a pregătirii sportive anuale. La acea dată s-a aflat, prin sportivă, de diagnosticul de fractură de scafoid tarsian, diagnostic dificil încă discutat retroactiv între specialiștii în radiologie (n.n. — cum adică?! Ce vrea să spună această frază?!). Cert este că imobilizarea în aparat gipsat — pe care dealțul sportiva a refuzat-o la Deva — i-a favorizat dispariția durerilor etc., etc.

Prin prisma eficienței medicale stricto, avizul meu ca D. T. să concureze ar putea fi discutabil. Dar în fața unei situații asemănătoare, ținând cont și de alte principii (psihologia sportivului de mare performanță, interese de echipă, lipsa unor implicații majore, sarcini naționale), aș proceda la fel. Cred că tema ar merita o dezbateră în paginile revistei dv.”

Mulțumind doctoriței Carmen Dumitru pentru răspuns, nu putem să nu observăm că, din păcate, acesta ocolește tot mai mult problema. A avut sau n-a avut Dumitrița fractură? Dacă a avut, și documentele medicale invocate de radiologul din Onești sînt inatacabile, ea n-ar fi trebuit să concureze, chiar dacă, la sugestia antrenorilor, s-a declarat de acord în scris. Aici nu mai încapă nici o îndoielă, căci sănătatea ei ar fi trebuit să fie pusă pe primul plan, chiar înainte, zicem noi, acelei note de 9,50. Faptul că, imediat după revenirea de la mondiale, i s-a propus Dumitriței, la Deva, imobilizarea în gips, reprezintă o dovadă că medicii (între care Carmen Dumitru e, dacă am înțeles bine, cardiolog) s-au lămurit că Dumitrița n-avea chiar un fleac. Să spunem lucrurilor pe nume. Ori dr. Carmen Dumitru n-a depistat fractura și asta înseamnă, să fim ierțafi, o probă de insuficiență profesională, ori a depistat-o sintem tentați să acordăm credit acestei variante, dar a socotit că interesele echipei sînt mai presus de durerile sportivei însăși. Noi considerăm că, procedind așa, a greșit, rezultatele în sport nu pot și nu trebuie obținute cu orice preț, dar apreciem, însușindu-ne punctul de vedere din finalul scrisorii, că tema merită o dezbateră mai largă. Așteptăm opiniile altor specialiști și, firește, pe cea a federației de gimnastică. Vorba unui proverb, mai bine mai târziu decît niciodată.

VIDIU IOANIȚOIA

1-1 la München

Miercuri seara, Universitatea Craiova a izbutit un prestigios 1-1 pe terenul triplei campioane europene Bayern München, dar echipa bavareză s-a calificat mai departe. Frumoasa comportare din partida retur nu ne face, însă, să uităm că Universitatea a pierdut dreptul de a intra în semifinalele C.C.E. chiar la Craiova, unde a fost întrecută cu 2-0, spre mîhnirea minunaților ei suporteri, a tuturor iubitorilor de fotbal din România. Lipsa de inspirație a conducerii tehnice și cea de interes a federației, precum și greșelile mai mari și mai mici ale jucătorilor, au determinat eșecul de acum două săptămîni care s-a dovedit, din păcate, hotărîtor pentru soarta calificării.

În partida retur, studenții craioveni au făcut dovada unei valori deosebite, probînd încă o dată că alături de formație de nivel european, capabili oricînd și oriunde să se întrecă de la egal la egal cu echipe dintre cele mai redutabile. Felicitîndu-i pentru „egalul” de miercuri, nu ne rămîne decît să sperăm că, printr-o întărire a conducerii tehnice și printr-o seriozitate și dăruire sporite ale jucătorilor, Universitatea va reuși să răspundă todeauna marilor iubiri pe care i-o poartă publicul oltean.

Scurt, foarte scurt

În parcul atenan „Glyfada Golf”, fetele noastre n-au lăsat nici o șansă adversarilor în Crosul balcanic, Maricica Puică și echipele de seniore și junioare cîștigînd medalii de aur. Băieții, din păcate, au dezamăgit. ● Octavian Zidaru a cîștigat Memorialul „Mihai Savu” la scrimă ● Debutul fostului internațional Creinicănu, ca antrenor la divizionara B Mecanică fină, a coincis cu un semieșec, 0-0 acasă cu Alexandria. ● Lucescu și-a făcut, duminică, reparația ca jucător, evoluînd 31 de minute contra Stelei. Așadar, e voie să fii antrenor și jucător în același timp! Legat de asta, ținem la dispoziția federației un maldar de scrisori care cer drept de joc pentru Dobrin. ● La turneul internațional de la Mestre, Italia, 5 pugiliști români au urcat pe cea mai înaltă treaptă a podiumului, Tițoiu, Ioana, Ciubotaru, Silaghi și Donici ● Schimbări la conducerea comisiilor federației de fotbal. Ca președinte, Gheorghe Prodea la competiții și disciplină, Francisc Coloși la arbitri, Mircea Rădulescu la antrenori, Cristian Mantu la propagandă și educație, Ion Balas la internațional, Dan Matei la copii și juniori, Ovidiu Chirăță la economic. ● Neînvinșă timp de 15 etape, divizionara C Dinamo Victoria a cedat, duminică, Tehnometalului, formație antrenată de ex-dinamovistul Sălceanu. Mecul a fost arbitrat de confratele Mircea Ionescu de la „Sportul”. ● Surpriză la volei, Silvania a întrecut Steaua cu 3-0, adjudecîndu-și ultimul set la 2?!

Cusea Suflorului

Silvioarei

Pe-atunci vocea lui Leonard plana peste țările românești ca o adiere de zefir... În genele-i codate se aștrindeau și se stingeau nopți bucurăstene. Prințul de la Oteteleșanu - adusese pe lume farmecul iubirii. Se dădea lui, generos și sincer, blestemat de parca. Un eres mai mult, între divinități. Cu greu îi țineau neapărat companii, alcătuite ad-hoc. Clasicii din preajmă, de la Național - Brezeanu, Nottara, Demetriad - își perturbau vacanțele, uitînd de gong și de grimoane. Legenda Leonard se dușese pe zările albastre, chiar de la început pînă'n nefiresc. Stele filante se stingeau

în mare, ducînd armoniile lui poezie de luna madreporilor... Bătrîni arbori de la Parc, odată cu seara, făceau salamalecuri lui Strauss, Lehar, Ziehrer. Lui Leonard, neînvinșul! Opereta mai era încă „regină”.

Acum zece de ani... Opereta „Prințesa Olala”. Silviu Dumitrescu și Mania Antonova, coriste. Două subțirile fetițe, cu funde în păr. Agățate de visele lor de celebritate, la vorba care o au de spus, își fac loc cu coatele să iasă din chingile corului, să se remarcă. Zgîtiți, își dau drumul, înaintează speriate spre rampă, însă cei cu vechime în trupă le trag înapoi de rochițe, readucîndu-le la ordine...

Și la un spectacol se lasă cortina pe nesfîrșite rechemări ale divinității Leonard, după actul întâi. „Titanul”, în drum spre cabină, este surprins de pișcoacea Silvia smiorcăie - plînge de-a binelea - dosită după o culisă. Oprindu-se la ea, îi spune dragăstos:

— Să vii la mine după actul II.

Al doilea se încheie cu aceleași delirante ovații și „idolul femeilor”, retras la cabină, își rafistolează fermecătorul chip în apele oglinzii. Fumul țigării încetează divinitatea amorului... Se bate la ușă.

— Intră! tună Leonard.

Își face apariția plînsă, rămînînd, in-

terzisă, în cadrul ușii. Directorul îi face semn să se apropie. O așază pe genunchi și, tandru, îi șoptește:

— Ascultă, Silviuaro!... De mult mă iubești tu pe mine?

Reluîndu-și plînsul care o înecă, angajata îngâmă:

— Nu... pe dumneata... pe Timică!

A zburat de pe genunchi ca un fum de țigară...

În margine de București, Elisabeta Dumitrescu, mama Silviei, nu-și încapă în fuste, mîndră că odrasla bate „centrul” să dea avînt numelui familiei. Cu bogăția sufletului obliduiește sărăcia domnișoarelor artiste, care, rîfuindu-se cu viața, intră în Conservator. Silvia Dumitrescu la Livescu; Mania Antonova la Filotti.

De-aici înainte drumurile se despart, numai pe interpretare. Silvia, comică; Mania, dramatică. Aceeași cucernicie în religiozitatea teatrului, superbul! Din viața lor, trecătoare prin lumea aceasta, rămîne un unicat de prietenie, sublim exemplu pentru carierele teatrale. „Rusnaca”, venită de la Tulcea cu o garoafă în gură s-a tot dus înfășurată în vîntul și burnița lui noiembrie, ca, de mult, ele fetițe. În drum spre Oteteleșanu... Supremum vale...

GABY MICHAILESCU

Mereu tînăra Silvia Dumitrescu

Sărut mîna, doamnă, pentru seara cea minunată pe care mi-ați oferit-o zilele trecute pe scena Teatrului Nottara.

Sărut mîna, Silvia Dumitrescu-Timică, pentru că timp de 60 de ani ai slujit cu credință teatrul românesc, dăruindu-ne o întreagă galerie de personaje care au rămas și vor rămîne puncte de referință peste ani și ani de zile și ne vor ține cald în amintire.

Mulțumesc din suflet pentru că, în ciuda celor 250 de spectacole, „Micul infern” a sunat în seara aceea la fel de frumos ca în seara premierii, fără nici un fel de ezitări sau reșineri, deși sînt convins că emoțiile v-au cuprîns ființa cu multe ore înainte primul gong.

Mulțumesc că la venerabila dumneavoastră vîrstă ați jucat firesc atunci

cînd personajul avea 50 de ani, pentru a face un rol de compoziție atunci cînd vîrsta personajului corespundea cu a dumneavoastră.

Vă mulțumesc pentru că datorită acestui eveniment, pe care vă rog să-mi permiteți să-l numesc al nostru, al tuturor, am văzut în primele rînduri o parte din generația de aur a teatrului românesc, generație care, alături și împreună cu dumneavoastră, a făcut să rămîne pe scenele Bucureștiului, minunate texte ale dramaturgiei românești și universale.

Acolo, în primele rînduri, am văzut-o pe Aura Buzescu, marea noastră tragediană, sau pe nu mai puțin celebra Elvira Godcanu. I-am văzut pe Beate Fredanoy, care împreună cu Fory Etterle ne-au încîntat inimile cu „Dragă mincinosule”.

Era prezent și Nicolae Brancomir neegalat în a spune versuri. Erau acolo, ca la o adevărată sărbătoare a teatrului românesc de ieri și de azi: Dina Cocea, Marietta Anca, Irina Răchiteanu, Eugenia Zaharia, Cella Dima, Fifi Mihailovici.

Sărut mîna, Silvia Dumitrescu-Timică, pentru că, datorită dumneavoastră, l-am văzut pe Radu Beligan plîngînd pe scenă fără să joace teatru.

În sfîrșit, vă mulțumesc din suflet pentru că, în scurta dumneavoastră alocuțiune, ați avut grijă să amintiți numele soțului cu care ați petrecut o mare parte din viață, la bine și la rău, marele actor și om de teatru care a fost Timică. Închizînd pentru o clipă ochii, am avut impresia că și el era acolo, cu noi, prezent la marele eveniment.

La mulți ani!

DAN BIRLADEANU

OMUL CARE JOACĂ

Vocile deșertului și... pe loc repaus”

Cele citeva săptămîni de „Egipt, drumuri și gînduri”, nu m-au îndepărtat deloc de rațiunile de a fi ale fotbalului nostru, la care mă voi reîntoarce spre finalul acestor rînduri. Aș mai fi avut multe de povestit și de aceea le recomand aceluia care vor trece prin această țară, „dar al Nilului”, să înceapă cu Muzeul național din centrul Cairo-ului, acolo unde, încă în magazinul de la intrare, o copie a Resettei — (bucata de lespede găsită în deșert la 1799 de cîțiva ofițeri ai lui Napoleon) sugerează destrămarea necunoscutului ce a acoperit viața celor 30 de dinastii eșalonate în trei imperii, despărțite de două perioade intermediare — aproape 3 mii de ani — pînă la venirea lui Alexandru cel Mare și a Ptolemeilor, urmași de patimile crepusculare ale lui Cezar și Marc Antoniu și de mina de cucuritur sigur a lui Octavianus Augustus. Am văzut peste 8000 de relicve uluitoare, de la statui imense de granit și alabastru sau camere funerare greu de închipuit numai din străfulgerarea imaginației, pînă la cele mai mici obiecte de podoaibă, trecînd bineînțeles prin tezaurul mormintului lui Tutankamon (1700 de felurite exponate, chiar prea multe din aur). Am alergat două ore printre ele, mult prea puțin, rămînîndu-mi obsedante în minte stațiile atit de vii ale prințului regal Ra'hotpe și a soției sale Nofret (din. IV-a), precum și regretul de a nu fi putut vedea statuia lui Kefren (sala era în reparație), despre care se zice că, alături de Pietă, este între cele mai frumoase din lume...

Apoi, trebuie pătruns și acest spectacol de „sunet și lumină” de la poalele piramidelor, ca și cel asemănător ce se proiectează la Luxor și Karnak, mai mult pentru frumusețea pilduitoare a citadelor roștite de „vocea deșertului” sau de aceea a Sfinxului din filozofia regilor Vechiului și Nouului Imperiu — care prin puterea gîndirii lor domină și acum nu numai vîile morților — decît prin jocul de lumină ce colorează impresionist ascunzătorile de mastabas. Îmi revin în minte, sâpate parcă în întuneric, glasurile papyrusurilor auzite la Gizeh. „Definirea patronilor piramidelor: „Keops domină orizontul”, „Kefren cel mare”, „Mikerinos — dezbina și stăpînește”; iată, decl. un alt fondator al principiului cu care s-au menținut, dominînd, imperiile ajunse pînă-n zilele noastre. Posibilul rost geografic al civilizațiilor: „...Sînt insule în oceanul barbariei”. Reflecții asupra piramidelor: „Lumii îi e frică de timp și timpul de piramide”. „Privită de sus în jos, piramida este soarele, este victoria vieții asupra morții, imortalizînd prin imbinarea simplității cu magnitudinea visul nemuririi”. Sau o posibilă explicație a sacrificiilor făcute pentru realizarea acestor adevărate miracole: „Îți trebuie credință ca să ai atîta răbdare și să construiești așa ceva”. Legende povestite tot aici, a puterii lui Amos al IV-lea, a rugăciunii și dragostei lui Nefertiti, a lui Tutankhaten, devenit Tutankamon (zilele frumoase ale lui Amon), prin restabilirea cultului acestui zeu, precum și fastul derulat al unei ceremonii de încoronare sau al plînsului aceluia ce-și iau rămas bun de la stăpînul lor, „gloriosul călător în eternitate”, te ajută să treci prin veacuri, descifrînd ceva din secretele unui popor ce ni se va părea mereu enigmatic și de netulburat.

Dar glasul nemuritor prin învățămîntele rostite ale Sfinxului, botezat astfel de Herodot și care în arabă este numit „părintele teroarei”, este menit să te domine poate toată viața. Cel căruia „soarele îi va da și miine prima mingieră”, și care „a simțit toate visurile cucieritorilor” ce i-au trecut prin față, spune că „cele mai mari realizări ale omului sînt cele inițiale, fiind pure ca pe parcursul vremurilor numai realizările sale vor conta, pentru că numai ceea ce faci contează și, de aceea, omul nu va dispărea niciodată, încercînd să așeze mereu așa precum este firesc — dreptatea înaintea puterii”. Frumos... și foarte adevărat oriunde, ca și în fel de fel de împrejurări.

Mă gîndeam, înainte de a pleca, la posibilele transformări pe care sportul și fotbalul nostru le-ar putea obține în urma Conferinței pe țară a mișcării sportive și a dezbaterii pornite de ea a F.R.F. Și cite erau de făcut... Mecanismul societății noastre, aflat în plină transformare obiectivă, cerea o adaptare viabilă în acest sens și în sport și, mai ales, în fotbal, joc „carte de vizită” al oricărei societăți actuale care și la noi a dat de furcă în ultimul timp justiției și tribunalelor, într-o formă destul de avansată. Se pune astfel întrebarea: Somnul condamnat al rațiunilor — poate premeditat — naște monștri în fotbal, prin incurajarea posibilului viciu al unora din oamenii săi, sau tocmai condițiile organizatorice create ne fac să cunoaștem asemenea specimene? Am re ajuns la această idee, recitînd „cu luciditate” un articol adevărat, referitor la luciditatea care ar trebui să călăuzească măsurile rezolvării cit mai drepte a problemelor fotbalului ce se lasă așteptate. Atîta timp cit nici măcar cuvîntul autofinanțare nu a fost rostit, cred că fotbalul și sportul în general au suferit doar o nouă reasezare în... „pe loc repaus”.

Voi reveni!

CORNEL DINU

Lumea in care trăim

Frumoasele mele lălele...

Superbele lălele olandeze încep să moară... Florile acestea atât de frumoase și gingașe, florile acestea roșii și galbene, albe și violet ce ne incită în fiecare primăvară privirile și sufletul tuturor, la toate vîrstele, florile acestea atât de cîntate și căutate, care au dus faima Olandei peste mări și țări, florile acestea sînt amenințate în propria lor țară.

În „țara lălelelor“, lălele sînt în pericol. Nu, nu este vorba de vreo boală care să le afecteze frumusețea, prospețimea sau gingășia. Nu este vorba nici de vreun dăunător care să facă ravagii printre bulbi superbelor lălele. Dar ca să ajungem la cauze trebuie să relatăm faptele...

Renunțata industrie floricolă a Olandei n-a scăpat nici ea de influența crizei care afectează economia mondială. După cum se știe, Olanda, cu clima ei deloc caldă, își asigură uriașa producție de flori, și mai ales de lălele, în sere. Aproximativ 9.000 de hectare din suprafața Olandei este ocupată de sere. Seră de toate felurile — mai mari sau mai mici, construite din sticlă și aluminiu sau din folii de etilenă și lemn, cu pereți din cărămidă sau plastic, cu instalații automate de reglare a temperaturii și umidității sau pur și simplu sere în care florile sînt udate, ca și acum o sută de ani, cu stropitoare. Fiecare după punga proprietarului. Toate au însă un numitor comun: sînt mari consumatoare de energie termică și, precum bine se știe, prețurile combustibilului au crescut continuu. Este adevărat, în mare măsură petrolul a fost înlocuit cu gazele naturale. Dar și prețul acestuia a crescut în ultimii ani mereu, ajungînd la de peste trei ori față de 1976.

Și mai este ceva: apa pentru irigații. Într-o serie de regiuni grădinarii folosesc pentru udatul florilor apele Rinului. Dar gradul de poluare al fluviului — după mărturiile specialiștilor — a depășit toate normele. „Băgați o floare în apa fluviului și puteți vedea cu ochii cum începe să se ofilească. Apele Rinului ar putea folosi mai curînd la... dezvoltarea filmelor“. Micii fermieri nici nu poate fi vorba să aibă posibilitatea să-și construiască stații proprii de filtrare a apei.

În acest fel, datorită imposibilității de a rezista concurenței marilor ferme și întreprinderi producătoare de flori, sute și sute de grădinari, mici proprietari de sere au dat faliment. Fără căldură, fără apă, superbele lălele olandeze au început să se ofilească...

Desigur, n-aș fi scris, poate, despre lălele (deși îmi plac teribil) dacă n-aș fi văzut o fotografie. Niste tineri purtînd o pancartă pe care scria: „Să înfloricască lălelele, nu rachetele!“ Aparent, între lălele și rachete nu există nici o legătură. Unele împodobesc viața oamenilor, celelalte distrug viața oamenilor. Dar la o mai atentă examinare a problemei nu poți să nu descoperi că între nefericirile cultivatorilor de lălele și costul înarmărilor există unele legături. Căci criza

mondială care l-a afectat pe harnicii grădinar de pe poldere este apăsătoare de cursa irațională a înarmărilor, de nebunia acumulării de noi și noi arme care dezorganizează economia la scară planetară. Savanții au calculat că numai potențialul nuclear existent la sfîrșitul anului 1980 ar permite să se distrugă de șapte ori toate orașele din lume. Arsenalele nucleare existente însumează aproximativ 55.000 de încărcături nucleare. Presa olandeză a scris că doar încărcătura explozivă care poate fi transportată de o rachetă „Pershing“ are o putere de distrugere de 30 de ori mai mare decît a „bombelor A“ de la Hiroșima.

Armamentul nuclear este, evident, cel mai distrugător și amenințător. Dar nu este singurul. Nu trebuie uitat că în Europa sînt concentrate, în același timp, 91.270 de tancuri, 24.000 avioane de luptă iar statele din această parte a lumii dispun de 4.500 nave de război. Am putea da și alte cifre. Dar ele trebuie văzute nu numai din acest unghi — al acumulării de arme și armamente. Fără îndoială, înarmările constituie o primejdie gravă pentru întreaga umanitate. Această primejdie trebuie privită, însă, din toate unghiurile. Din unghiul pericolelor distructive ca și din cel al consecințelor de ordin economic și social pe care le implică. Competiția înarmărilor are efecte profund negative asupra situației economice mondiale. „Trebuie să nu uităm — atrăgea atenția tovarășul Nicolae Ceaușescu — că problemele grave din economia mondială și criza care se accentuează și care a cuprins practic toată lumea, toate statele — constituie și un rezultat direct al cursei înarmărilor, al uriașelor cheltuieli militare care au depășit 500 de miliarde dolari“.

Dimensiunea exactă a costului cursei înarmărilor reiese din faptul că acestea depășesc cu mult volumul investițiilor în scopuri civile la scară mondială. De la sfîrșitul celui de al doilea război mondial și pînă în prezent, s-au irrosit în aberanta competiție a înarmărilor 9.000 de miliarde dolari. O sumă fantastică ale cărei dimensiuni pot părea greu de imaginat. 9.000 de miliarde de dolari! Fără această cheltuială zadarnică înfățișarea planetei ar fi fost cu siguranță alta.

Am amintit toate acestea pentru că olandezii, acest popor al harniciei, sînt profund preocupați de efectele negative ale înarmărilor. O dovedesc prin amploarea demonstrațiilor lor pentru pace. O dovedesc prin refuzul lor de a accepta „euro-rachetele“. O dovedesc prin modul cum reacționează în toate împrejurările. Între lălele și rachete, opțiunea olandezilor este clară și fără echivoc. Ceea ce doresc acești blînzi cultivatori de flori este ca niciodată rachetele să nu primejduiască minunatele lălele. Să lăsăm florile să lăsăm superbele lălele să aducă bucurie în casele oamenilor...

AL. PINTEA

Procente și șanse

Prețul unui exemplar legat este pipărat, dar nu absurd avînd în vedere conținutul. Contra 60 de dolari poți obține adevărul despre lume, suma micilor și marilor realități care compun viața oamenilor pe ultima perioadă.

Totul se află strîns metodice, sintetice, sistematic între copertile acestui anuar care face lumină unde se mai mențineau umbre și ordine, unde echivocul se afla — conform unei evitabile tradiții — în drepturile sale.

Așadar Anuarul statistic al O.N.U. 1979-1980, ediția a 31-a, a apărut, experții s-au năpustit asupra lui, gazetarii l-au fișat și primele comentarii au început să apară, în trombă, și într-o legitimă concentrare pe aceeași temă cu vagi variațiuni: starea lumii. Este vorba de o stare care stimulează amărăciuni și reflecții sceptice, o stare de degradare lentă în formă și galopantă în implicații nocive.

Ca orice anuar statistic și cel la care ne referim este așezat, sec și precis, pe cifre. Sectoarele componente ale unui mecanism general numit „viața economică internațională“ sînt tratate prin punerea pe două coloane, amatorul de senzații tari privind calitatea prezentului recent depășit avînd posibilitatea să urmărească, strict, ce s-a întimplat, cum și de ce cu sus-numitul mecanism. Două decenii sînt puse față în față și lăsate să polemizeze prin intermediul procentelor.

Printre caracteristicile importante ale economiei mondiale evidențiate în ultima ediție a Anuarului reținem, pentru început, că dezvoltarea globală a economiei mondiale în deceniul 1970-1980 a fost considerabil mai lentă decît în deceniul precedent. Astfel, produsul intern brut mondial (mai puțin serviciile) a crescut anual în medie cu 4 la sută în anii '70, în timp ce în anii '60 creșterea anuală fusese de 5,8 la sută.

Dezvoltarea activității industriale în

lume s-a dovedit a fi deosebit de slabă. De exemplu, produsul industrial total al lumii a sporit în anii '70 cu numai 4,6 la sută pe an, în comparație cu 6,5 la sută în anii '60. Reducerea ritmurilor de creștere a producției industriale s-a înregistrat practic în toate sectoarele majore ale industriei mondiale: minerit, industriile prelucrătoare, industriile ușoare și grea. Un declin deosebit de serios a fost consemnat în domeniul petrolului brut și al gazelor naturale, unde rata anuală de creștere la nivel mondial a scăzut de la 7,3 la sută în anii '60 la 3,3 la sută în anii '70. A scăzut de asemenea ritmul anual al producției energetice de la 5 la sută în anii '60 la 3,3 la sută în anii '70.

Rata de creștere a producției alimentare a rămas practic în anii '70 la nivelul celui din anii '60.

Probabil că sectorul cel mai dinamic al economiei mondiale a fost în deceniul trecut comerțul exterior, unde ratele de creștere au depășit pe cele ale produsului global. Brut. De exemplu, exporturile mondiale au crescut în anii '70 cu 6,4 la sută pe an, dar și în acest sector ritmurile de creștere s-au redus considerabil în comparație cu anii '60.

Desigur amănuntele continuă, lista reperelor concludente se aglomerează într-o binevenită halucinație a detaliului și tot acest tir concetric pe ținta mișcătoare a adevărilor lumii nu face altceva decît să ușureze înțelegerea lumii însăși.

O lume în care multe se degradează, se subțiază, și se duc pe apa sîmbetei inclusiv tot ce ar merita o soartă mai bună. Ciudat, dar nu stupefiant: curbele descendente ale... creșterii economice se intersectează cu cele ascendente ale galopului înarmărilor. Numai în acest domeniu omenirea parcă și-a propus să nu facă nici un rabat, să nu înregistreze nici o stagnare pe drumul urcător, deși foarte alunecos, care duce la dezastru. Un dezastru care, probabil, „merită“ să se declanșeze cît mai sus la nivelul amețitor al plafonului terorii. Oare omenirea, în cunoștință de cauză și în posesia tuturor

responsabilităților ei, a ales acest traiect? Nicidecum. Dar el continuă, totuși, și angrenează ca într-o ultimă și absurdă piesă tragică milioane de destine, miliarde de dolari, muniți de materii prime, speranțe istorice. Desigur, pe acest prag de cataclism elaborat meticolos în bunkerurile unde opinia publică s-ar asfixia, dilemele nu lipsesc. În mod firesc tot mai mulți oameni normali se întreabă dacă această cumplită escaladă, fără sens și fără capăt, nu costă prea mult nu numai în bani, dar și în efort logic. De curînd „Los Angeles Times“ sub titlul „Întrebări privind cheltuirea sumei de 250 miliarde dolari pentru militarizarea americană“ nota: „vor cheltui oare Statele Unite în mod inteligent 250 miliarde dolari pentru apărare anul viitor? Răspunsul este: cu siguranță că nu.“

Pentagonul va risipi mulți bani pe scumpiri de materiale și va plăti cel puțin 20 miliarde dolari pentru bombardierele „B-1“.

Pentagonul va cumpăra cele mai scumpe arme de care avem nevoie. Dat fiind că costurile armelor sînt întotdeauna subevaluate, pentru a le face mai atrăgătoare, armele costă întotdeauna mai mult decît se așteaptă, astfel încît cumpărăm mai puțin decît se planifică.

Nici nu valorificăm cum trebuie banii. Noile tancuri „M-1“ costă de trei ori mai mult decît predecesoarele lor „M-60“. Avioanele „F-15“ costă de cinci ori mai mult decît „F-5G“ pe care le exportăm.

Am cheltuit, de asemenea, prea mult cu ofițerii. Folosim de opt ori mai mulți amirali pentru fiecare navă decît la sfîrșitul celui de-al doilea război mondial, de șapte ori mai mulți generali de aviație per avion, de două ori mai mulți generali de armată per soldat“.

Asemenea liste elocvente coroborate cu procentele elocvente dintr-un anuar care s-a dorit și a reușit să fie un portret al lumii spun totul despre prezentul continuu al șansei noastre la viață.

RADU BUDEANU

DIN ȚĂRILE SOCIALISTE

COMPLEXE PENTRU REALIZAREA ENERGIEI SOLARE

La Ashabad, capitala R.S.S. Turkmene, funcționează centrala științifică și industrială „Soarele“, care a pus la punct un complex pentru utilizarea energiei solare. Complexul se compune dintr-o instalație de desalinizare, un cazan termic, un agregat pentru cultivarea chlorellei și o seră cu circuit închis pentru circulația apei calde. În următorii cinci ani, în zona de semidesert, unde este dezvoltat pășunatul oilor, se vor construi sute de asemenea complexe, iar pînă în anul 2000 numărul lor va ajunge la o mie. Construcția unor asemenea complexe în zonele de deșert și semidesert este convenabilă din punct de vedere economic, întrucît un metru cub de apă desalinizată este mai ieftin decît apa adusă de la mari distanțe. În Turkmenia, unde numărul zielelor însoțite este, în medie de 240 pe an, producția de energie electrică și de apă desalinizată cu ajutorul complexelor

solare va permite dezvoltarea economică a unor întregi ținuturi unde poate fi dezvoltată creșterea animalelor.

DEZVOLTAREA REȚELEI FEROVIARE CHINEZE

Lungimea liniilor de cale ferată electrică atinge în prezent în China 1.667 kilometri. Înainte de eliberare, această țară — informează agenția „China Nouă“ — nu dispunea deloc de linii electrificate. Primul traseu pe care s-a putut utiliza tracțiune electrică a fost inaugurat în 1961. În prezent, sînt în curs lucrări de electrificare pe porțiuni de linii de cale ferată însumînd peste 1.000 de kilometri.

APARATE ȘI MECANISME

În R.P. Bulgaria există 20 de fabrici constructoare de aparate, care livrează mecanisme electrice și pneumatice, mecanisme de programare pentru strunguri, diverse reglatoare și sisteme de calcul electronic. Astfel, la uzina „Analitik“ din Mihailovgrad se produc gazoanalizatori pentru stabilirea procentului de bioxid de

carbon în industria ceramicii, în termocentrale etc. Se produc, de asemenea, aparate pentru stabilirea acidității soluțiilor, indicatori de vacuum pentru măsurarea presiunii din conserve, precum și microprocesoare, inclusiv din cele necesare stabilirii gradului de poluare a mediului înconjurător.

MĂSURI ÎN SPRIJINUL SPORIRII PRODUCȚIEI DE CARNE

Sporirea producției de carne reprezintă unul din obiectivele importante ale unităților specializate din Iugoslavia, pentru perioada următorilor cinci ani. Printre unitățile chemate să realizeze această sarcină de actualitate pentru economia țării și pentru satisfacerea nevoilor populației se numără și Complexul agroindustrial și comercial Svetozarevo, care și-a propus ca pînă în 1985 să amenajeze o serie de noi ferme pentru creșterea porcilor, vitelor și păsărilor. În acest scop, întreprinderea menționată va investi circa 1,6 miliarde dinari.

Grupaj realizat de ION DUMBRAVEANU

Mondo umano?

Între iluzie și realitate

Un fenomen cu atîtea implicații precum realitatea emigrantului reține, deloc întîmplător, atenția publiciștilor, sociologilor, scriitorilor și chiar a cineaștilor. Poate cititorii își amintesc scenele acelea atât de dure din piesa lui Arthur Miller „Vedere de pe pod“ după care s-a realizat și un foarte bun film. Acolo, Miller ne pune față în față cu destinul unor „americani invizibili“ cum sînt numiți în Statele Unite imigranții ilegali, pentru că există și o asemenea categorie. Scenele surprinse de dramaturg sînt zguduitoare: munci istovitoare dintre cele mai grele, teama continuă de a fi descoperiți înainte de a cîștiga banii necesari plății rezidenței, exploatarea nemiloasă, conflicte banale care degenerază în crime.

La rîndul său, scriitorul italian Leonardo Sciascia a reușit într-un chip remarcabil să denunțe traficanții de luuzi.

Tot pe aceeași temă s-a publicat un important număr de studii sociologice. Ele relevă aspecte diverse ale fenomenului emigrării, îi urmăresc implicațiile pe plan individual, social, economic, spiritual și politic. Un volum editat în Anglia dezvăluie golul produs în țările în curs de dezvoltare de plecarea emigranților. Astfel, scrie autorii cărții, se aduc serioase prejudicii economiilor naționale ale țărilor de origine cu atît mai mult cu cît este vorba de tineri sau de muncitori în deplinătatea puterii de muncă.

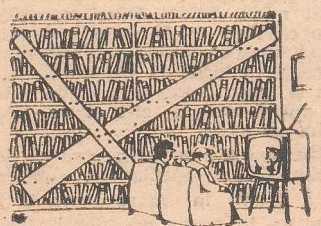
Am făcut această scurtă digresiune pentru a sublinia faptul că fenomenul emigrației preocupă cele mai diverse categorii de oameni. În cele ce urmează propun și o succintă dar elocventă revistă a presei care, de ani de zile, publică materiale despre viața „străinilor printre străini“ și condițiile în care ei muncesc. Vom întîlni mărturii consemnate la fața locului și care dezvăluie adevăruri zguduitoare.

În Germania federală, unde forța de muncă străină reprezintă zece la sută din populația activă, ziarul „Giessener Anzeiger“ scria: „Au venit ca oaspeți, pleacă cerșetori. Mii și mii de muncitori de diferite naționalități trebuie să plătească scump visurile pe care și le-au făcut de a găsi de lucru în Republica Federală Germania. Fără un ban, fără acoperși deasupra capului au devenit victime ale metodelor prin care diferite firme își procură forța de muncă la preț derizoriu... N-au găsit — adăpost demn de ființe umane — nici o retribuție cît de cît echitabilă și, cu atît mai puțin ceea ce au sperat mai mult, siguranța locului de muncă, pe baza unui contract“.

Tot despre muncitorii imigranți — categoria cea mai dezavantajată din toate punctele de vedere în marea masă a forței de muncă — cunoscuta revistă vest-germană „Der Stern“ scrie: „Au venit cu milioanele și au trudit din plin pentru ca noi să o ducem mai bine. Cînd nu s-a mai găsit nimeni care să execute muncile cele mai puțin agreabile, ele au fost îndeplinite de muncitorii străini. Atunci cînd barometrul conjuncturii a început să scadă, cuvintele de bun venit cu care erau întîmpinați muncitorii imigranți au fost date uitării. Astăzi, patronatul, oficiile de plasare a brațelor de muncă cer o soluție radicală: „concedierea în masă a acestora...“. Ne oprim deocamdată aici.“

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După N.B.I. - R.D.G.

Trinitatea magică a ritmurilor biologice

Este cunoscut că în viața și activitatea unui om perioadele bune alternează cu cele proaste. Sînt zile în care fără vreun motiv concret (nu este nici bolnav, nici oșobit, nici nedormit, nici tracasat de mari necazuri), omului îi ies toate pe dos, eșuează în tot ce face, nu se poate „aduna”, suferă accidente ș.a.m.d. Astfel de zile se numesc „negre” sau „cu ghinion”. (Mi amintesc de un titlu scris cu litere de-o șchioapă într-un ziar englez: „Black day for Borg.”) Și sînt și perioade cînd omul „mută munții din loc”, toate îi merg strună, deși se întimplă să nu fie nici prea sănătos, nici indeajuns de odihnit etc. E vorba de zilele „bune” sau „norocoase”. Cum se explică aceste alternanțe? În Evul Mediu se invoca poziția astralelor (dealtfel, astrologii există și în zilele noastre). Dar o explicație științifică nu s-a găsit. Un răspuns pare să-l dea teoria ritmurilor biologice, de care ne ocupăm în acest articol.

AUDĂ RITMURILOR

Tot ce se petrece în univers are o desăsurare ritmică, după o mecanică cerească demult știută și studiată. Astele se leplează ritmic, în cicluri de evoluție precise (câci și ciclurile sînt în fond tot ritmuri, intrucît definesc o mișcare regulată într-un anumit interval de timp). Ritmice sînt emanațiile de raze ale corpurilor cerești, ritmic clipește pulsarii. Datorită aceleiași mecanici astrale, pe pămînt se succed ritmic vara și iarna, ziua și noaptea.

Și celelalte fenomene de pe planeta noastră se manifestă ritmic. Trăim pur și simplu în împărăția ritmurilor: mersul, plerarea, dansul, cele mai multe dintre activitățile productive umane sînt altceva decît suite de mișcări ritmice; notele unei melodii se succed ritmic, la fel silabele în poezie, la fel unele fenomene ale naturii („ritmic valurile cad”). Ca să nu mai vorbim de lumea mecanicii: motorul de automobil funcționează ritmic, sonda petrolieră se ridică și coboară ritmic, ceasornicul bate ritmic ș.a.m.d. Insași istoria omului își are ritmica ei, cu dezvoltări și necunoscute. Dar cele mai interesante și, totodată, cele mai puțin cunoscute, sînt ritmurile biologice.

BIORITMURILE

Întreaga existență biologică a omului — și, firește, nu numai a lui — este compusă dintr-un șir de activități și desfășurări ritmice: inima bate ritmic, plămîni respiră ritmic, ciclurile vieții (nașterea, copilăria, adolescența, maturitatea, bătrînețea, moartea) se succed ritmic. Specialiștii au depistat citeva zeci de astfel de ritmuri, dintre care unele (să le numim zilnice) de circa 24 de ore, altele de aproape o lună.

Ritmurile zilnice depind de structura biologică a fiecărui individ, de reflexele ce și le creează organismul prin adaptarea la un anumit program, în cadrul căruia activitatea și odihna se succed într-o anumită ordine, de alte elemente. În funcție de acești factori, o persoană dă cel mai mare randament dimineața, alta după-amiaza, alta seara. La fel se întimplă și cu starea emoțională, cu secreția de hormoni, de anticorpi, cu oricare dintre cei aproximativ 300 de indicatori ai activității vitale a organismului uman. Diferențele de comportament în intervalul de 24 de ore sînt foarte mari și ele influențează mult asupra vieții și activității omului.

Și bate că și ele sînt insuficient studiate și cunoscute, ritmurile zilnice par a fi acceptate de lumea științifică. Astfel, un cunoscut cronobiolog, F. Halberg, președintele Ununii internaționale a cronobiologilor, a constatat că într-un anumit moment al zilei nivelul hormonilor glandelor suprarenale scade așa de mult, încît dacă omul este consultat în această perioadă, se conchide fără putință de tăgadă că este bolnav. Și cu toate acestea, 12 ore mai tirziu numărul hormonilor crește cu atîta repeziciune și atinge un astfel de nivel, încît diagnoza este cu totul alfa. Iată de ce este foarte important să se stabilească timpul cînd consultarea bolnavului oferă un tablou obiectiv al stării sănătății sale, iar tratamentul necesar să se stabilească în funcție de acest tablou. Dealtfel, luarea în considerație a ritmurilor biologice poate să aducă un mare folos în terapie. Efectul diferit al acțiunii medicamentelor în diferite ore ale zilei pune problema prescrierii lor în concordanță cu ritmul sensibilității organismului la acțiunea pe care o au. Este cunoscut că majoritatea medicamentelor au atît efecte pozitive, cit și efecte toxice. Este foarte important să se găsească momentul cînd acțiunea de vindecare se află în punctul maxim, iar cea toxică în punctul minim, altfel acțiunea toxică poate deveni periculoasă. Și încă un exemplu. Într-un institut de cercetări din U.R.S.S., s-a depistat un ritm zilnic al imunității celulelor canceroase la șoareci. Tumoarea creștea intens dimineața, și era mai puțin activă seara. Observîndu-se acest lucru, s-a administrat un preparat anticanceros unei grupe de șoareci la ora 5 dimineața, altei grupe — la ora 5 după-amiaza. Efectul la prima grupă a fost mult mai puternic decît la a doua.

Dar mai sînt și ritmurile biologice de circa o lună de zile. Dintre ele, de cea mai mare importanță sînt trei: ritmul fizic (de 23 de zile), ritmul emoțional (28 de zile) și ritmul intelectual (33 de zile). Ciclurile se calculează luînd ca punct de plecare data nașterii. Fiecare ciclu are două faze: faza pozitivă, în cursul căreia caracteristicile respective, cum sînt poziția, capacitatea de a rezolva sarcini complexe cresc, apropiindu-se de maximum, și faza negativă, care determină o înclinare spre pesimism, slăbete multe din calitățile și dexteritățile noastre. O atenție deosebită trebuie acordată zilei de trecere de la o fază la alta, numită „zi critică” sau „zi nulă”. În astfel de zile psihicul omului, sănătatea lui sînt vulnerabile, fapt care duce la slăbirea atenției, la rezultate proaste, la accidente. Pericolul este și mai

mare în cazul în care coincid zilele critice a două cicluri (de exemplu, fizic și emoțional) și atinge punctul maxim cînd se suprapun toate trei: „zi neagră”.

Ipoteza celor trei bioritmuri a fost plasată rezumată de publicația sovietică „Literaturnaia gazeta”: „Dacă trinitatea magică a ritmurilor biologice există, atunci emoțiile umane, datele fizice și intelectuale pot fi comparate cu pulsarii. Ca și astele îndepărtate, ele aci scintilează strălucitor, aci nu se mai văd aproape deloc. Și noi aci strălucim pe bolta vieții prin una sau alta dintre capacitățile noastre (batem recorduri sportive, creăm minunate opere de artă sau inventăm o nouă mașină perfecționată), aci nu mai sîntem în stare să mai facem nimic, oricît ne-am opinti”.

Acestea sînt — firește, pe scurt — elementele de bază ale teoriei bioritmurilor, care se bucură de o largă răspîndire în numeroase țări, printre care Japonia, S.U.A., U.R.S.S., dar care n-a dobîndit încă recunoașterea oficială. Ceea ce n-a împiedicat însă experimentarea ideii, punerea ei în practică de către cei ce-o susțin. Așa, de pildă, — ne informează agenția sovietică de presă „Novosti” — în U.R.S.S., în mai multe întreprinderi industriale și de transport s-au întocmit grafice biologice pentru fiecare lucrător. Zilele critice, precum și cele în care astfel de zile din două sau din toate trei ciclurile coincid, sînt bine marcate, cu culori diferite. În fiecare zi muncitorul trece prin dreptul graficului, ca să vadă cum stă cu ritmul biologic și să-și ia măsurile de precauție necesare. Același lucru îl face și maestrul, care repartizează sarcinile în ziua respectivă în funcție de grafice, avînd grijă să ofere celor aflați în zile critice sau negre o muncă mai liniștită, care să nu ceară o încordare deosebită. În unitățile de transport care experimentează sistemul, șoferului i se dă liber în ziua cînd coincid punctele critice ale tuturor celor trei cicluri, sau chiar numai a două din ele, fizic și emoțional. În celelalte situații critice, conducătorului auto i se înmînează o foaie de parcurs specială, cu o dungă roșie în diagonală, pe care scrie: „Circulă cu atenție!” Și rezultatele n-au întîrziat să apară. Astfel, în unitățile care au trecut la aplicarea metodei, productivitatea muncii a crescut sensibil față de productivitatea întreprinderilor similare în care nu s-au luat asemenea măsuri. În ceea ce privește reducerea accidentelor, rezultatele sînt considerate strălucite. La o uzină moscovită, după un an de folosință a graficelor biologice numărul accidentelor a scăzut la jumătate, iar după doi ani, s-a redus cu 90 la sută. Cam aceleași rezultate au fost obținute și în întreprinderile de transport.

Judecînd după aceste date, s-ar părea că atît existența celor trei bioritmuri, cit și eficiența măsurilor luate pe baza acestor bioritmuri sînt pe deplin probate. Dar situația e alta, problema continuă să fie controversată.

CONTROVERSE

Ocupîndu-se de bioritmuri, publicația citată anterior înseamnă păreri de unii oameni de știință sovietici, din care reținem, în continuare, citeva fragmente.

B. ALEAKRINSKI, biolog. „De mult este limpede că ipoteza celor trei ritmuri nu se bazează pe date concrete, probante, și are un caracter speculativ. Aceasta începe chiar cu începutul, cu punctul de la care demarează calculul ciclurilor. Se spune că ritmurile apar în momentul nașterii. Dar ritmul este inseparabil de materia vie, lui i se supune și fătul în uterul matern. Nu întimplător anumiți adepți ai „ipotezei” încearcă să mizeze pe punctul de la care începe calculul în ziua concepției. Dar ritmicitatea proceselor biologice îi este proprie celulei de reproducere și înainte de fecundație. Așa că... „Ipoteza” are și alte laturi inconsistente. În consecință, ea este nefondată științific, iar cei care o propagă, și cu atît mai mult cei ce-o pun în practică — inclusiv prin punerea în circulație a aparatelor de calculat bioritmurile — contribuie, cu sau fără voia lor, la inducerea în eroare a oamenilor. În ceea ce privește ritmurile zilnice, a căror existență a fost pe deplin dovedită, ele influențează într-adevăr starea organismului uman”.

K. SUDAKOV, membru corespondent al Academiei de Științe Medicale a U.R.S.S. „În presupunerea cu privire la existența ritmului de circa o lună de zile, care influențează asupra stării generale a organismului omului, asupra capacității de muncă și a sănătății lui, nu-i nimic nestiințific. Această presupunere poate fi pe deplin luată ca sîmbure rațional al unei teorii inconsistente în ansamblul ei. La fel poate fi considerată rațională și ideea de a lua ca punct de plecare în calculul ritmurilor ziua nașterii omului. La aceasta s-ar putea replica: de ce nu ziua concepției? Răspunsul constă în faptul că în momentul nașterii organismul noii ființe ia pentru prima dată contact cu mediul înconjurător, în care va trăi de aci înainte, și saferă un șoc foarte puternic. Și, firește, ritmul de mai multe zile tre-

buie să depindă de factori externi, care îl corectează în permanență și pot chiar să-l modifice. Cunoașterea variațiilor ciclice în starea psihofiziologică a omului va ajuta la păstrarea unei capacități de muncă ridicată, a unei dispoziții excelente. Cercetările ar putea duce, desigur, și la un rezultat negativ. Dar și un astfel de rezultat ar fi valoros, intrucît el ar permite să se închidă problema, a cărei rezolvare trenează de multă vreme”.

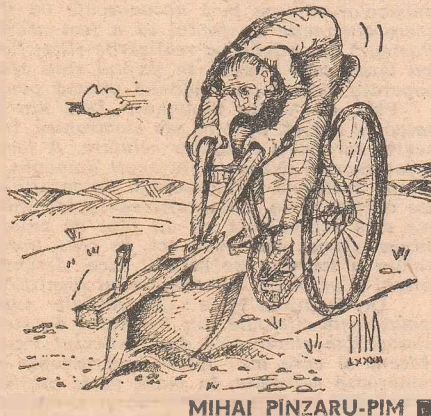
V. GUMENIUK, cercetător. „Dacă în unele locuri s-a reușit într-adevăr să se micșoreze numărul accidentelor, este puțin probabil ca aceasta să se fi întimplat datorită calculului «bioritmurilor». Rolul principal, fără îndoială, îl joacă aici factorul psihologic. Pur și simplu oamenii devin în zilele respective mai atenți și acest fapt îmbunătățește intrucîtva indicatorii medii lunari. S-ar părea că, oricum, rezultatul este pozitiv: tonificarea psihologică, chiar bazată pe un factor imaginar, ajută la păstrarea sănătății, ba chiar a vieții. Insa noi trebuie să privim lucrurile în față, așa cum sînt, și să înțelegem că tonificarea respectivă se construiește pe o bază cu totul îndoielnică. Și, în consecință, să creăm o bază solidă, să îmbunătățim condițiile de muncă, să perfecționăm organizarea muncii, să ridicăm calificarea lucrătorilor și răspunderea lor pentru munca ce li se încredințează”.

G. RIJIKOV, director adjunct al Institutului de fiziologie normală. „Da, în ideea trinității ritmurilor sînt o multime de absurdități. Totuși, poate fi aici și un sîmbure rațional. Gîndul că un astfel de sîmbure există mi-a trecut prin minte după experiența pe care am făcut-o împreună cu profesorul A. Goliakov și cu colegii lui. Scopul nostru era să studiem influența așa-numitelor furtuni magnetice asupra infarctului miocardic. Și iată ce-am descoperit: «furtuna» dereglă activitatea inimii la un bolnav, în timp ce la vecinul lui de pat totul decurge normal. La următoarea impulsie magnetică, lucrurile se petreceau invers. După observări îndelungate, am întezărit aici o anume legătură. Omul reacționa dureros la «furtună» atunci cînd aceasta coincidea cu unele zile care se repetau periodic în viața lui, zile pe care noi le-am numit «cu risc crescut». Atunci ne-am amintit de teoria ritmurilor și am comparat graficele noastre cu cele ale «treimii magice». Nu coincideau deloc. Se părea că aveam răspunsul: ideea cu privire la cele trei ritmuri este neintemeiată. Totuși, ne-a atras atenția un fapt: infarctul se declanșase adesea în zilele în care unul dintre cele trei ritmuri trebuia să se afle (dacă o să dăm crezare graficelor) în «zi nulă». Cum se explică aceasta? Credem că există un singur bioritm lunar. Durata lui este de circa 28 de zile, totuși el poate să se abată intrucîtva într-o direcția sau alta. Aceasta rezultă, de pildă, și din datele referitoare la activitatea lucrătorilor din transport din orașul Tula: accidentele coincideau cel mai adesea cu «bioritmul emoțional», care, după cum se știe, are o durată de 28 de zile, și mult mai rar cu bioritmurile fizic și intelectual”.

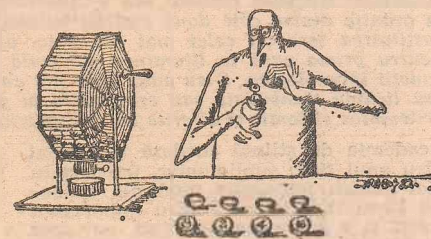
I. ROMANOV, șef de catedră la Institutul de medicină din Moscova. „În sine, posibilitatea unor schimbări ritmice, în decurs de circa 28 de zile, în organismul uman, nu comportă nici un fel de îndoieli. Căci nouă ne sînt deja cunoscute asemenea fenomene, de pildă ciclul menstrual feminin, care este însoțit de oscilații în sfera psihico-emoțională. În activitatea sistemului endocrin și a sistemului cardiovascular, în capacitatea de muncă etc. Și nu este exclus ca ciclul amintit să fie o manifestare specială a ritmului biologic propriu tuturor oamenilor, ritm care, depinde de fazele lunii și care, de aceea, poate fi numit lunar. Sînt normale și variațiile în ceea ce privește durata ritmului. Dar, după părerea mea, problema n-a fost lămurită din cauză că nu s-a ținut cont, în aprecierea efectelor ritmurilor lunare, de ritmurile zilnice. Cei circa 300 de indicatori ai activității vitale a organismului nostru se schimbă periodic în decursul a 24 de ore, uneori foarte puternic. Or, aceste schimbări influențează obligatoriu manifestările ritmurilor de mai multe zile. Dar, de regulă, pentru cercetarea acestora din urmă, starea omului se apreciază o singură dată în 24 de ore, uneori chiar și mai rar. Altfel spus, se înregistrează starea de moment a sănătății omului, nu intru totul caracteristică pentru el în ziua respectivă, ba uneori cu totul necaracteristică. Iar dacă datele primare nu sînt exacte, eșecul cercetării este dinainte asigurat”.

DORUL DE BIORITMURI

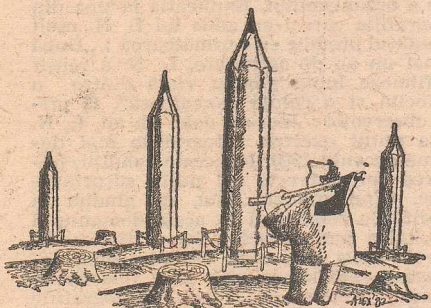
Dacă luările de atitudine redade mai sus nu arată un prea mare entuziasm cu privire la ideea existenței reale a celor trei ritmuri biologice, aceste păreri înclină spre acceptarea unui singur ritm lunar, de circa 28 de zile. Disputa rămîne deschisă. Bineînțeles, numai cercetările sistematice, întreprinse de specialiști, care să dispună de toate mijloacele necesare, vor face lumină în această chestiune. Dar nu putem să nu observăm că în afara interesului pe care-l prezintă pentru știință, ipoteza celor trei ritmuri biologice s-a transformat într-un adevărat fenomen sociologic. Sînt foarte mulți adepți fanatici ai existenței trinității magice. Sînt enorm de mulți simpatizanți ai ideii. Lumea este infometată de noutăți, de probleme care s-o pasioneze, de care să se entuziasmeze. Iată de ce omenirea îi este dor de bioritmuri, și chiar dacă acestea n-ar exista deloc, ele tot trebuiau inventate, ca să ne facem viața mai veselă, mai frumoasă și mai interesantă.

MIHAI PINZARU-PIM

ANTON DRAGOȘ

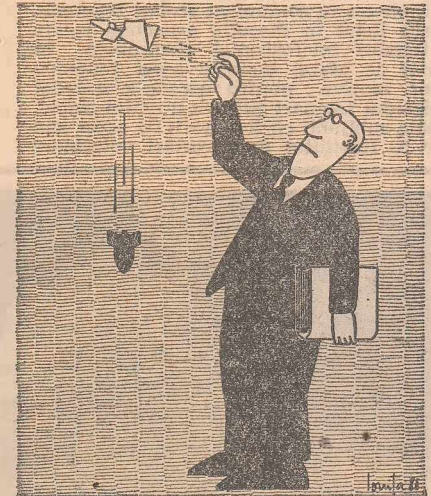

AUREL ȘTEFAN ALEXANDRESCU

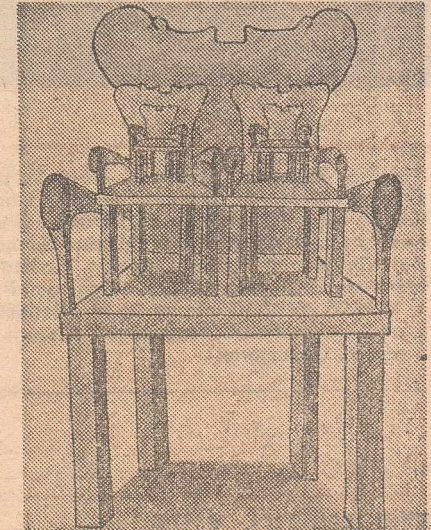
— Dragul meu... Ne cunoaștem de o săptămînă... Nu crezi că e timpul să ne căsătorim?
— Imposibil. Soția mea n-o să fie de acord.

Intre copii:
— Viț cu noi să jucăm fotbal?
— Mai incolo... Trebuie să-mi fac întîi lecțiile, să exerseze la pian și să fac curăț în cameră. Cred că într-un sfert de oră vin și eu.

Judecătorul: Ai distrus mobila din restaurant, ai bătut doi oșpătari, ai luxat piciorul responsabilului... Ce poți avea de spus în apărarea dumitale?
Inculpatul: A fost doar o clipă de slăbiciune...

NICOLAE IONIȚĂ

CRISTIAN MARCU

Premiul Nobel pentru fotografia medicală

Un nou caz Paulescu ?

Dr. Nicolae Manolescu : „Acordarea premiului Nobel pentru fotografie medicală are o importanță deosebită. A fost premiata tehnica în sine. Asta va duce cu siguranță la încurajarea acestei activități. Capacitatea de pătrundere a misterului celular, a mecanismelor rămase încă necunoscute va fi stimulată. Față de acest câștig, trebuie să facem abstracție de faptul că a fost premiat un cercetător și nu altul. La Institutul „Pasteur” am înțeles ca realizările științifice să fie puse cât mai grabnic în slujba practicii largi, care vizează în primul rând eficiența în apărarea sănătății animalelor și o cooperare strinsă cu medicina umană pentru unele cunoașteri noi în acest domeniu”.

Prof. dr. Victor Ciobanu : „Încă din 1965 România s-a înscris, la început în microscopia optică, apoi în cea electronică, în rândul țărilor cu activitate susținută în domeniul cercetării relațiilor celulare. A fost premiata tehnica și trebuie spus că la noi se fac lucruri deosebite în acest domeniu. Cu atât mai mult, continuarea cercetărilor trebuie susținută și încurajată. Fotografii realizate de dr. N. Manolescu sînt de calitate excepțională. Fotografierea luptei dintre limfocitele „T” care atacă celulele neoplazice este echivalentă cu un fapt de cunoaștere. Tehnologia, în demersul ei, se constituie într-un asemenea act. În plus, apreciez la dr. N. Manolescu puterea de discriminare a lucrului pe care îl face, deschiderea spre cooperarea fenomenului biologic normal și patologic, onestitatea lui științifică”.

Dr. Dumitru Micu : „Cercetările întreprinse în colaborare între Laboratorul de hematologie-citologie din Institutul de medicină internă Gh. Lupu și Laboratorul de microscopie electronică din Institutul Pasteur începute din 1977 și continuate pînă în prezent și care au folosit microscopia electronică scanning au dus la obținerea a numeroase rezultate, în mare parte originale. S-au mărit posibilitățile de identificare a celulelor leucemice limfoide și monocitoide, pentru identificarea limfocitelor leucemice sau sacramentoase, ceea ce constituie un element important pentru diagnosticul leucemiei limfoide cronice sau limfosarcomului mai ales în formele de boală situate la granița dintre cele două entități patologice. Precizarea acestui diagnostic facilitează instituirea terapiei celei mai adecvate, altfel greu de stabilit. Au fost semnalate pentru prima oară în literatura medicală limfomonocitele „în arici”, care par a avea funcții imunologice. S-au adus date noi cu privire la prezența celulelor Killer în sînge sau lichide transudate sau crieudate la pacienți cu boli ca hepatita cronică, lupusul eritematos sistemic și diferite boli neoplazice”.

Academia de știință suedeză a acordat pentru anul 1981, suplimentar, un premiu Nobel pentru fotografie medicală suedezului Lennart Nilsson. Pentru importanța tehnică și a acurateții imaginii, au fost premiate cîteva fotografii care evidențiau „efectul Killer”, fenomen de distrugere a unei celule în cadrul sistemului de apărare a organismului. Explicatia la una din fotografiile care i-au adus lui L. N. mult disputatul premiu este următoarea : „După numai un an de activitate, L. N. a reușit să filmeze lupta pentru viață dintre o limfocită și o celulă canceroasă”. O primă observație ; lucrînd doar un an, L. N. nu a putut executa fotografiile mai de vreme de anul 1980. În aceste condiții, notărea iurului este cel puțin surprinzătoare. Cînd spunem asta, ne gîndim la prioritățile românești în acest domeniu și la tehnica românească a fotografiilor medicale de acest gen, care, așa cum vom demonstra, este superioară celei folosite de recentul premiat cu Nobel. Fotografii despre care scriem au fost realizate în tehnica microscopiei electronice Scanning, care oferă o imagine în relief a celulelor și dă posibilitatea inspecției structurilor în profunzime.

Scurtă istorie românească a unui domeniu de vîrf

Efectul Killer a fost pentru prima oară fotografiat la microscopul optic în contrast de fază, cu performanțe inferioare celor electronice în baleiaj, la care ne vom referi în continuare, în România în anul 1966 de echipa formată din prof. dr. Ștefan Berceanu, dr. Mariana Gociu și dr. Ioana Răileanu-Moțoiu. Fotografia este publicată în lucrarea „Biologia celulelor sistemului limfo-reticulo hematopoetic în cultură de țesuturi”, Editura Academiei R.S.R., 1969. În plus, în 1965, la Congresul de medicină internă de la Mar del Plata, prof. dr. Ștefan Berceanu și prof. dr. Victor Ciobanu au comunicat același fenomen.

Dacă luăm în discuție aspectele legate de tehnica microscopiei electronice în baleiaj ca atare, inclusiv acest fenomen Killer, motive pentru care s-a acordat suedezului Lennart Nilsson premiul Nobel, trebuie subliniat că fotografii de acest gen apar la Institutul de cercetări veterinare

„Pasteur”-București în activitatea curentă, zilnică, ele constituind de cîteva ani buni instrumente de lucru din cele mai obișnuite pentru cercetătorii noștri care au depășit faza cercetărilor fundamentale, colaborările dintre Institutul Pasteur și diferite institutii medicale dînd rezultate concrete și spectaculoase.

Iată cîteva lucrări apărute la noi în care, printre altele, genul de fotografii obținute de suedezul L. N. sînt reproduse în număr mare, ele constituind puncte de plecare pentru stabilirea unor diagnostice exacte, diferențiate și rapide în bolile animalelor și oamenilor în alcătuirea de atlase histologice etc.

— Ghid de hematologie a animalelor în creșterea intensivă ; autori N. Manolescu, H. Bărză, A. Căprariu, B. Sinchevici ; Editura Ceres 1976 ; premiul Ion Ionescu de la Brad al Academiei R.S.R.

— Ultrastructura unor celule sanguine în microscopia electronică de baleiaj ; Editura științifică și enciclopedică 1979 ; autori : N. Manolescu, V. Ciobanu, C. Dimitriu, în care se prezintă comparații între structuri celulare caracteristice pentru om și animale.

— Imunitatea și imunoprofilaxia la animale ; autori : C. Vior, H. Răducănescu, N. Manolescu, A. Pooviciu ; Editura Ceres 1980 ; Premiul „Teian Săvulescu” al Academiei R.S.R. În lucrare, pe lângă teste binecunoscute, s-au introdus teste de imunomicroscopie electronică, tehnica de microscopie electronică la baleiaj (cea care a făcut posibilă apariția fotografiilor premiate)

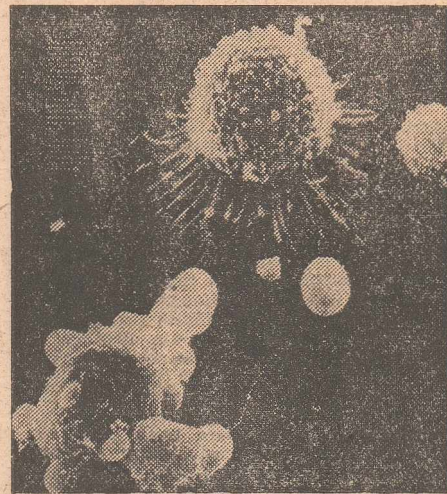
— Citologie normală și patologică la animale, sub redacția dr. N. Manolescu, la care a participat un colectiv larg ; Editura Ceres 1980. În lucrare, un capitol important este intitulat : Aspecte inedite de microscopie electronică de baleiaj a țesuturilor.

— Celule leucemice ; autori : N. Manolescu și D. Micu ; Editura Academiei R.S.R. 1981, prima carte de acest gen în literatură care face o paralelă între leucemia la om și la animal.

Am enumerat aceste lucrări pentru că în iconografia lor apar nenumărate imagini asemănătoare sau chiar identice cu cele premiate. Ele au constituit nu un scop în sine, ci instrumente pentru eluci-

darea unor fenomene, pentru stabilirea rapidă și exactă a unor diagnostice. Să amintim doar stabilirea diagnosticului în leucoza bovină, una din cele mai grave și păgubitoare boli din zootehnie, stabilirea cu precizie a stărilor pseudoleucozice.

După cum se observă, numele care nu lipsește din nici un colectiv de autori al cărților amintite este cel al dr. N. Manolescu, șeful Laboratorului de microscopie electronică de la Institutul Pasteur. Aici s-au realizat și interpretat fotografiile de care vorbim și care sînt reproduse în toate lucrările citate. Odată cu achiziționarea și instalarea microscopului în anul 1976, datorită grijii conducerii de partid și de stat de a pune la dispoziția cercetătorilor noștri cele mai moderne mijloace, au început, pe lângă cercetările fundamentale și cele imediat aplicabile. În medicina veterinară s-au rezolvat : diag-

Una din fotografiile premiate la care se observă „efectul de margine”

nosticul rapid virusologic, s-au pus la punct o serie de tehnici de virusologie prin colorație negativă împreună cu dr. Dan Păltineanu, șeful Secției de viroze majore.

În medicina umană lista colaborărilor Laboratorului de microscopie electronică de la Institutul Pasteur cu cercetătorii de la clinici este extrem de bogată. La fel și rezultatele de pînă acum. Pentru a demonstra că fotografiile realizate la „Pasteur” sînt cunoscute, folosite, apreciate și circulă în interesul cercetării, că ele sînt din 1976 ceva care au început să măi tîină de domeniul spectaculosului sîntem nevoiți să amintim cîteva din colaborările importante, de data asta în medicina umană.

— Spitalul clinic Fundeni (dr. Dan Popovici) structura în baleiaj a cancerelor din sfera urologică, (dr. L. Stanomir) aspecte ale singelui periferic înainte și după transplantul renal, (prof. dr. Ștefan Berceanu) aspecte ale unor boli de sînge, (prof. dr. C. Oproiu) aspecte celulare în hepatita cronică și ciroze, (prof. dr. Costin Carp) trombocitul în unele boli cardiace, (prof. dr. D. Barhardt și dr. Natalia Simionescu) aspecte ale macrofagului în relație cu pulberile industriale, (prof. dr. C. Arseni și dr. I. Alexianu) aspecte ale structurilor nervoase.

Spațiul nu ne permite să dăm lista completă. În cercetările amintite, au fost evidențiate aspecte noi de procese tip Killer între celula macrofagică și elemente limfoide proprii în bolile cu evoluție cronică la om.

Cîteva cuvinte despre calitatea fotografiilor

Cineva ar putea spune că fotografiile recent premiate sînt de calitate superioară. Să analizăm și acest aspect. La cele premiate se observă ușor un defect im-

portant, așa zisul efect de margine, un contrast anormal datorat supraîncărcării cu metal a periferiei celulei. La fotografiile realizate la Institutul Pasteur de dr. Nicolae Manolescu acest neajuns a fost înlăturat, întreaga celulă apărînd în contrast normal și uniform. Încă din 1979, în lucrarea „Ultrastructura unor celule în microscopia electronică de baleiaj”, în capitolul „Tehnica microscopiei electronice în baleiaj” se arată amănunțit cauzele defectului și cum pot fi înlăturate. Fizicianul Cornel Dimitriu, șeful Laboratorului de microscopie electronică din Institutul central de biologie, cel care a reușit să aducă îmbunătățiri importante atît microscopului cît și tehnicii de fotografiere, pe lângă performanța de a face ca microscopul să funcționeze non-stop, anticipîndu-i uneori chiar posibilele defecte, a îmbunătățit procesul de uscare și metalizare, a prezentărilor cu performanțe superioare celor livrate de firmă. După cum observăm, defectul pe care vi l-am evidențiat a fost înlăturat în fotografiile românești încă din 1978, ceea ce nu se poate spune despre cele suedeze.

Apărute cu cel puțin 3 ani înaintea fotografiilor premiate cu Nobel și fiind de calitate superioară, fotografiilor românești încă nu li s-a oferit șansa să participe la concurs.

Cum se presupune că s-a acordat premiul Nobel

Lennart Nilsson a obținut fotografiile și le-a prezentat Academiei suedeze. Hotărîrea de a se acorda un premiu suplimentar a fost făcută public, fără însă să se anunțe și tema. De fapt, în acel moment premiul era deja acordat. Dreptul la participare al celorlalți cercetători a fost ignorat. Se pune întrebarea : este dr. N. Manolescu un necunoscut în domeniu ? Două din cărțile amintite mai sus au luat premiul Academiei R.S.R., comunicările făcute de dr. N. Manolescu au fost publicate în reviste de circulație. În „Mey of achievement” publicată în 1980 la Cambridge de Centrul internațional de grafii, dr. N. Manolescu apare în rîndul personalităților contemporane — biografie și fotografie. Filmul științific „Bariera aibă”, realizat în 1979, avînd ca subiect microscopia electronică de baleiaj, a primit în 1980 la Belgrad „Medalia de argint” la premiul Nicola Tesla într-o companie din cele mai selecte.

De toate aceste evidente nu s-a ținut seama la acordarea recentului premiu Nobel.

Concluzii și propuneri

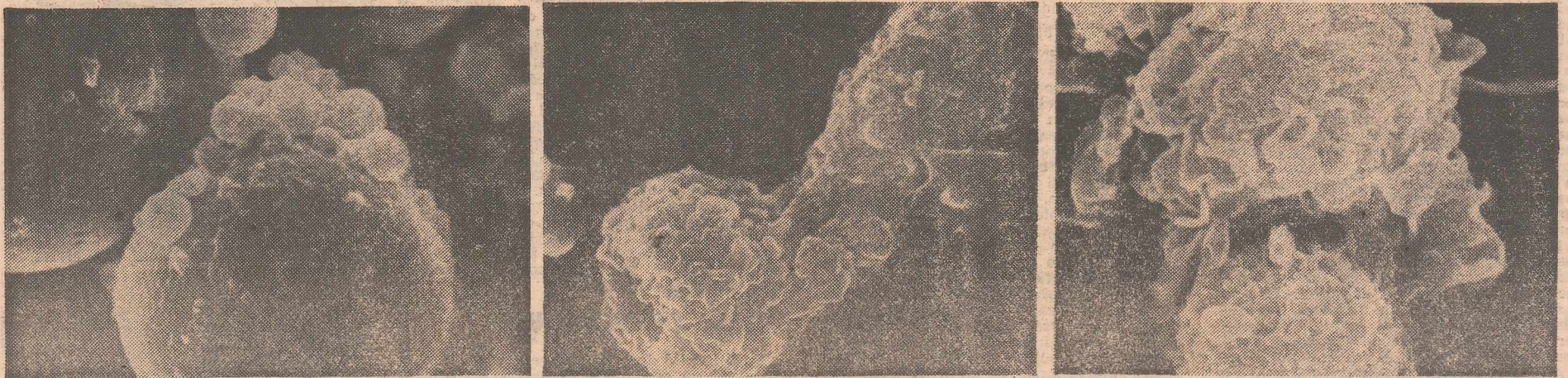
Trebuie remarcat că dacă s-ar fi știut tema pentru care se intenționa acordarea premiului Nobel, „Comisia națională de propuneri pentru premiul Nobel” ar fi trimis rezultatele cercetărilor noastre, binecunoscute pe plan național și internațional, dar acest lucru a fost evitat de Academia de știință suedeză.

Lucrările care au primit premiul Academiei R.S.R., lucrări cu noutate și interes deosebit, ar trebui editate și într-o limbă de circulație internațională pentru a face astfel cunoscute realizările românești.

Participarea cercetătorilor români la simpoziioane internaționale este modestă față de realizările obținute.

La televiziune, producția NASA : „Planeta Marte”, care a obținut bronză la festivalul filmului științific de la Basilea a fost prezentată ca o mare realizare timp ce argintul nostru „Bariera albă” a fost trecut sub tăcere și programat doar în săli de cinematograful înaintea filmelor artistice. Cu alte cuvinte, nu sîm întotdeauna să ne facem suficientă reclamă, să ne prezentăm realizările așa cum ar trebui.

OPREA GEORGESCU

Trei ipostaze ale luptei dintre limfocitele T și o celulă tumorală. (foto : N. Manolescu)

Flacăra Redacția : București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Secția social-politică și științifico-economică (Nicolae Grigore-Mărășanu, Dumitru Elciade, Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Horia Pătrașcu, I. D. Goia, Adrian Dohotaru) - 14 57, 25 66 ; Secția cultură-învățămînt (Ilie Purcaru, Victor Niță, George Arion, Dorin Gherghinescu, Mihai Pelin) - 26 00, 25 60 ; Secția scrisori, probleme cetățenești (Răzvan Bărbulescu, Mihai Stănescu, Cici Poache, Marga Nedelea, Mircea Bunec, Georgeta Ștefănescu, Emanuel Valeriu) - 25 58, 21 30. Secția reportaj urgente, ceroclu, sport, secretariat, foto (Ovidiu Iancuțoiaia, Dan Birlădeanu, Tudor Octavian, Constantin Balaciu, Dumitru Graur, Oprea Georgeșcu, Gheorghe Amuza, George Cușnăreanu, Elena Ghe. A. Arel, Mihailopol, Vasile Măneac, Olimpia Olaru, Constantin Dragomir, Victor Socaciu) - 17 63 16, 14 57, 25 59, 21 23, 25 69, 25 42 ; Secretar responsabil de redacție - Nicolae CRISTACHE - 18 49 75, 17 66 10 interior 25 50 ; Redactor șef adjunct - Nicolae ARSENIU - 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28 ; Redactor șef - 17 60 10 interior 20 02. Tiparul executat la Complotul poligrafic „Casa Școlii”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136-137, telex 11126, București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU